

Dziennik Urzędowy

Unii Europejskiej

C 62

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

Tom 56
2 marca 2013

<u>Powiadomienie nr</u>	Spis treści	Strona
	I <i>Rezolucje, zalecenia i opinie</i>	
	REZOLUCJE	
	Komitet Regionów	
	99. sesja plenarna w dniach 31 stycznia i 1 lutego 2013 r.	
2013/C 62/01	Rezolucja Komitetu Regionów „Pakiet legislacyjny w sprawie polityki spójności po roku 2013”	1
2013/C 62/02	Rezolucja Komitetu Regionów „Stabilna przyszłość unii gospodarczej i walutowej (UGW)”	8
2013/C 62/03	Rezolucja Komitetu Regionów w sprawie gwarancji dla młodzieży	11
	OPINIE	
	Komitet Regionów	
	99. sesja plenarna w dniach 31 stycznia i 1 lutego 2013 r.	
2013/C 62/04	Opinia Komitetu Regionów „Europejska przestrzeń badawcza”	14

PL

Cena:
4 EUR

(Ciąg dalszy na następnej stronie)

<u>Powiadomienie nr</u>	Spis treści (ciąg dalszy)	Strona
2013/C 62/05	Opinia Komitetu Regionów „Strategia UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012–2016”	22
2013/C 62/06	Opinia Komitetu Regionów „Wzmocnienie obywatelstwa UE poprzez propagowanie praw wyborczych obywateli UE”	26
2013/C 62/07	Opinia Komitetu Regionów „Osiąganie większej synergii między budżetami unijnym, krajowym i władz niższego szczebla”	32
2013/C 62/08	Opinia Komitetu Regionów „Lepsze zarządzanie jednolitym rynkiem”	39
2013/C 62/09	Opinia Komitetu Regionów „Wiedza o morzu 2020”	44
2013/C 62/10	Opinia Komitetu Regionów „Niebieski wzrost – szanse dla zrównoważonego wzrostu w sektorach morskich”	47
2013/C 62/11	Opinia Komitetu Regionów „Energia odnawialna: ważny uczestnik europejskiego rynku energii”	51
2013/C 62/12	Opinia Komitetu Regionów „Wytyczne dotyczące regionalnej pomocy państwa na lata 2014–2020”	57
2013/C 62/13	Opinia Komitetu Regionów „Najbardziej oddalone regiony UE w świetle strategii »Europa 2020« ”	64
2013/C 62/14	Opinia Komitetu Regionów „Rola władz lokalnych i regionalnych w promowaniu wzrostu gospodarczego i działaniu na rzecz tworzenia miejsc pracy”	70

III Akty przygotowawcze

KOMITET REGIONÓW

99. sesja plenarna w dniach 31 stycznia i 1 lutego 2013 r.

2013/C 62/15	Opinia Komitetu Regionów „Statut i finansowanie europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych”	77
--------------	--	----

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

99. SESJA PLENARNA W DNIACH 31 STYCZNIA I 1 LUTEGO 2013 R.

Rezolucja Komitetu Regionów „Pakiet legislacyjny w sprawie polityki spójności po roku 2013”

(2013/C 62/01)

KOMITET REGIONÓW

- W związku z toczącymi się negocjacjami w sprawie wieloletnich ram finansowych zdecydowanie wyraża swoje przekonanie, że polityka spójności wymaga efektywnych wydatków i solidnego budżetu. Dlatego wzywa państwa członkowskie do ponownego rozważenia ograniczeń budżetowych i utrzymania przynajmniej obecnego poziomu finansowania;
- Zdecydowanie popiera stanowisko zespołu negocyjacyjnego Komisji REGI odnośnie do prowadzenia dialogu trójstronnego. W szczególności przypomina szereg kluczowych postulatów, zdefiniowanych wspólnie z PE, i dotyczących takich kwestii jak „regiony w okresie przejściowym”, zrównoważenie priorytetów strategii „Europa 2020” i celów traktatowych, skuteczne zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych, a także odrzucenie idei warunkowości makroekonomicznej i rezerwy na wykonanie oraz ma nadzieję, że znajdzie się dla nich miejsce w ostatecznej wersji pakietu;
- Jest zwolennikiem wszechstronnego stosowania zasady wielopoziomowego sprawowania rządów i silniejszego angażowania władz lokalnych i regionalnych w ustanawianie przyszłych umów partnerskich i programów operacyjnych, popiera wniosek Komisji Europejskiej w sprawie wypracowania europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa, ale głęboko ubolewa nad odrzuceniem tego mechanizmu przez Radę i zwraca się z prośbą do niechętnych mu państw członkowskich o rewizję swojego stanowiska, gdyż pokazuje ono brak chęci z ich strony do współpracy z pełnoprawnymi partnerami;
- Popiera większy zakres demokratycznej odpowiedzialności i uważa, że Rada powinna omówić cały szereg kwestii finansowych, takich jak *metoda alokacji funduszy na poziomie krajowym i regionalnym, stopa ograniczenia, sieć bezpieczeństwa itd.*, w ramach negocjacji dotyczących pakietu legislacyjnego w sprawie polityki spójności (zamiast w sprawie wieloletnich ram finansowych), by w dyskusjach mógł uczestniczyć Parlament Europejski, zaś KR mógł udzielić konsultacji;
- Ponownie wyraża ubolewanie, że jedyne kryteria wykorzystywane do określania poziomu alokacji funduszy strukturalnych w danym regionie to PKB / DNB (oraz, w mniejszym stopniu, liczba bezrobotnych) i podkreśla, że należy uwzględnić dodatkowe wskaźniki, by lepiej ocenić potrzeby i wyzwania społeczne i w zakresie środowiska naturalnego.

Sprawozdawca Marek WOŹNIAK (PL/PPE), marszałek województwa wielkopolskiego

Rezolucja Komitetu Regionów – Pakiet legislacyjny w sprawie polityki spójności po roku 2013

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Wprowadzenie

1. Przyjmuje rezolucję polityczną dotyczącą negocjacji międzyinstytucjonalnych związanych z pakietem legislacyjnym w sprawie polityki spójności po roku 2013, uwzględniając zarówno swoje początkowe stanowisko, przyjęte między lutym a lipcem 2012 r., jak i stosunek do najnowszych ustaleń Parlamentu Europejskiego i Rady.

2. W związku z toczącymi się negocjacjami w sprawie wieloletnich ram finansowych zdecydowanie opowiada się za tym, by polityka spójności stała się strategią inwestycyjną opartą na efektywnych wydatkach i solidnym budżecie, którego nie należy zmniejszać, jeśli chcemy stymulować wzrost i tworzyć miejsca pracy, zwiększać konkurencyjność i likwidować nierówności terytorialne w regionach UE i pomiędzy nimi, zwłaszcza w czasie kryzysu. Ze względu na jej fundamentalne znaczenie w sprostaniu kryzysowi gospodarczemu i wyzwaniom strategii „Europa 2020”, nie można ograniczać środków na politykę spójności o 19 mld euro (względem propozycji Komisji Europejskiej), jednocześnie utrzymując lub nawet zwiększając wydatki w ramach innych obszarów polityki Unii Europejskiej, jak to się proponuje w projekcie konkluzji Rady z dnia 22 listopada 2012 r.

3. Z ogromnym zadowoleniem podchodzi do mandatu przyjętego przez Komisję REGI Parlamentu Europejskiego w dniach 11–12 lipca 2012 r. W dużym stopniu odzwierciedla on potrzeby władz lokalnych i regionalnych, przedstawione i przyjęte w opiniach Komitetu Regionów. Jednocześnie wyraża zaniepokojenie faktem, iż w projekcie sprawozdania przyjętym przez Komisję EMPL w dniu 5 lipca 2012 r. nie uwzględniono kluczowych kwestii dotyczących projektu regulacji w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego.

4. Docenia wyniki prac na rzecz uproszczenia procedur – zgodnie z propozycjami zawartymi w projekcie pakietu legislacyjnego KE – i popiera zapisy (takie jak: stosowanie stałych stawek, sum zryczałtowanych i krótszych terminów płatności) dotyczące przyjętych ostatnio zasad finansowych związanych z ogólnym budżetem UE. Nalega, by na poziomie państw członkowskich wypracowano jeszcze bardziej ambitny harmonogram na rzecz ułatwiania dostępu do unijnego finansowania, uproszczenia zasad udzielania zamówień publicznych, reguł sprawozdawczości i mechanizmów nadzoru.

5. Zdecydowanie popiera stanowisko zespołu negocyjacyjnego Komisji REGI odnośnie do prowadzenia dialogu trójstronnego. W szczególności przypomina szereg kluczowych postulatów,

zdefiniowanych wspólnie z PE, dotyczących poniższych kwestii, ma też nadzieję, że znajdzie się dla nich miejsce w ostatecznej wersji pakietu:

- wsparcie dla polityki spójności obejmującej wszystkie regiony i skupiającej się również na mniej rozwiniętych regionach UE;
- wsparcie dla nowej kategorii „regionów w okresie przejściowym” i sieci bezpieczeństwa (dwie trzecie obecnej alokacji) dla regionów niekwalifikujących się już do wsparcia jako regiony objęte celem „Konwergencja”;
- konieczność zrównoważenia priorytetów między strategią „Europa 2020” a celami traktatowymi oraz potrzeba większej elastyczności w zakresie stosowania koncentracji tematycznej;
- skuteczne zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w tworzenie umów partnerskich i programów operacyjnych z poszanowaniem zasady wieloszczeblowego sprawowania rządów;
- zdecydowane wsparcie dla uwzględnienia europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa, zawartego w artykule 5 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów;
- zdecydowane odrzucenie idei warunkowości makroekonomicznej;
- potrzeba tego, by uwarunkowania ex ante wiązały się bezpośrednio z wdrażaniem polityki spójności;
- brak zgody na tworzenie rezerwy na wykonanie;
- przesunięcie części środków z Funduszu Spójności do nowego instrumentu „Łącząc Europę” – pod warunkiem ścisłego przestrzegania zasad FS i kwot krajowych;
- wsparcie zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego zalecanego przez Komisję Europejską, a także wprowadzenie nowych narzędzi i metod sprawowania rządów, takich jak zintegrowane inwestycje terytorialne oraz rozwój lokalny obszarów miejskich kierowany przez lokalną społeczność;
- odrzucenie pomysłu platformy na rzecz rozwoju obszarów miejskich i postulat nadania trwałego charakteru URBACT.

6. Podkreśla konieczność przyjęcia pakietu legislacyjnego niezwłocznie po przyjęciu wieloletnich ram finansowych. Przypomina silny wpływ kryzysu gospodarczo-społecznego nękającego UE, w związku z którym jeszcze pilniejsze staje się wdrażanie umów partnerskich i programów operacyjnych od roku 2014 – jest to bowiem jedyny sposób na wykorzystanie funduszy europejskich niezbędnych dla inwestycji i reform strukturalnych w państwach członkowskich, regionach i miastach.

7. Przypomina, że dyskusje na temat projektu regulacji w sprawie EUWT powinny być prowadzone niezależnie od negocjacji dotyczących ogólnego pakietu legislacyjnego w sprawie polityki spójności. Uważa za niezwykle istotne, by to szczególne rozporządzenie, które nie ma wpływu na budżet Unii Europejskiej, zostało przyjęte bez zwłoki i bez oczekiwania na przyjęcie całego pakietu legislacyjnego dotyczącego polityki spójności po 2013 r. Pozwoliłoby to na jak najszybsze wprowadzenie go w życie i byłoby bodźcem do tworzenia nowych projektów EUWT w lepiej zabezpieczonych ramach prawnych.

Poparcie dla ambitnego budżetu na politykę spójności po roku 2013

8. Przypomina, iż władze lokalne i regionalne w pełni zdają sobie sprawę z konieczności skuteczniejszej realizacji polityki spójności – poprzez lepsze programowanie i wydawanie środków z funduszy strukturalnych, zwłaszcza w świetle trwającego kryzysu gospodarczego i ograniczeń finansowych.

9. Uważa, że niedopuszczalne są wieloletnie ramy finansowe o budżecie niższym niż we wniosku Komisji Europejskiej, gdyż doprowadziłyby to do osłabienia gospodarki i konkurencyjności Unii Europejskiej i, ogólnie, jednolitego rynku w chwili, gdy najbardziej potrzebna jest jej siła. Dlatego, jak stwierdza się w rezolucji Komitetu Regionów dotyczącej trwających negocjacji w sprawie wieloletnich ram finansowych⁽¹⁾, Komitet ponownie wzywa do opracowania wiarygodnego wieloletniego budżetu UE jako narzędzia inwestycyjnego, które ma służyć wszystkim państwom członkowskim i regionom, co najmniej na takim poziomie, pod względem pułapu środków na zobowiązania określonego jako odsetek DNB, jaki został ustalony dla obecnego okresu programowania 2007–2013.

10. Uważa jednak, że nie można zaakceptować zaproponowanych przez prezydencję cypryjską w dniu 29 października 2012 r. ograniczeń budżetowych dotyczących polityki spójności po roku 2013. Apeluje zatem do państw członkowskich o wzięcie pod uwagę ograniczeń budżetowych i utrzymanie poziomu finansowania przynajmniej na dotychczasowym poziomie.

11. Potwierdza konieczność utrzymania silnej i ambitnej polityki spójności na poziomie UE, by przestrzegać celów traktatowych związanych ze spójnością gospodarczą, społeczną i terytorialną. Popiera też wspólne zobowiązanie na rzecz realizacji założeń strategii „Europa 2020”. Proponowana przez prezydencję Rady redukcja budżetu o ponad 10 miliardów euro powiększyłaby luki między bardziej a mniej rozwiniętymi regionami i terytoriami, a także zróżnicowanie dochodów obywateli.

12. Z naciskiem stwierdza, że cięcia w funduszach objętych polityką spójności wpłyną negatywnie na rozwój jednolitego rynku, jak również na potencjał inwestycyjny władz lokalnych i regionalnych w dziedzinach kluczowych dla przyszłości Europy, takich jak badania, innowacje, edukacja, wsparcie dla MŚP, ekologiczna gospodarka czy infrastruktura, będące zasadniczymi komponentami procesu tworzenia miejsc pracy w przyszłości. W związku z trwającym kryzysem gospodarczo-społecznym Komitet uważa, że cięcia budżetowe postawią pod znakiem zapytania inwestycje długoterminowe i – co nieuniknione – przyszły zrównoważony wzrost w Europie, umniejszając tym samym rolę naszego kontynentu na świecie.

Większy zakres demokratycznej odpowiedzialności – poszanowanie procedury współdecyzji

13. Przypomina, że – zgodnie z zapisami traktatu lizbońskiego – dokumenty prawne dotyczące polityki spójności będą przyjmowane po raz pierwszy w ramach legislacyjnej procedury współdecyzji. Dzięki temu państwa członkowskie traktowane będą na równi z Parlamentem Europejskim.

14. Uważa zatem, że Rada powinna omówić cały szereg kwestii finansowych, takich jak metoda alokacji funduszy na poziomie krajowym i regionalnym, stopa ograniczenia, sieć bezpieczeństwa itd., w ramach negocjacji dotyczących pakietu legislacyjnego w sprawie polityki spójności (zamiast w sprawie wieloletnich ram finansowych). Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym już w opinii w sprawie nowych ram finansowych po roku 2013⁽²⁾, Komitet ubolewa nad tym, że wymienione wyżej kwestie uwzględniono w schemacie negocjacyjnym Rady, i uważa, że ponieważ są to obszary podlegające procedurze współdecyzji, powinna je raczej omawiać Rada do Spraw Ogólnych. Poza tym w dyskusjach powinien uczestniczyć Parlament Europejski, zaś KR winien udzielać konsultacji z myślą o zapewnieniu skutecznej odpowiedzialności demokratycznej. Komitet zmuszony jest więc powołać się na prawo odesłania sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, przysługujące mu w przypadku, gdy Komisja Europejska nie przedstawia wniosku legislacyjnego, na temat którego KR może wyrazić swoją opinię.

Metoda alokacji funduszy strukturalnych

15. Nie po raz pierwszy pragnie wyrazić ubolewanie, że jedyne kryteria wykorzystywane do określania poziomu alokacji funduszy strukturalnych w danym regionie to PKB / DNB (oraz, w mniejszym stopniu, liczba bezrobotnych). W związku z tym przyjmuje z zadowoleniem zawartą w projekcie konkluzji Rady Europejskiej (wersja z dnia 22 listopada 2012 r.) propozycję, by zwiększyć znaczenie liczby osób bezrobotnych w regionach słabiej rozwiniętych i w regionach w okresie przejściowym, co pozwoli zrównoważyć wagę PKB w metodzie alokacji i lepiej uwzględnić społeczny wymiar spójności. Jednocześnie sugeruje przy podziale alokacji funduszy strukturalnych na poziomie państw członkowskich uwzględnienie innych dodatkowych wskaźników demograficznych, takich jak np. wskaźnik obciążenia demograficznego.

⁽¹⁾ Por. CdR 2263/2012 fin.

⁽²⁾ Zob. CdR 1777/2012 fin (sprawozdawca: Mercedes BRESSO, IT/PSE).

16. Zgodnie z uprzednio zajęтым stanowiskiem⁽³⁾ podkreśla konieczność stosowania dodatkowych wskaźników (takich jak dostępność do usług publicznych, zdrowie, dochód na mieszkańca, mobilność czy czyste środowisko), które pozwolą na lepszą ocenę wyzwań i potrzeb społeczno-środowiskowych. Z myślą o bardziej prawidłowej ocenie wyzwań w obszarze spójności terytorialnej dystrybucja tych indyktorów na poziomie niższym niż krajowy (współczynnik Giniego) mogłaby zostać zintegrowana w ramach metody alokacji funduszy.

17. Jest zdania, że jeśli mają zostać uwzględnione tendencje rozwoju regionalnego, to w przyszłej metodzie alokacji funduszy należałoby uwzględnić zmiany PKB na mieszkańca w okresie referencyjnym (na podstawie dostępnych danych unijnych dotyczących ostatnich trzech lat). W ten sposób, dzięki bardziej elastycznemu podejściu, pomoc mogłaby zostać też przekazana regionom najbardziej dotkniętym skutkami kryzysu gospodarczego.

18. Domaga się dodania „poważnych i trwałych niekorzystnych warunków naturalnych lub demograficznych” do listy kryteriów stosowanych przy alokacji zasobów przez państwa członkowskie. W szczególności przypomina, iż kryteria demograficzne, takie jak rozproszenie ludności, wyludnienie niektórych obszarów czy starzenie się mieszkańców, mają istotny wpływ na rozwój gospodarczy i koszty usług publicznych. Wyraża zadowolenie ze wsparcia udzielanego w tym zakresie przez Parlament Europejski i wzywa Radę do zajęcia podobnego stanowiska.

19. Niezależnie od wybranej metody potwierdza zasadność następujących reguł:

— fundusze strukturalne i fundusze spójności powinny koncentrować się na mniej rozwiniętych regionach – z zachowaniem właściwego podziału między rodzajami regionów, zgodnie z wnioskiem Komisji Europejskiej;

— „regionom w okresie przejściowym” należy się uczciwe traktowanie – nie można dopuszczać do powstawania zbyt wielu różnic między regionami, które nie kwalifikują się już do pełnego wsparcia jako regiony konwergencji, a innymi rodzajami regionów w okresie przejściowym;

— trzeba wspierać także bardziej rozwinięte regiony, gdyż większość z nich boryka się z poważnymi problemami społecznymi: tereny dotknięte biedą istnieją na większości obszarów miejskich, ponadto nie zaradzono jeszcze wyzwaniom w zakresie środowiska i konkurencyjności gospodarczej.

20. Uważa, że zasada dodatkowości ma podstawowe znaczenie dla skutecznej polityki spójności i że bez niej wszelkie działania na rzecz europejskiej polityki regionalnej mogą stać się bezowocne.

21. Wyraża szczególne zaniepokojenie faktem, że prezydencja Rady utrzymała jako okres analizy swoich propozycji dotyczących regionów trzyletni okres 2007–2009. W czasach kryzysu, takich jak obecnie, obliczanie względnego bogactwa regionów na podstawie tego okresu zafałszowuje rzeczywistość, ponieważ opiera się jeszcze na latach wzrostu gospodarczego, co szkodzi szczególnie regionom, na które kryzys miał największy wpływ. W tym kontekście Komitet z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie klauzuli przewidującej przegląd przepisów w 2016 r., a także proponuje szczególne wsparcie, poza siecią bezpieczeństwa, by zapewnić rekompensatę dla regionów, których względna zamożność zmalała w związku z kryzysem i które znajdują się w gorszej sytuacji wyjściowej niż pozostałe regiony należące do tej samej kategorii.

Kwestie dotyczące stopy ograniczenia

22. Opowiada się za stopą ograniczenia (2,5 %) zaproponowaną w schemacie negocjacyjnym z 18 września 2012 r., dotyczącym wieloletnich ram finansowych. Uwzględniono w nim wyrównywanie poziomu państw członkowskich UE-12 oraz trudności absorpcyjne, przed którymi stoją niektóre państwa członkowskie w obecnym okresie programowania. Nie zgadza się tym samym na wprowadzenie ograniczeń (2,35 %) zaproponowanych w projekcie konkluzji Rady Europejskiej z dnia 22 listopada 2012 r. Niemniej w przypadku państw członkowskich, które przystąpiły do Unii przed 2013 r. i których średni wzrost realnego PKB w latach 2008–2010 był niższy niż – 1 %, przewiduje zapewnienie takiej stopy ograniczenia, która pozwala na podobny poziom zobowiązań co w obecnym okresie 2007–2013.

Kwestie dotyczące siatki bezpieczeństwa

23. Popiera wniosek Komisji dotyczący siatki bezpieczeństwa w wysokości przynajmniej dwóch trzecich obecnej alokacji dla regionów, które nie kwalifikują się już do pełnego wsparcia jako regiony konwergencji. Ubolewa zatem nad ostatnimi propozycjami prezydencji Rady Europejskiej w sprawie zmniejszenia tejże siatki bezpieczeństwa poniżej tego poziomu.

Kwestie dotyczące premii miejskiej

24. Z zadowoleniem przyjmuje usunięcie „premii miejskiej” w wydanych ostatnio dokumentach prezydencji w Radzie, dotyczących schematu negocjacyjnego w sprawie wieloletnich ram finansowych. Premia ta miała polegać na przyznaniu 4 euro na każdą osobę żyjącą w mieście liczącym co najmniej 250 tysięcy mieszkańców. Zastosowanie takiego rozwiązania skutkowałoby preferencyjnym traktowaniem pod względem finansowym regionów bardziej zurbanizowanych, podczas gdy luka rozwojowa między obszarami miejskimi i wiejskimi jest wciąż bardzo duża.

Kwestie dotyczące budżetu na współpracę terytorialną

25. Zdecydowanie popiera wniosek Komisji dotyczący zwiększenia puli środków na europejską współpracę terytorialną (EWT) do 11,8 mld EUR (zamiast 8,7 mld w obecnym okresie programowania). Przypomina o wartości dodanej generowanej przez EWT na rzecz integracji europejskiej i spójności terytorialnej – dzięki minimalizacji negatywnych skutków granic, poprawie skuteczności wdrażania polityk, poprawie jakości

⁽³⁾ Zob. Opinia „Pomiar postępu: wyjść poza PKB”, CdR 163/2010 fin (sprawozdawca: Vicente ALVAREZ ARECES, ES/PSE).

życia, efektywniejszej budowie potencjału, a także propagowaniu zaufania i wzajemnego zrozumienia. W tym świetle z ubolewaniem odnotowuje obniżkę w wysokości 3 mld, zaproponowaną w projekcie konkluzji Rady Europejskiej z dnia 22 listopada 2012 r., i ubolewa, że ponownie przedstawiono wymóg 150 km w odniesieniu do współpracy transgranicznej w przypadku granic morskich. Wyraża jednak zadowolenie, że w projekcie konkluzji Rady Europejskiej uwzględniono, zgodnie z postulatem KR-u i stanowiskiem PE, konieczność zwiększenia poziomu współfinansowania do 85 % w przypadku programów EWT.

Odrzucenie uwarunkowań makroekonomicznych i sankcji/nagród finansowych

26. Ponownie podkreśla, iż w żadnym wypadku nie zgadza się na stosowanie uwarunkowań makroekonomicznych, w szczególności na zawieszanie czy likwidację funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi, powiązanych z sankcjami w obrębie paktu stabilności i wzrostu. Mogłoby to wpłynąć bardzo niekorzystnie na władze lokalne i regionalne, które nie ponoszą odpowiedzialności za nieprzestrzeganie tych zobowiązań przez państwa członkowskie.

27. Z zadowoleniem przyjmuje wsparcie Parlamentu Europejskiego w tej dziedzinie i wyraża nadzieję, że zespołowi negocjacyjnemu uda się (w ramach dialogu trójstronnego) przekonać państwa członkowskie do wycofania wszelkich mechanizmów związanych z warunkowością makroekonomiczną, o których mówi rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów.

28. Potwierdza, iż opowiada się za częściowym powiązaniem funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi z nowym zarządzaniem gospodarczym UE, co ma polegać na umożliwieniu wprowadzania zmian do umów partnerskich i programów operacyjnych na podstawie rekomendacji dotyczących poszczególnych państw w ramach semestru europejskiego. Jednocześnie stanowczo odrzuca hipotezę częściowego lub całkowitego zawieszenia wypłat.

29. Po raz kolejny odrzuca ideę przyznawania nagród z „rezerwy na wykonanie” regionom skutecznie wdrażającym inicjatywy. Mechanizm ten mógłby stanowić dla decydentów zachętę do wyznaczania miernych i łatwo osiągalnych celów ukierunkowanych na czerpanie korzyści z dodatkowych zasobów. Sprzyjałoby to najprawdopodobniej realizacji nieambitnych projektów i zniechęcało do innowacji. Komitet podziela zatem stanowisko Parlamentu Europejskiego i ma nadzieję, że Rada także zmodyfikuje swoje podejście w tej kwestii. Przypomina o postulowanej przez siebie „rezerwie elastycznej”, opartej na środkach pochodzących z automatycznego anulowania i wykorzystywanej w celu finansowania inicjatyw eksperymentalnych. To rozwiązanie mogłoby stać się kompromisem dla obu organów ustawodawczych.

30. W pełni aprobuje podejście niezbędne w odniesieniu do nowych ram zarządzania ukierunkowanego na wyniki, a w związku z tym pozytywnie ocenia fakt, że szczególną wagę przywiązuje się do oceny wykonania. Niemniej uważa, że przepisy powinny być elastyczne, dzięki czemu wyniki będzie

można oceniać w kontekście specyficznej sytuacji gospodarczej każdego regionu; nadto ponownie wyraża sprzeciw wobec jakichkolwiek sankcji finansowych związanych z podstawą oceny wykonania.

Cel: skuteczne partnerstwo z władzami regionalnymi i lokalnymi

31. Jest zwolennikiem wszechstronnego stosowania zasady wielopoziomowego sprawowania rządów i silniejszego angażowania władz lokalnych i regionalnych w przygotowanie, omawianie i wdrażanie polityki spójności w kolejnym okresie programowania.

32. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Parlamentu Europejskiego dotyczący nadania władzom lokalnym i regionalnym takich samych uprawnień jak rządowi krajowemu w zakresie przygotowania umów partnerskich i programów operacyjnych, z pełnym poszanowaniem zasady pomocniczości.

33. Spodziewa się, iż władze lokalne i regionalne zostaną w pełni zaangażowane w opracowanie umów partnerskich zgodnie z założeniami oddolnego i zintegrowanego podejścia do strategii rozwoju regionalnego. Wzywa państwa członkowskie do rozpoczęcia prac nad planami strategicznymi w zakresie polityki spójności, tak by osiągnąć gotowość do uruchomienia procesu programowania funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi do 1 stycznia 2014 r. W tym kontekście zwraca się do Komisji Europejskiej z prośbą o dokładne monitorowanie procesu przygotowywania umów i niedopuszczenie do stosowania technik odgórnego i sektorowego podejścia do programowania.

34. Popiera zatem wniosek Komisji Europejskiej w sprawie wypracowania, po raz pierwszy, europejskiego kodeksu postępowania w sprawie partnerstwa. Głęboko ubolewa nad odrzuceniem tego mechanizmu przez Radę, mimo że sprzyjałby on poprawie jakości partnerstw we wszystkich państwach członkowskich. Zwraca się z prośbą do niechętnych mu państw członkowskich o rewizję swojego stanowiska, gdyż pokazuje ono brak chęci z ich strony do współpracy z pełnoprawnymi partnerami.

Architektura uwzględniająca różnice terytorialne

35. Potwierdza swe bezwarunkowe poparcie dla nowej kategorii „regionów w okresie przejściowym” i podziela stanowisko Parlamentu Europejskiego w toczących się negocjacjach międzyinstytucjonalnych. Wzywa prezydencję w Radzie do podtrzymywania swojego zdania w tej kwestii do samego końca negocjacji, ponieważ nowa kategoria częściowo odpowiada celowi spójności terytorialnej polegającemu na zapewnieniu wszystkim regionom bardziej wyważonego wsparcia.

36. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Parlamentu Europejskiego w sprawie utworzenia dodatkowej siatki bezpieczeństwa bazującej na czterech piątach środków przeznaczonych w latach 2007–2013 na „pojedyncze państwa wyspiarskie uprawnione do korzystania z funduszu spójności w roku 2013”, jak również na „regiony najbardziej oddalone”, których nie będzie się zaliczać do kategorii regionów mniej rozwiniętych po roku 2013.

37. Przypomina o potrzebach i problemach stojących przed regionami najbardziej oddalonymi i regionami o niskiej gęstości zaludnienia, domagając się przeznaczenia stosownych i proporcjonalnych środków budżetowych umożliwiających im osiągnięcie celów w zakresie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz lepszą integrację tych regionów w ramach jednolitego rynku. W związku z tym pozytywnie ocenia zwiększenie intensywności pomocy dla regionów najbardziej oddalonych (z 20 do 30 euro na mieszkańca), jak proponuje się w projekcie konkluzji Rady Europejskiej z dnia 22 listopada 2012 r.

38. Zwraca uwagę na to, iż w traktacie lizbońskim powiązано spójność terytorialną z celami w dziedzinie polityki spójności gospodarczej i społecznej. Kwestionuje tym samym brak odniesienia do tego wymiaru terytorialnego, a także do regionów przechodzących zmiany przemysłowe, regionów wyspiarskich, o niskiej gęstości zaludnienia, górskich i najbardziej oddalonych, objętych sprawozdaniem Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych w sprawie rozporządzenia dotyczącego EFS.

Koncentracja tematyczna – w kierunku większej elastyczności

39. Z zadowoleniem przyjmuje bardziej elastyczne traktowanie koncentracji tematycznej w strategii „Europa 2020”, w wersji kompromisowej przyjętej przez Parlament Europejski i Radę. Przypomina o konieczności podkreślenia najważniejszych celów politycznych Traktatu (w zakresie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej) i bardziej wszechstronnego uwzględnienia różnic krajowych i regionalnych oraz wyzwań odnotowanych przez oba ciała ustawodawcze.

40. Wyraża poparcie dla rozszerzenia zakresu celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych, postulowanego w tekstach Parlamentu Europejskiego w sprawie kompetencji w dziedzinie projektów rozporządzeń na temat EFRR i europejskiej współpracy terytorialnej. Wspiera również rozwiązania kompromisowe przyjęte przez prezydencję w Radzie, dotyczące bloku koncentracji tematycznej, zwraca jednak uwagę, jak istotne jest, by nadal poświęcać możliwie największą uwagę tematom związanym z ochroną dziedzictwa kulturowego i rozwojem turystyki. Jest natomiast zaniepokojony faktem, iż w sprawozdaniu Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych w sprawie rozporządzenia dotyczącego EFS nie zawarto wniosku o ograniczenie stawek koncentracji proponowanych przez Komisję Europejską wbrew zaleceniom KR-u.

41. Ze szczególnym uznaniem odnosi się do stanowiska Parlamentu Europejskiego w sprawie rozbudowy podstawowej infrastruktury w obszarze ICT dla wszystkich regionów, aczkolwiek niepokojem napawa go milczenie Rady w tej sprawie. Apeluje zatem do państw członkowskich, by zrewidowały swoje podejście w tej sprawie, gdyż na wielu oddalonych obszarach wiejskich, nawet w lepiej rozwiniętych regionach, wciąż brakuje wysokoprzepustowych sieci ICT.

42. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Rada usunęła z rozporządzenia w sprawie EFRR wzmiankę o koncentracji tematycznej narzuconą przez Komisję Europejską w odniesieniu do alokacji środków o specjalnym przeznaczeniu dla regionów najbardziej oddalonych, i ma nadzieję, że Parlament Europejski zmieni swój mandat negocjacyjny w tej kwestii, dostosowując się do stanowiska Rady z myślą o obecnych negocjacjach międzyinstytucjonalnych.

Europejski Fundusz Społeczny

43. Ponownie stwierdza, że władze lokalne i regionalne są i nadal muszą być kluczowymi podmiotami w dziedzinie planowania i wdrażania programów operacyjnych objętych EFS. Odrzuca więc zapisy sprawozdania Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych mówiące, że państwa członkowskie powinny pozostawać „podstawowymi pośrednikami” we wszystkich politykach EFS ze względu na wagę krajowych strategii zatrudnienia.

44. Po raz kolejny wzywa do umieszczenia wzmianki w rozporządzeniu w sprawie ESF, dotyczącej obszarów o niekorzystnych warunkach naturalnych lub demograficznych, na wzór odniesienia zawartego w art. 10 projektu rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a także regionów najbardziej oddalonych, jak również do rozszerzenia współpracy terytorialnej w ramach EFS i objęcia nią wspólnych działań o charakterze transgranicznym i międzyregionalnym – obok współpracy transnarodowej.

45. Pragnie wyrazić ubolewanie z powodu cięć budżetowych proponowanych w konkluzjach Rady Europejskiej z dn. 22–23 listopada, dotyczących programu pomocy żywnościowej dla osób najbardziej potrzebujących (2,1 mld EUR zamiast 2,5 mld EUR). Wzywa do wyraźnego oddzielenia tego programu od EFS i domaga się przeznaczenia adekwatnych środków przeniesionych z pozycji 2 wieloletnich ram finansowych (WPR).

W kierunku formalnego powołania „rady ds. polityki spójności”

46. Z zadowoleniem przyjmuje i popiera wniosek prezydencji cypryjskiej o powołanie do życia formalnej „rady ds. polityki spójności”, w skład której weszłyby „ministrowie odpowiedzialni za politykę spójności”. KR już od dawna opowiada się za formalizacją posiedzeń dotyczących tego zagadnienia, gdyż zagwarantowałyby to większą przejrzystość i zapewniły ciągłość debaty politycznej w sprawie polityki spójności. Komitet zapewnia o swej woli aktywnego uczestnictwa w dyskusjach politycznych takiego podmiotu, ponieważ będą one dotyczyć tematów interesujących władze lokalne i regionalne UE, na które polityka spójności w terenie ma bezpośredni wpływ, a które biorą bezpośredni udział we wdrażaniu jej założeń.

47. Ubolewa, że wstępnym finansowaniem inwestycji nadal obarcza się władze krajowe lub regionalne, które pełnią funkcję instytucji zarządzającej. Wymaga to dużego wysiłku finansowego, któremu trudno podołać w obecnym okresie ograniczeń na rynkach finansowych. Narzucając zasadę wstępnego finansowania inwestycji, Unia Europejska straciłaby niepowtarzalną szansę na to, by zapewnić środki finansowe bezpośrednio na ożywienie gospodarcze i przemiany strukturalne poprzez dostarczenie wyższych zaliczek umożliwiających finansowanie w odpowiednim tempie, tak by zacząć otrzymywać zwrot.

Zarządzanie finansowe programami operacyjnymi

48. W kwestii przepisów dotyczących zarządzania i kontroli, nie zgadza się ze sposobem traktowania podatku od wartości dodanej, gdyż ogranicza się jego kwalifikowalność jako kosztu operacyjnego do bardzo konkretnych przypadków, co w większości regionów uniemożliwiałoby zatwierdzenie go jako kosztu kwalifikującego się do finansowania. W praktyce oznacza to faktyczne ograniczenie stopy współfinansowania funduszy, które może wynosić aż 23 %.

49. Opowiada się za utrzymaniem zasady N+3 w ramach okresu programowania 2014–2020.
50. Popiera ideę kwalifikowalności podatku od wartości dodanej do wszystkich kategorii wydatków, jeśli podatek ten nie może zostać odzyskany przez beneficjentów.

Bruksela, 1 lutego 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Rezolucja Komitetu Regionów „Stabilna przyszłość unii gospodarczej i walutowej (UGW)”

(2013/C 62/02)

KOMITET REGIONÓW (KR)

- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 13–14 grudnia 2012 r.,
- uwzględniając sprawozdanie „W kierunku faktycznej unii gospodarczej i walutowej” przygotowane przez przewodniczącego Rady Europejskiej Hermana Van Rompuy’a we współpracy z przewodniczącymi Komisji Europejskiej i Eurogrupy oraz z prezesem Europejskiego Banku Centralnego (z 5 grudnia 2012 r.),
- uwzględniając komunikat Komisji Europejskiej „Plan działania na rzecz pogłębionej i rzeczywistej unii gospodarczej i walutowej” (COM(2012) 777/2 z 28 listopada 2012 r.),
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z 20 listopada 2012 r. zawierającą zalecenia dla Komisji dotyczące sprawozdania przewodniczących Rady Europejskiej, Komisji Europejskiej, Europejskiego Banku Centralnego i Eurogrupy pt. „W kierunku faktycznej unii gospodarczej i walutowej”,
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z 16 stycznia 2013 r. w sprawie finansów publicznych w unii gospodarczej i walutowej (UGW) w latach 2011–2012,

1. podkreśla, że wzmocnienie w państwach członkowskich unii gospodarczej i walutowej (UGW) jest niezbędne dla zapewnienia trwałego wzrostu gospodarczego, postępu społecznego i dalszej integracji politycznej w UE.

2. Ubolewa nad tym, że szereg kwestii z zakresu polityki budżetowej i gospodarczej podkreślonych w planie działania Komisji Europejskiej na rzecz pogłębionej i rzeczywistej UGW oraz w sprawozdaniu przygotowanym przez przewodniczącego Rady Europejskiej we współpracy z przewodniczącymi Komisji Europejskiej i Eurogrupy oraz z prezesem Europejskiego Banku Centralnego nie zostało uwzględnionych w ostatecznych konkluzjach Rady Europejskiej i zostało przełożonych na posiedzenie Rady Europejskiej w czerwcu 2013 r.

3. Apeluje, by władze lokalne i regionalne włączane były w proces związany z semestrem europejskim na poziomie państw członkowskich, a KR na poziomie instytucji UE, gdyż zarządzanie budżetem oznacza również zarządzanie gospodarcze na szczeblu lokalnym i regionalnym. By zarządzanie budżetem było sprawne, podział odpowiedzialności między UE, państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne powinien być jasny i jednoznaczny.

4. Podkreśla, że europejskie decyzje dotyczące UGW mają znaczny wpływ nie tylko na finanse krajowe, ale także na finanse na niższych szczeblach sprawowania rządów. Akcentuje w tym kontekście, że autonomię fiskalną na poziomie niższym niż krajowy gwarantuje między innymi art. 4 Traktatu o Unii Europejskiej; w związku z tym apeluje o większą synergię między budżetami UE, państw członkowskich i samorządów terytorialnych.

5. Przypomina wystosowany do Komisji apel Parlamentu Europejskiego⁽¹⁾ o „pełne uwzględnienie” w następnej rocznej

analizie wzrostu gospodarczego „roli budżetu UE w procesie związanym z europejskim semestrem przez podanie rzeczowych i konkretnych danych dotyczących efektów uruchamiania, efektów katalizatora, efektów synergii i efektów uzupełniających wywieranych przez budżet na wydatki publiczne na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym”.

6. Powtarza swe poparcie dla apelu Parlamentu Europejskiego do państw członkowskich, by rozważyły podpisanie paktu na rzecz inwestycji społecznych opartego na wzorze paktu euro plus. W ten sposób wyznaczono by cele dotyczące inwestycji społecznych, których powinny dokonać państwa członkowskie, aby zrealizować cele strategii „Europa 2020” dotyczące zatrudnienia, spraw społecznych i kształcenia.

7. Podkreśla, że wysiłki na rzecz przezwyciężenia kryzysu gospodarczego powinny skupić się teraz na rozwoju nowych, uzgodnionych już mechanizmów i na zapewnieniu, by mechanizmy te sprawnie działały, a także na uwzględnieniu władz lokalnych i regionalnych w europejskim semestrze.

8. Przyjmuje z zadowoleniem konkluzje⁽²⁾, w których Rada Europejska podkreśliła, że „możliwości, jakie w zakresie równoważenia potrzeb dotyczących efektywnych inwestycji publicznych z celami dyscypliny fiskalnej oferują istniejące unijne ramy fiskalne” powinny być dalej „wykorzystywane w ramach funkcji zapobiegawczej paktu stabilności i wzrostu”. Ten cel staje się jeszcze bardziej aktualny w świetle ostatnich ustaleń Międzynarodowego Funduszu Walutowego, że tzw. mnożniki fiskalne, które są miernikiem negatywnego wpływu konsolidacji fiskalnej na wzrost, były „znacznie wyższe” niż przewidywali to analitycy podczas kryzysu zadłużeniowego. Oczekuje w związku z tym, że Komisja dalej będzie zajmować się tą kwestią w ramach zapowiedzianego komunikatu dotyczącego jakości wydatków publicznych, w którym należy rozważyć

⁽¹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego „Europejski semestr na potrzeby koordynacji polityki gospodarczej: realizacja priorytetów na rok 2012”.

⁽²⁾ Konkluzje Rady Europejskiej z 13–14 grudnia 2012 r., część I „Polityka gospodarcza”, pkt 2.

między innymi kwestię oddzielenia *wydatków bieżących i inwestycji* podczas obliczania deficytu budżetowego, by uniknąć utrudniania inwestycji publicznych przynoszących długoterminowe korzyści netto.

Zintegrowane ramy finansowe

9. Podkreśla, że słabość sektora bankowego w szeregu państw członkowskich oraz w Unii jako całości stanowi zagrożenie dla finansów publicznych, które może mieć skutki szczególnie na szczeblu regionalnym i lokalnym, a także ubolewa nad tym, że kosztami zmagania z kryzysem bankowym obciążeni są głównie podatnicy i że koszty te szkodzą wzrostowi gospodarki realnej.

10. Podkreśla, że wszelkim środkiem przedsięwziętym w kontekście unii bankowej powinna towarzyszyć poprawa przejrzystości i rozliczalności, jako że środki te mogą mieć ogromny wpływ na finanse publiczne – zarówno na poziomie państw członkowskich, jak i na poziomie lokalnym i regionalnym – oraz na banki i obywateli.

11. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Rada i Parlament Europejski osiągnęły porozumienie w sprawie jednolitego mechanizmu nadzorczego jako ram regulacyjnych dla banków w Unii Europejskiej, i podkreśla w tym kontekście rolę banków regionalnych w dostarczaniu kapitału dla MŚP oraz na projekty inwestycji publicznych nakierowane na rozwój terytorialny.

12. Popiera wnioski dotyczące dyrektywy w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz dyrektywy w sprawie systemu gwarantowania depozytów, a także zgadza się, że ich przyjęcie należy potraktować priorytetowo; podkreśla jednak, że jest niezbędne, by przepisy wprowadzone tymi aktami prawnymi, a w szczególności system monitoring i kontroli, były proporcjonalne.

13. Uważa, że w związku z długofalowym celem dotyczącym jednolitego europejskiego systemu gwarantowania depozytów trzeba określić jednakowe, wspólne i rygorystyczne wymogi, które w wystarczający sposób uwzględnią specyfikę warunków panujących w krajowych sektorach finansowych.

14. Apeluje, by Komisja Europejska szybko przedstawiła legislacyjną odpowiedź na raport Liikanena ⁽³⁾ w sprawie prawnego oddzielenia w ramach grup bankowych pewnej szczególnie ryzykownej działalności finansowej od banków przyjmujących depozyty.

15. Zwraca się do Komisji z pytaniem, dlaczego odłożyła na koniec 2016 r. realizację zobowiązania do przedstawienia sprawozdania w sprawie ustanowienia niezależnej europejskiej agencji ratingowej.

Zintegrowane ramy budżetowe

16. Zgadza się, że UGW muszą towarzyszyć właściwe zasady polityki budżetowej, i popiera w związku z tym szybkie przyjęcie „dwupaku” w celu uzupełnienia „sześciopaku” oraz Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej (paktu fiskalnego), który wszedł w życie na początku 2013 r.

17. Popiera postulat Parlamentu Europejskiego skierowany do państw członkowskich, by „sprecyzowały odpowiedzialność, rolę, transfery fiskalne i źródła dochodów poszczególnych

szczebli zarządzania (krajowych, regionalnych i lokalnych) w odniesieniu do zapewniania zdrowych i zrównoważonych ram finansów publicznych, uwzględniając w szczególności wpływ Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej na lokalną i regionalną autonomię fiskalną”. Zaleca zatem, by władze lokalne i regionalne zostały w odpowiedni sposób włączone w dalsze prace nad tymi uregulowaniami oraz w ich wdrażanie, zgodnie z ideą wielopoziomowego sprawowania rządów.

18. Ubolewa nad tym, że w konkluzjach Rada Europejska nie wspomina o potrzebie istnienia mechanizmu zdolności fiskalnej nakierowanego na wsparcie krajowych reform gospodarczych i absorpcję wstrząsów asymetrycznych. KR jest przekonany, że taki mechanizm zdolności fiskalnej jest niezbędny dla stworzenia pogłębionej i rzeczywistej UGW.

19. Uważa, że ten mechanizm zdolności fiskalnej, jeśli zostanie wprowadzony, powinien być przedmiotem wspólnego podejmowania decyzji i wspólnego wdrażania na poziomie EGW, ale że powinien też być otwarty, na zasadzie dobrowolności, dla państw członkowskich spoza strefy euro.

20. Popiera apel Parlamentu Europejskiego do Komisji, by jak najszybciej przedstawiła plan działania na rzecz wspólnej emisji instrumentów długu publicznego.

21. Zakłada, że mechanizm zdolności fiskalnej, jeśli zostanie wprowadzony, będzie w perspektywie krótkoterminowej ujmowany oddzielnie od wieloletnich ram finansowych, a w perspektywie długoterminowej traktowany jako odrębna procedura budżetowa specyficzna dla UGW, ale jedynie pod warunkiem że respektowane będą procedury wynikające z Traktatu, co zapewni przejrzystość i demokratyczną kontrolę.

Zintegrowane ramy polityki gospodarczej

22. Uważa, że strategia „Europa 2020” ma kluczowe znaczenie dla wzmocnienia gospodarczego wymiaru UGW, podczas gdy w ostatnich latach nacisk kładziono głównie na jej wymiar monetarny.

23. Podkreśla znaczenie wzrostu, jaki może potencjalnie wynikać z wdrażania przepisów dotyczących jednolitego rynku, o ile rynek ten będzie odpowiednio funkcjonował i będzie nakierowany na kluczowe dziedziny, w których możliwe są innowacje i tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości.

24. Przyjmuje z zadowoleniem utworzenie mechanizmu większej koordynacji, konwergencji i skuteczniejszego egzekwowania polityk strukturalnych w oparciu o ustalenia o charakterze umownym między państwami członkowskimi i instytucjami unijnymi – pod warunkiem że nie będzie to oznaczało obejścia wymogów demokratycznej rozliczalności. Zgadza się, że takie porozumienia należy zawierać w oparciu o indywidualną analizę każdego przypadku i przyjmuje z zadowoleniem to, że będzie im towarzyszyło tymczasowe, ukierunkowane i elastyczne wsparcie. Podkreśla w tym kontekście specyficzną rolę lokalnego i regionalnego finansowania inwestycji i apeluje w związku z tym, by władze lokalne i regionalne uczestniczyły w opracowywaniu umów, z poszanowaniem krajowego prawodawstwa.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/high-level_expert_group/report_en.pdf.

25. Całkowicie zgadza się z tym, że polityki gospodarcze muszą być ukierunkowane na promowanie silnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, zwiększanie konkurencyjności i stymulowanie zatrudnienia, tak by Europa pozostała wysoce atrakcyjną społeczną gospodarką rynkową i by utrzymany został europejski model społeczny. Podkreśla, że główne narzędzia służące realizacji tego celu to strategia „Europa 2020” i roczna analiza wzrostu gospodarczego.

26. Przyjmuje z zadowoleniem propozycję, by wszystkie najważniejsze reformy polityki gospodarczej, jakie państwa członkowskie planują wprowadzić, były omawiane ex ante, a w stosownych przypadkach koordynowane z innymi państwami członkowskimi. Podkreśla, że na poziomie europejskim taka dyskusja powinna obejmować instytucje i organy doradcze UE, a na poziomie państw członkowskich powinny w niej uczestniczyć władze lokalne i regionalne oraz inne zainteresowane strony.

27. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w sprawozdaniu Komisji w sprawie finansów publicznych w UGW za 2012 rok jeden rozdział poświęcono lokalnym i regionalnym finansom publicznym, i apeluje, by Komisja w przyszłych sprawozdaniach nadal dokonywała analizy decentralizacji fiskalnej.

28. Przyjmuje z zadowoleniem zawartą w rocznej analizie wzrostu gospodarczego propozycję, by utrzymać pięć priorytetów określonych w marcu 2012 r., i popiera wprowadzenie następujących elementów:

— dodanie w rocznej analizie wzrostu gospodarczego wymiaru regionalnego, co podkreśli lokalny i regionalny wymiar strategii „Europa 2020” oraz poszanowanie zasady pomocniczości i podziału kompetencji w każdym państwie

członkowskim zarówno w odniesieniu do zaleceń dla poszczególnych państw, jak i przygotowywania krajowych programów reform;

— udział przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych w stałym dialogu między Komisją Europejską a państwami członkowskimi, zwłaszcza w odniesieniu do spraw bezpośrednio związanych z kompetencjami władz lokalnych i regionalnych.

Lepsze zarządzanie: demokratyczna legitymacja i rozliczalność

29. Podkreśla, że w ramach rozwoju UGW trzeba zagwarantować demokrację i legitymację. KR przyjmuje zatem z zadowoleniem przewidzianą rolę Parlamentu Europejskiego i udział parlamentów narodowych oraz apeluje o uczestnictwo władz lokalnych i regionalnych, a zwłaszcza regionów o kompetencjach ustawodawczych i ich parlamentów, w tym procesie.

30. Chciałby zwiększenia poziomu demokratycznej rozliczalności trzech prezydencji dzięki organizowaniu ich przesłuchań przez Parlament Europejski.

31. Odnotowuje, że dyskusje dotyczące UGW są silnie powiązane z ogólną debatą na temat przyszłości UE, w której KR pragnie aktywnie uczestniczyć, aby przedstawiać poglądy władz lokalnych i regionalnych UE.

32. Poleca przewodniczącemu Komitetu Regionów, by przedłożył niniejszą rezolucję przewodniczącym Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Komisji Europejskiej, irlandzkiej prezydencji w Radzie UE, a także przyszłej prezydencji litewskiej.

Bruksela, 1 lutego 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Rezolucja Komitetu Regionów w sprawie gwarancji dla młodzieży

(2013/C 62/03)

KOMITET REGIONÓW

- uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej z 5 grudnia 2012 r. w sprawie zalecenia Rady w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży (COM(2012) 729),
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z 16 stycznia 2013 r. w sprawie gwarancji dla młodzieży (2012/2901(RSP)),
- uwzględniając komunikat Komisji „Mobilna młodzież” (COM(2010) 477),
- uwzględniając odnośną opinię Komitetu Regionów (CdR 292/2010 fin),

a także mając na uwadze, co następuje:

- Wskutek kryzysu gospodarczego bezrobocie wśród młodzieży w UE wzrosło do niedopuszczalnie wysokiego poziomu: 5,7 mln młodych osób nie ma pracy.
- Koszty związane z młodzieżą niekształcąca się, niepracująca ani nie szkoląca się (tzw. „młodzieżą NEET”), której liczbę szacuje się na 7,5 mln, wynoszą obecnie 1,2 % PKB UE ⁽¹⁾.
- Gwarancja dla młodzieży przyczyniłaby się do osiągnięcia trzech z pięciu celów przewodnich określonych w strategii „Europa 2020” dzięki zmniejszeniu wskaźnika osób przedwcześnie kończących naukę oraz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i zwiększeniu liczby osób posiadających wyższe wykształcenie.
- Koszt wdrożenia gwarancji dla młodzieży w całej strefie euro nie przekroczyłby 21 mld euro, co stanowi około 0,45 % wydatków publicznych w strefie euro ⁽²⁾.
- Wiele państw członkowskich nie przychyliło się do wezwań Komisji Europejskiej i Rady Europejskiej dotyczących wprowadzenia gwarancji dla młodzieży z myślą o zwiększeniu zatrudnienia wśród ludzi młodych.
- Gwarancja dla młodzieży jest kluczowym komponentem opracowanego przez Komisję Europejską pakietu w sprawie zatrudnienia młodzieży.

1. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji Europejskiej, by wnieść nowy impuls do działań mających na celu zwalczanie bezrobocia wśród młodzieży. Z uwagi na to, że ten wieloaspektowy problem wymaga pilnego podjęcia skoordynowanych i wszechstronnych wysiłków politycznych, popiera wniosek Komisji Europejskiej w sprawie zalecenia Rady w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży. Będzie ona kluczowym instrumentem zwalczania bezrobocia wśród młodzieży.

2. Przypomina, że w swojej odnośnej opinii ⁽³⁾ wyraził zdecydowane poparcie dla celu dotyczącego zapewnienia wszystkim młodym ludziom oferty pracy, szkolenia zawodowego lub dalszego kształcenia na uczelni w ciągu czterech

miesiący od opuszczenia szkoły, zgodnie z postulatem przedstawionym w inicjatywie przewodniej „Mobilna młodzież” w ramach strategii „Europa 2020”.

3. Sugeruje, by rozszerzyć zakres gwarancji dla młodzieży, a zwłaszcza tych jej komponentów, które dotyczą zatrudnienia, przyuczenia do zawodu bądź praktyk, tak by obejmowały niedawnych absolwentów szkół wyższych do czasu ukończenia przez nich 30. roku życia.

4. Podkreśla istotną rolę władz lokalnych i regionalnych w kształtowaniu polityki w zakresie zatrudnienia, szkolenia i edukacji, co zostało potwierdzone na konferencji zorganizowanej przez KR 13 grudnia 2012 r. w sprawie inicjatywy przewodniej „Mobilna młodzież” określonej w strategii „Europa 2020”.

5. Z zadowoleniem przyjmuje determinację Komisji, by przy wprowadzaniu i wdrażaniu gwarancji dla młodzieży kierować się podejściem opartym na partnerstwie. Niemniej nalega, by tego rodzaju partnerstwa były rozwijane już na zupełnie początkowym etapie kształtowania danej polityki i by wszystkie zainteresowane strony były w to włączone, zwłaszcza

⁽¹⁾ Zob. sprawozdanie Eurofound pt. „NEETs – Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe” [„NEET: młodzież niekształcąca się, niepracująca ani nie szkoląca się – cechy, koszty i rozwiązania polityczne w Europie”]; <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2012/54/en/1/EF1254EN.pdf>.

⁽²⁾ Badanie MOP / Międzynarodowego Instytutu Badań nad Rynkiem Pracy pt. „EuroZone job crisis: trends and policy responses” [„Kryzys zatrudnienia w strefie euro: trendy i rozwiązania polityczne”, 2012 r. http://www.ilo.org/global/research/publications/WCMS_184965/lang-en/index.htm].

⁽³⁾ CdR 292/2010 fin.

zaś władze lokalne i regionalne. Do tej pory były one w dużej mierze wyłączone z procesu realizacji strategii „Europa 2020” i europejskiego semestru, co odbiło się bardzo niekorzystnie na legitymacji demokratycznej i na skuteczności przyjętych środków.

6. Zgadza się z Komisją Europejską co do potrzeby zapewnienia wczesnej interwencji i aktywizacji w zakresie zatrudnienia młodzieży i podziela pogląd, że należy od samego początku stosować zasadę obopólnych obowiązków.

7. Nalega, by środki wspomagające integrację na rynku pracy opracowane w kontekście gwarancji dla młodzieży koniecznie uwzględniały znajomość języków obcych i praktyczne doświadczenie zawodowe, gdyż zwiększają one szanse zatrudnienia i mobilność siły roboczej w obrębie UE.

8. Zwraca uwagę, że istotne jest powiązanie gwarancji dla młodzieży z mobilnością młodzieży między różnymi państwami członkowskimi i ze zwiększeniem rangi inicjatywy przewodniej „Mobilna młodzież” oraz roli władz lokalnych i regionalnych w tym zakresie. Władze te często wdrażają programy w zakresie mobilności na szczeblu lokalnym, w związku z czym wsparcie UE dla skuteczniejszej współpracy międzyregionalnej mogłoby przynieść lepsze rezultaty.

9. Przyjmuje w tym kontekście z zadowoleniem propozycję Komisji Europejskiej, by wprowadzić europejską legitymację zawodową, mającą na celu uproszczenie procedur uznawania kwalifikacji zawodowych. Podkreśla, że praktyki zawodowe w ramach przygotowania do zawodu regulowanego – bez względu na to, czy są płatne – powinny być uznawane w całej UE i odbywać się na podstawie umowy. Ma to duże znaczenie dla młodych Europejczyków, których w niepokojącym stopniu dotyka bezrobocie i dla których mobilność zawodowa stanowi realistyczny sposób wejścia lub powrotu na rynek pracy.

10. Podkreśla, jak istotne jest lepsze uświadamianie młodym ludziom możliwości związanych z kształceniem się, szkoleniem lub podejmowaniem pracy w innym państwie członkowskim. Zdobyte doświadczenie może odegrać fundamentalną rolę we wzmacnianiu ducha niezależności i odpowiedzialności za samego siebie i przyczynić się do rozwijania nowych, innowacyjnych idei.

11. Zaznacza, że UE powinna zagwarantować dostęp do programów w zakresie mobilności na równych warunkach wszystkim młodym ludziom i w tym celu zaleca wspieranie regionów o szczególnych cechach geograficznych, takich jak obszary wiejskie i tereny słabo zaludnione, zwłaszcza zaś najbardziej oddalone regiony i wyspy.

12. Zwraca jednak uwagę na fakt, że podstawowym narzędziem zwiększenia zatrudnienia młodych ludzi jest zachęcanie do tworzenia nowych miejsc pracy, i to miejsc pracy wymagających różnych poziomów kwalifikacji, nie tylko w sektorach, w których wymagane są wysokie kwalifikacje.

13. Podkreśla, że jednym z ważnych narzędzi jest tworzenie i wspieranie dualnych systemów kształcenia, w których już od początku nauki nawiązywane są relacje między uczniem a przyszłym pracodawcą.

14. Zaznacza potrzebę skoncentrowania działań podnoszących umiejętności i kompetencje na rozwiązaniu kwestii niedopasowania potrzeb rynku pracy do dostępnych umiejętności. W związku z tym dalsze kształcenie, przyuczanie do zawodu lub staże należy podporządkować celowi, jakim jest zapewnienie zatrudnienia. Istotna jest także rola, jaką odgrywają w ramach gwarancji dla młodzieży pracodawcy w zapewnianiu niezbędnych możliwości rozwoju kariery.

15. Przypomina w kontekście podnoszenia umiejętności w ramach gwarancji dla młodzieży, że Komitet Regionów ustanowił tytuł Europejskiego Regionu Przedsiębiorczości (ERP). Jednym z jego głównych celów jest wspieranie ducha przedsiębiorczości i wdrażanie przyjaznych dla biznesu strategii politycznych prowadzących do tworzenia nowych miejsc pracy. Europejskie Regiony Przedsiębiorczości zwracają szczególną uwagę na zachęcanie ludzi młodych do podejmowania działalności jako przedsiębiorcy.

16. Przyjmuje z zadowoleniem położenie przez Komisję Europejską nacisku na tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, a także jej zalecenie, by państwa członkowskie zadbały o to, by ich gwarancje dla młodzieży obejmowały wysokiej jakości oferty zatrudnienia. Ponadto kryzys gospodarczy nie powinien być wymówką do złagodzenia wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Podkreśla, że niezbędna jest pewna minimalna ochrona pracowników, jednak to na poziomie krajowym partnerzy społeczni zawierają porozumienia dotyczące zagadnień z zakresu prawa pracy. Partnerzy społeczni powinni w pełni uczestniczyć w opracowywaniu ram jakości zatrudnienia oferowanego dzięki programom gwarancji dla młodzieży. Zwraca uwagę, że ludzie młodzi są znacznie bardziej narażeni na ubóstwo, jak potwierdziła Komisja Europejska w opublikowanym przez nią w 2012 r. przeglądzie pt. „*Employment and Social Developments in Europe*”⁽⁴⁾ [Zatrudnienie i kwestie społeczne w Europie].

17. Wzywa państwa członkowskie do ścisłego zaangażowania pracodawców, także z sektora prywatnego, we wdrażanie gwarancji dla młodzieży, by zapewnić ludziom młodym jak najwięcej możliwości.

18. Zaznacza, że bezrobocie wśród młodzieży jest szczególnie wysokie w tych państwach członkowskich, które doświadczają obecnie poważnych ograniczeń budżetowych. W związku z tym popiera kontynuację ukierunkowanego wsparcia dla państw członkowskich – w razie potrzeby za pomocą dodatkowych środków finansowych – w zmaganiach z wyzwaniami związanymi z wprowadzeniem i wdrożeniem gwarancji dla młodzieży na szczeblu krajowym, zgodnie z ustaleniami Paktu na rzecz wzrostu z czerwca 2012 r.

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-5_pl.htm?locale=pl.

19. Zgadza się, że w związku z faktem, iż Komisja Europejska nie przewidziała specjalnych środków na finansowanie gwarancji dla młodzieży, inicjatywę tę należy współfinansować przy pomocy instrumentów finansowych w ramach polityki spójności, zwłaszcza z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Ostrzega zatem przed cięciami w budżecie polityki spójności w kontekście wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020.

20. Wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do zapewnienia, by przyszłe umowy o partnerstwie w zakresie polityki spójności należycie uwzględniały w szczególności problem bezrobocia wśród młodzieży oraz umożliwiły w ramach systemu gwarancji dla młodzieży wykorzystywanie środków Europejskiego Funduszu Społecznego do wdrażania dobrych praktyk i innowacyjnych rozwiązań stosowanych już w niektórych państwach członkowskich.

21. Apeluje do państw członkowskich oraz do władz lokalnych i regionalnych, by wprowadziły niezbędną koordynację między służbami zatrudnienia i oświatą, co umożliwi bezrobotnej młodzieży, która przedwcześnie porzuciła system kształcenia, skorzystanie z funduszy europejskich przeznaczonych na adresowane do niej działania polityczne w dziedzinie kształcenia, mające zwłaszcza na celu zapewnienie jej kwalifikacji w ramach edukacji drugiej szansy.

22. Apeluje do państw członkowskich, by w przedstawionych przez siebie krajowych planach zwiększania zatrudnienia na 2013 r. uwzględniły dokonany postęp we wprowadzaniu i wdrażaniu gwarancji dla młodzieży.

23. Nalega na to, by gwarancja dla młodzieży została wprowadzona i wdrożona najpóźniej na początku stycznia 2014 r.

24. Uznaje, że nie można zapewnić młodym ludziom wysokiej jakości miejsc pracy bez poprawy ogólnej sytuacji gospodarczej. W związku z tym wzywa państwa członkowskie do przyjęcia strategii, które równoległe do działań związanych z gwarancją dla młodzieży zmierzałyby ogólnie do pobudzania wzrostu, tworzenia miejsc pracy i podnoszenia kwalifikacji bezrobotnej młodzieży, która przedwcześnie porzuciła system kształcenia bez jakiegokolwiek dyplomu. W tym kontekście przyjmuje z zadowoleniem uwzględnienie tej inicjatywy w ramach europejskiego semestru.

25. Wzywa państwa członkowskie, by zastosowały się do zaleceń Komisji i zadbały o to, by jak największą liczbę osób świadomych było nowych usług i środków wsparcia dostępnych w ramach gwarancji dla młodzieży. W tej materii kluczowy jest udział władz lokalnych i regionalnych z uwagi na ich czynną rolę we wdrażaniu tego rodzaju programów.

26. Zwraca się do Komisji Europejskiej o ustanowienie skutecznego mechanizmu wspierania państw członkowskich we wdrażaniu gwarancji dla młodzieży, który obejmowałby wymianę najlepszych praktyk i wiedzy fachowej. Domaga się udziału KR-u w tym procesie.

27. Sugeruje, by Komisja Europejska uczyniła z wniosku w sprawie gwarancji dla młodzieży jeden ze swoich priorytetów komunikacyjnych w 2013 r. i by w tym celu wykorzystwała w szerokim zakresie media społecznościowe.

28. Zobowiązuje przewodniczącego Komitetu Regionów do przedłożenia niniejszej rezolucji przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego, przewodniczącemu Rady Europejskiej, przewodniczącemu Komisji Europejskiej, irlandzkiej prezydencji UE, a także przyszłej prezydencji litewskiej w Radzie UE.

Bruksela, 1 lutego 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

99. SESJA PLENARNA W DNIACH 31 STYCZNIA I 1 LUTEGO 2013 R.

Opinia Komitetu Regionów „Europejska przestrzeń badawcza”

(2013/C 62/04)

KOMITET REGIONÓW

- Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji Europejskiej opracowaną na wniosek Rady z myślą o stworzeniu struktury ramowej na rzecz intensyfikacji wysiłków ukierunkowanych na ukończenie prac nad europejską przestrzenią badawczą do roku 2014.
- Podziela pogląd, że wiedza jest walutą nowej gospodarki. Zgadza się zatem, iż aby osiągnąć trwałe ożywienie gospodarcze oraz zapewnić Europie pozycję poważnego podmiotu na arenie międzynarodowej, niezbędne jest budowanie w dziedzinie badań i innowacji zdolności najwyższej światowej klasy, w oparciu o silną publiczną bazę naukową.
- Zwraca uwagę, że ukończenie prac nad EPB pozwoli przeciwdziałać fragmentaryzacji badań w Europie oraz usunąć bariery krajowe i instytucjonalne. Nie ulega wątpliwości, że rozproszenie to uniemożliwia pełne wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego i innowacyjnego w Europie, czego koszty ponoszą Europejczycy jako podatnicy, konsumenci i obywatele. W tym kontekście konieczne jest podjęcie bardziej zdecydowanych i konkretnych działań.
- Wzywa Komisję do upowszechniania współpracy międzyregionalnej w ramach programu „Horyzont 2020” oraz opracowania skutecznych narzędzi i zachęt. W tym kontekście samorządy lokalne i władze regionalne powinny odgrywać rolę podmiotów wspierających i koordynujących (zakładanie sieci badawczo-innowacyjnych, zapewnienie wsparcia techniczno-administracyjnego, tworzenie zachęt skłaniających sektor prywatny do finansowania przedsięwzięć) odpowiedzialnych za promocję badań oraz właściwe wykorzystanie wyników szerzenia wiedzy i popularyzacji innowacyjnych rozwiązań.

Sprawozdawca	Grigorios ZAFEIROPOULOS (EL/PPE), radny regionu Attyka
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Wzmocnione partnerstwo w ramach europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz doskonałości i wzrostu gospodarczego”
	COM(2012) 392 final

Opinia Komitetu Regionów – Europejska przestrzeń badawcza

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

A. Najważniejsze przesłania

1. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji Europejskiej opracowaną na wniosek Rady z myślą o stworzeniu struktury ramowej na rzecz intensyfikacji wysiłków ukierunkowanych na ukończenie prac nad europejską przestrzenią badawczą do roku 2014.

2. Zgadza się z wnioskami Rady Europejskiej z lutego 2011 r. i marca 2012 r. oraz podziela pogląd, iż należy bezwzględnie starać się ukończyć prace nad EPB do roku 2014.

3. Docenia fakt, iż prawodawstwo potrzebne do ukończenia prac nad EPB można będzie ewentualnie wykorzystać również w innych obszarach (np. w zakresie koordynacji polityki krajowej i unijnej zgodnie z artykułem 181 TFUE czy też upowszechniania rezultatów badań zgodnie z artykułami 180 i 182 ust.5 TFUE).

4. Uważa, że w kontekście trwającego kryzysu gospodarczego, ukończenie prac nad europejską przestrzenią badawczą jest nieodzownym warunkiem wspierania wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i doskonalenia bazy naukowej, warunkiem którego spełnienie poprawi spójność między państwami i regionami.

5. Podziela pogląd, że wiedza jest walutą nowej gospodarki. Zgadza się zatem, iż aby osiągnąć trwałe ożywienie gospodarcze oraz zapewnić Europie pozycję poważnego podmiotu na arenie międzynarodowej, niezbędne jest budowanie w dziedzinie badań i innowacji zdolności najwyższej światowej klasy, w oparciu o silną publiczną bazę naukową.

6. Podkreśla, że przy wdrażaniu zarówno programu „Horyzont 2020”, jak i EPB należy w większym stopniu koncentrować się na rzeczywistych praktykach oraz wpływać na nie⁽¹⁾. Innymi słowy podmioty szczebla lokalnego i regionalnego należy zachęcać do aktywnego udziału w realizacji celów strategii „Europa 2020”.

7. Podkreśla, że EPB poprawi poziom naszego życia, gdyż dzięki niej Europa stanie się miejscem, w którym badania naukowe, postęp technologiczny i innowacje rzeczywiście rozwijają się, pomagając stawić czoła największym wyzwaniom naszych czasów. Aby promować wykorzystywanie wiedzy w praktyce, należy wzmacniać współpracę między środowiskiem naukowym, przedsiębiorstwami i władzami publicznymi.

8. Podziela pogląd, że warto zrobić użytek z potencjału doskonałości wszystkich regionów, jak również stosować nowe formy wspierania regionów i państw członkowskich osiągniętych słabsze wyniki w ich drodze do wypracowania doskonałości oraz inteligentnej specjalizacji regionalnej.

9. Zwraca uwagę, że ukończenie prac nad EPB pozwoli przeciwdziałać fragmentaryzacji badań w Europie oraz usunąć bariery krajowe i instytucjonalne. *Nie ulega wątpliwości, że rozproszenie to uniemożliwia pełne wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego i innowacyjnego w Europie, czego koszty ponoszą Europejczycy jako podatnicy, konsumenci i obywatele.* W tym kontekście konieczne jest podjęcie bardziej zdecydowanych i konkretnych działań.

10. Zgadza się, iż stosowane środki winny być ukierunkowane na zwiększenie konkurencji między naukowcami i organizacjami badawczymi, a także na wykorzystanie synergii transgranicznej między krajowymi i regionalnymi systemami badań. Należy poszerzać perspektywy zawodowe badaczy oraz ułatwiać mobilność i swobodny przepływ wiedzy.

11. Jest głęboko przekonany, że jednym z kluczowych celów EPB powinno być ograniczenie drenażu mózgow, zwłaszcza w regionach pozostających w tyle w dziedzinie badań naukowych, jak również likwidacja dysproporcji regionalnych w obszarze badań i innowacji oraz dążenie do doskonałości w całej Europie z uwzględnieniem potencjału innowacyjnego. Przy tym ważne jest, by europejski program badań i innowacji był zharmonizowany z krajowymi i regionalnymi strategiami na rzecz innowacji.

12. Z zadowoleniem przyjmuje założenia Rady Europejskiej dotyczące poprawy warunków prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej i doprowadzenia do sytuacji, w której łącznie na publiczne i prywatne inwestycje w badania i rozwój przeznaczona się 3 % unijnego PKB. Należy jednak zauważyć, że Europa nadal pozostaje w tyle w porównaniu z innymi częściami świata, jeśli chodzi o zastosowania rynkowe specjalistycznej wiedzy. Trzeba więc mocno podkreślić rolę MŚP jako siły napędowej innowacji.

13. Jest przekonany, że instrumenty na rzecz spójności mogłyby usprawnić rozwój doskonałości i budowanie potencjału dzięki wzmocnieniu polityki w dziedzinie badań i innowacji na szczeblu regionalnym. Otworzy to drogę do rozwoju doskonałości, a regiony będą mogły w pełni uczestniczyć w EPB, czerpiąc korzyści z funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi.

⁽¹⁾ CdR 402/2011 fin.

14. Wzywa Komisję, jak również Radę i Parlament, do zadbania o skuteczne i efektywne wdrożenie programu „Horyzont 2020” poprzez ustalenie zasad i reguł, które będą jak najbardziej zrozumiałe dla beneficjentów.

15. Przyznaje, że priorytety dotyczące EPB, opisane w komunikacie, zostały właściwie zdefiniowane, zaś ich pełne wdrożenie doprowadziłoby do poprawy efektywności europejskich badań naukowych do roku 2014. Jednakże aby mieć pewność, że ukończenie prac nad EPB doprowadzi do wysunięcia europejskiej doskonałości na pierwszy plan dzięki poprawie skuteczności i jakości oraz wykorzystaniu nowych szans w oparciu o potrzeby Unii, niezbędne jest to, by we wzmocnione partnerstwo całkowicie i aktywnie zaangażowały się państwa członkowskie, podmioty badawcze i zrzeszające je organizacje europejskie, a także Komisja Europejska.

16. Apeluje do Komisji Europejskiej o zapewnienie synergii i komplementarności między „Horyzontem 2020” a funduszami strukturalnymi, jak również o otwieranie dróg do rozwoju doskonałości słabiej radzącym sobie regionom i państwom, znajdującym się w bardziej niekorzystnej sytuacji gospodarczo-społecznej – oczywiście w oparciu o ich mocne strony. Celem jest tu znaczący wzrost potencjału badawczo-innowacyjnego tych obszarów oraz zniwelowanie europejskiej przepaści innowacyjnej.

17. Wzywa Komisję do upowszechniania współpracy międzyregionalnej w ramach programu „Horyzont 2020” oraz opracowania skutecznych narzędzi i zachęt. W tym kontekście samorządy lokalne i władze regionalne powinny odgrywać rolę podmiotów wspierających i koordynujących (zakładanie sieci badawczo-innowacyjnych, zapewnienie wsparcia techniczno-administracyjnego, tworzenie zachęt skłaniających sektor prywatny do finansowania przedsięwzięć) odpowiedzialnych za promocję badań oraz właściwe wykorzystanie wyników szerzenia wiedzy i popularyzacji innowacyjnych rozwiązań.

18. Podkreśla, że regiony muszą same zwiększyć swą gotowość do czerpania korzyści z wyników badań. Wypracowane kompetencje, praktyki i narzędzia należy następnie wykorzystywać, by przygotować wyniki badań do zastosowania w całej Europie. Można to osiągnąć jedynie poprzez intensyfikację synergii w zakresie wykorzystywania wszystkich europejskich instrumentów finansowych, takich jak program „Horyzont 2020”, polityka spójności oraz zasoby krajowe, regionalne i lokalne⁽²⁾. Wspólne korzystanie z zasobów jest jednak niewystarczające, a oprócz tego wymaga zmiany kultury operacyjnej i praktyk administracyjnych.

19. Nawołuje władze lokalne i regionalne do wzmocnienia współpracy między europejskimi i/lub regionalnymi oraz krajowymi organizacjami, które zajmą się popularyzacją badań naukowych i innowacji, wprowadzenia udoskonaleń sprzyjających dostosowaniu polityki, efektywności i skuteczności zarządzania, harmonizacji metod na rzecz wspólnych systemów zarządzania, aby ułatwić dostęp obywateli do prowadzonych działań oraz spotęgować ich wpływ gospodarczo-społeczny.

20. Stoi na stanowisku, że władze lokalne i regionalne mogą i powinny odgrywać ważną rolę w rozwijaniu innowacyjnych produktów i usług, promując partnerstwa publiczno-prywatne. Powinno mieć to na celu tworzenie większej liczby miejsc pracy i generowanie wzrostu na poziomie lokalnym i/lub regionalnym przy jednoczesnej poprawie potencjału operacyjnego oraz skuteczności sektora państwowego i prywatnego.

21. Z zadowoleniem odnosi się do inicjatyw DG-R&I i DG-REGIO ułatwiających zakładanie regionalnych sieci badawczo-innowacyjnych, które mogłyby być wspierane przez uniwersytety, instytucje, organy publiczne i sektor prywatny.

22. Odnotowuje, że od roku 2000 Komisja i państwa członkowskie dokonały pewnych postępów na drodze do utworzenia EPB, ale przypomina, że postępy te rozkładają się nierówno w obrębie poszczególnych krajów i rozmaitych wymiarów europejskiej przestrzeni badawczej.

23. Opowiada się za zaangażowaniem regionalnych zainteresowanych organizacji badawczych w ramach europejskiej przestrzeni badawczej – tam, gdzie ma to zastosowanie.

24. Podkreśla istotną rolę, jaką mają do odegrania ogólnie sektor publiczny, a szczególnie władze lokalne i regionalne przy kojarzeniu ze sobą przedsiębiorstw, szkół wyższych/ośrodków badawczych i instytucji publicznych (poprzez podejście „potrójna spirala”) z myślą o rozwijaniu i wdrażaniu w praktyce EPB. Zwraca uwagę, że roli sektora publicznego nie poświęcono wystarczającej uwagi w komunikacie Komisji.

25. Wzywa Komisję, państwa członkowskie i zainteresowane podmioty badawcze do tworzenia i wykorzystywania odpowiednich warunków sprzyjających poprawie skuteczności europejskich systemów badawczych. Trzeba odnieść się do kwestii kluczowych takich jak: transgraniczna współpraca i konkurencja, rynek pracy dla naukowców, równouprawnienie płci czy przekaz wiedzy naukowej. „Warunki” określone przez Komisję wydają się odpowiednie, by osiągnąć cele.

B. Zwiększenie skuteczności krajowych systemów badawczych

26. Przyznaje, że brak wystarczającej konkurencji w obrębie krajowych systemów badawczych nie sprzyja powstawaniu właściwych warunków do poprawy jakości nauki. W tym przypadku ograniczona konkurencja między instytucjami badawczymi i uniwersytetami prowadzi do nie w pełni zadowalającej specjalizacji.

27. Jest przekonany, iż wzmocnienie europejskiego potencjału badawczego, u podstaw którego leży pragnienie zdobywania nowej wiedzy, jest zasadniczym warunkiem wdrażania innowacji i przełomowych odkryć z myślą o sprostaniu wielkim wyzwaniom. Europa musi realizować wyważone i strategiczne inwestycje w podstawowe badania, gdzie głównym kryterium przy podejmowaniu decyzji powinno być doskonalenie bazy naukowej, co zapewni warunki umożliwiające wypracowanie oraz trwały rozwój lokalnych i regionalnych kompetencji i potencjału wiedzy.

⁽²⁾ CdR 402/2011 fin.

28. Podziela pogląd, według którego państwa członkowskie i regiony powinny wspierać finansowanie konkurencyjne, ogłaszając konkursy na projekty i zachęcając instytucje badawcze do prowadzenia wzajemnej weryfikacji. Mogłaby to być jedna z głównych metod przyznawania środków krajowych i regionalnych na badania naukowe i innowacje. W niektórych przypadkach, takich jak przyznawanie środków na badania i innowacje podmiotom regionalnym, wzajemna weryfikacja nie wydaje się niezbędną.

29. Z zadowoleniem przyjmuje przedstawiony w zielonej księdze (opublikowanej przez Komisję w roku 2011) cel znalezienia odpowiedniej równowagi między finansowaniem instytucjonalnym ośrodków naukowych a ich finansowaniem opartym na konkurencji. Zgodnie z uprzednio wyrażonym stanowiskiem Komitet Regionów wzywa do kontynuowania debaty na temat odpowiedniej równowagi pomiędzy finansowaniem instytucjonalnym a finansowaniem opartym na konkurencji. Znalezienie tej równowagi jest niezmiernie istotne dla dynamiki systemu i zdolności przetrwania na rynku różnych instytucji badawczych.

30. Uważa, że zwiększenie udziału finansowania podstawowego i inteligentnej specjalizacji umożliwi dopływ finansowania także do niewielkich, obiecujących środowisk naukowych. Obok dużych zespołów badawczych i dużych ogólnie tworzonych programów technologicznych zapewniających masę krytyczną, małe zespoły naukowo-badawcze skupiające się na jednej dyscyplinie również mogą przyczynić się do znacznego wzrostu konkurencyjności i wprowadzać innowacje, o ile efektywnie współpracują i utrzymują kontakty z innymi zespołami w ramach kampusu oraz interdyscyplinarnego łańcucha uczelni i instytucji badawczych w pobliżu swojej siedziby oraz w środowisku międzynarodowym.

31. Uważa, że należy zwiększyć podstawowe finansowanie instytucji badawczych. Dlatego Komitet zachęca Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia tego postulatu i opracowania takiego modelu finansowania infrastruktury badawczej, który uwzględniałby także komplementarność w stosunku do środków funduszy strukturalnych. Dla zespołów badawczych większe finansowanie podstawowe oznacza możliwość inicjowania oddolnych projektów badawczych opartych na ich własnych potrzebach strategicznych przy zachowaniu dynamicznej interakcji z regionem i miastem, które jest ich siedzibą.

32. Podkreśla, że kluczowe kryterium wyboru polegające na doskonaleniu bazy naukowej oraz podstawowe zasady międzynarodowej wzajemnej weryfikacji powinny znaleźć zastosowanie w procesie przyznawania środków na badania i innowacje.

33. Kieruje się przy tym przekonaniem, że nie jest możliwe proste „kopiowanie” modeli badań i innowacji przynoszących sukcesy w danym regionie i przenoszenie ich na inne regiony. Jednak z każdorazowym uwzględnieniem warunków strukturalnych, społecznych i kulturalnych mogą one posłużyć w innych regionach, także tych o niekorzystnej sytuacji, jako przykład opracowywania odpowiednich modeli.

34. Potwierdza swe poparcie dla koordynacji regionalnych, krajowych i unijnych programów badawczych oraz priorytetów,

podkreśla odpowiedzialność państw członkowskich oraz władz regionalnych i lokalnych w zakresie nauki i innowacji, odrzucając niezmiennie centralizację i planowanie badań na szczeblu europejskim.

35. Z myślą o realizacji priorytetów zdefiniowanych w komunikacie KR zachęca Komisję do promowania wzajemnego uczenia się oraz do wymiany sprawdzonych rozwiązań i doświadczeń między państwami członkowskimi i organizacjami zrzeszającymi zainteresowane strony w celu usunięcia krajowych barier prawnych (i innych) utrudniających ustanowienie EPB. Należałoby również wspierać wspólne dla całej UE wytyczne w dziedzinie polityki naukowej, by ułatwić podejmowanie wspólnych działań.

36. Apeluje do Komisji o wspieranie państw członkowskich i regionów – zgodnie z celami polityki spójności – w korzystaniu z funduszy strukturalnych na rzecz rozwijania potencjału badawczego i wdrażania odpowiednio dostosowanych strategii innowacyjnych opartych na kompetencjach regionalnych i strategiach inteligentnej specjalizacji. Chodzi m.in. o wsparcie dla wspólnych programów badawczych.

37. W tym kontekście dostrzega znaczenie wskazania najbardziej obiecujących dziedzin przewagi konkurencyjnej jako podstawy do ustalenia strategii inteligentnej specjalizacji regionalnej⁽³⁾. UE powinna zachęcać regiony, by stawały się pionierami innowacji w wybranych przez nie dziedzinach oraz nawiązywały kontakty i współpracę z innymi regionami. Komitet Regionów zwraca uwagę na wszystkie próby wykorzystania idei inteligentnej specjalizacji do uprzywilejowania i tak już przodujących regionów czy władz lokalnych kosztem niedofinansowania innych obszarów. Do tego niezbędna jest europejska mapa regionów sklasyfikowanych w oparciu o ich poziom innowacji oraz dziedzinę, w jakiej się specjalizują. Służyłoby to zachęcaniu do współpracy międzyregionalnej i ustanowieniu konkretnych instrumentów wsparcia dla najsłabiej rozwiniętych regionów dzięki udostępnieniu funduszy ad hoc, które pomogłyby im zbliżyć się do poziomu najbardziej innowacyjnych regionów.

38. Zgadza się z potrzebą wprowadzenia bardziej precyzyjnego systemu wskaźników i celów, który oprócz procentowego udziału nakładów na badania i rozwój ze strony przedsiębiorstw uwzględniałby również aspekty związane z poprawą konkurencyjności i produktywności. Powinien być to wszechstronny system zorientowany na pomiar skuteczności badań i rozwoju oraz wydajności innowacji⁽⁴⁾.

C. *Optymalizacja współpracy i konkurencji międzynarodowej*

39. Podkreśla, że UE musi działać szybko i spójnie, aby, przy ograniczonych nakładach publicznych na badania, jej starania i ich skutki osiągnęły poziom niezbędny do sprostania wielkim wyzwaniom.

⁽³⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁴⁾ CdR 374/2010 fin.

40. Ponownie wyraża pogląd, iż silniejsza koordynacja oraz współpraca państw członkowskich i regionów, a także współdziałanie między regionami, może prowadzić do efektu synergii i tym samym do zwiększenia wartości dodanej europejskiej przestrzeni badawczej. Europejskie ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) są wartościowym instrumentem wdrażania współpracy terytorialnej, również w dziedzinie badań naukowych i innowacji. Wzmocni to konkurencyjność Europy na światowym rynku wiedzy.

41. Podkreśla, że koncentracja na tworzeniu, upowszechnianiu i wykorzystaniu wiedzy powinna uwzględniać strategiczne interesy podmiotów prywatnych i państwowych tak, by mogły one uczestniczyć w przygotowywaniu strategicznych planów. Aby najlepsi badacze mogli współpracować w zakresie wypracowania reakcji na największe wyzwania, potrzebne będzie wsparcie ze strony sieci kontaktów międzynarodowych.

42. Zaznacza potrzebę lepszej koordynacji i synergii między lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i europejskimi transgranicznymi strategiami w dziedzinie badań i innowacji, z uwzględnieniem specyfiki różnych sytuacji oraz przy jednoczesnym zwiększaniu możliwości wzajemnego uzupełniania się strategii i podejmowania współpracy w tym zakresie.

43. Ponownie wyraża przekonanie, że konieczna jest większa koordynacja między badaniami i przemysłem, aby wspierać inteligentną specjalizację regionów w zakresie podstawowych technologii wspomagających (takich jak nanotechnologia, mikro- i nanoelektronika, biotechnologia przemysłowa, fotonika, materiały zaawansowane oraz zaawansowane technologie produkcji), a także by zachęcać do tworzenia sieci międzynarodowych i wzmocnić współpracę na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim⁽⁵⁾, co jednocześnie ułatwi tworzenie trwałych miejsc pracy wymagających wysokiego poziomu kwalifikacji.

44. Zgadza się, iż państwa członkowskie i regiony powinny promować i wdrażać wspólne programy badawcze mające na celu sprostanie istotnym wyzwaniom, poprzez wymianę informacji i sprawdzonych rozwiązań dotyczących działań w uzgodnionych obszarach priorytetowych, zapewnienie dopływu odpowiedniego finansowania krajowego i regionalnego oraz jego strategiczne dostosowanie we właściwych obszarach.

45. Opowiada się za likwidacją barier o charakterze prawnobiurokratycznym utrudniających transgraniczną interoperacyjność programów krajowych i międzynarodowych. Dzięki temu możliwe stałoby się wspólne finansowanie projektów badawczych i infrastruktury naukowej na poziomie krajowym, regionalnym lub międzynarodowym.

46. Wzywa Komisję do udzielenia państwom członkowskim, regionom i organizacjom finansującym badania realnego wsparcia w zakresie międzynarodowej wzajemnej weryfikacji i określenia wspólnych standardów finansowania.

47. Zaznacza, że doskonalenie badań opiera się na infrastrukturze badawczej światowej klasy, w tym na e-infrastrukturze. Infrastruktura tego rodzaju jest niezmiernie istotna dla

Europy, gdyż przyciąga talenty i stymuluje podmioty zaangażowane w innowacje i działalność biznesową, przez co przyczynia się do tworzenia miejsc pracy.

48. Docenia decydującą rolę infrastruktur badawczych w systemach innowacji opartych na wiedzy. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje nową koncepcję mechanizmów partnerstw regionalnych i partnerstw między infrastrukturami badawczymi, zarazem dostrzega ich potencjał, jeśli chodzi o przyczynianie się do bardziej zrównoważonego rozwoju europejskiej przestrzeni badawczej poprzez zaangażowanie mniejszych lub mniej doświadczonych krajów i regionów w konkurencyjne działania w zakresie badań i innowacji⁽⁶⁾.

49. Uważa, że należy przedsięwziąć skuteczne środki, by pokierować „Horyzont 2020” ku potrzebnym Europie reformom. Dla tej kwestii kluczowe znaczenie ma filar „wyzwania społeczne”, w ramach którego nacisk należy położyć na połączenie najlepszej europejskiej wiedzy specjalistycznej z zakrojonymi na szeroką skalę projektami opartymi na współtworzeniu, co umożliwi wprowadzenie w Europie obszernych zmian struktury na poziomie systemowym, wykraczających poza tradycyjne granice. Badania koncentrujące się na poszczególnych dziedzinach nauki nie wystarczą do tego, by powstała wiedza służąca sprostaniu wielkim wyzwaniom społecznym. Należy skupić się na multidyscyplinarnych działaniach w zakresie BRI, które dostarczają koncepcji i elementów niezbędnych dla wspomnianych systemowych zmian prowadzących do odnowienia struktury. U podstaw badań naukowych leży eksperymentowanie i pilotaż. Dobrym przykładem jest rozległa dziedzina dotycząca „inteligentnych miast”. Podstawowym elementem wszystkich wymienionych działań jest skalowalność wyników w różnych warunkach w całej Europie⁽⁷⁾.

50. Popiera zobowiązanie podjęte w związku z Unią innowacji, mówiące o tym, że do roku 2015 państwa członkowskie, działając wspólnie z Komisją Europejską, zakończą bądź rozpoczną proces budowy 60 % priorytetowych elementów europejskiej infrastruktury, określonych przez Europejskie Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych.

51. Zaleca, by państwa członkowskie zabezpieczyły odpowiednie środki finansowe na budowę i funkcjonowanie infrastruktury badawczej określonej przez Europejskie Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych (ESFRI) i działały na rzecz popularyzacji mechanizmów partnerstw regionalnych. Ma to szczególne znaczenie dla opracowania planów krajowych i programów operacyjnych na następny okres programowania.

52. Zachęca Komisję do udzielenia skutecznego wsparcia – poprzez program „Horyzont 2020” – w zakresie dostępu do infrastruktury badawczej oraz trwającej ogólnej integracji ogólnoeuropejskich elementów tejże struktury, nie tylko tych o statusie konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC).

53. Proponuje, by działania Komisji dotyczyły ewentualnie kosztów operacyjnych infrastruktury badawczej przy wykorzystaniu źródeł finansowania takich jak np. fundusze strukturalne.

⁽⁵⁾ CdR 374/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁷⁾ CdR 402/2011 fin.

54. Apeluje do władz regionalnych i krajowych o powiązanie planów dotyczących infrastruktury badawczej z planami ESFRI i strategiami inteligentnej specjalizacji w dziedzinie programów badań i innowacji, współfinansowanych z funduszy strukturalnych, w celu wzmocnienia potencjału regionów mniej uprzywilejowanych w zakresie organizowania programów dotyczących infrastruktury badawczej o zasięgu ogólnoeuropejskim i międzynarodowym, jak również uczestnictwa w tego rodzaju inicjatywach.

55. Uważa, że Komisja Europejska powinna współpracować z ESFRI na rzecz ustalenia priorytetów wdrożenia planu oraz udzielania państwom członkowskim porad i wskazówek dotyczących pokonywania przeszkód natury prawnej, finansowej lub technicznej w procesie implementacyjnym.

D. Otwarcie rynku pracy dla naukowców

56. Przyznaje, iż bariery na różnych krajowych rynkach pracy dla naukowców wynikają przede wszystkim z odmiennych podejść do rekrutacji, autonomii instytucjonalnej, definiowania strategii w dziedzinie zasobów ludzkich i upowszechniania mobilności badawczej, a także z nieatrakcyjnych warunków pracy dla naukowców młodych i pochodzących spoza UE.

57. Przypomina, że w wyniku utrzymującego się kryzysu gospodarczego tysiące pracowników w państwach członkowskich UE wśród nich nawet wysoko wykwalifikowani naukowcy głównie z pionów badawczo-rozwojowych sektora przemysłowego, już utraciło miejsca pracy⁽⁸⁾, a zjawisko to nasila się jeszcze wskutek rozwoju nowych rynków i ucieczki przedsiębiorstw do krajów o niższych kosztach produkcji. Absolutnie konieczne jest podniesienie poziomu umiejętności wszystkich pracowników i dostosowanie tych umiejętności do potrzeb rynku pracy⁽⁹⁾.

58. Uznaje konieczność usunięcia barier prawnych i innych przeszkód uniemożliwiających stosowanie otwartych, przejrzystych i opartych na osiągnięciach zawodowych procedur rekrutacji naukowców czy też przeszkód ograniczających transgraniczny dostęp do grantów krajowych i możliwość ich przeniesienia.

59. Podziela pogląd, według którego organizacje badawcze powinny ogłaszać wszystkie wakaty przy użyciu wspólnych profili przewidzianych w europejskich ramach kariery naukowej oraz obsadzać stanowiska w drodze otwartych i przejrzystych procedur, uwzględniając w rekrutacji obywateli państw trzecich. Powinny również ogłaszać stanowiska na portalu EurAccess (<http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/lobs/index>).

60. Zaznacza, iż na szczególną uwagę zasługuje mobilność pracowników naukowych w Europie i wzywa do stosowania konkretnych środków na rzecz zniwelowania przeszkód dla mobilności (takich jak przenoszenie uprawnień emerytalnych i zagwarantowanie ochrony socjalnej, wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych czy instrumenty pozwalające godzić życie zawodowe z rodzinnym) na rzecz usprawnienia mobilności europejskich pracowników naukowych i uatrakcyjnienia wizji realizowania kariery naukowej w UE.

61. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji na rzecz zniesienia barier, jakie naukowcy napotykać w UE w zakresie

zabezpieczenia społecznego oraz dalszego ułatwiania wjazdu naukowców z państw trzecich.

62. Ponownie zwraca uwagę na konieczność pozyskiwania wybitnych naukowców spoza Europy i podkreśla w związku z tym, jak ważne są unijne programy na rzecz mobilności – takie jak program stypendialny Marie Curie – oraz działania podejmowane w niektórych regionach w celu wspierania powracających naukowców.

63. Zachęca władze lokalne i regionalne do podejmowania działań zmierzających do poprawy mobilności w każdej sferze, zwłaszcza jeśli chodzi o wymianę pomiędzy sferą nauki a przemysłem. Bardzo istotna jest w tym kontekście ścisła, ogólnoeuropejska współpraca między światem akademickim, przedsiębiorstwami i organizacjami naukowymi, także z udziałem kluczowych podmiotów politycznych i administracji szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego w ramach modelu „potrójnej spirali”.

64. Podkreśla potrzebę zachęcania młodych ludzi do wyboru ścieżki zawodowej związanej z badaniami i działaniami innowacyjnymi, do wspierania młodych przedsiębiorców wnoszących wkład w badania, rozwój i innowacje oraz do wykorzystania wyników tej działalności w społecznościach lokalnych i regionalnych.

65. Wskazuje na pilną potrzebę kształcenia i rozwijania umiejętności, tworzenia korzystnych i atrakcyjnych warunków pracy w przemyśle opartym na wiedzy oraz zadbania o to, by przemysł stał się ciekawym środowiskiem pracy – w obliczu problemów z obsadzeniem miejsc pracy w dziedzinach strategicznych dla przyszłości, takich jak badania i nauka, inżynieria, zdrowie czy matematyka⁽¹⁰⁾. Należy także stale aktualizować kompetencje, umiejętności i wiedzę pracowników oraz nastawić się na wymogi nowych sektorów i technologii. Byłoby to nie tylko korzystne dla przemysłu, ale także pomogłoby pracownikom, którzy stracili pracę, w szybkim dostosowaniu się do nowych sektorów i technologii.

66. Podkreśla, że obok wspierania doskonałości i wybitnych osiągnięć niezbędne jest zapewnienie dobrej edukacji i szkolenia dla mieszkańców wszystkich regionów jako podstawy dobrobytu jednostek i społeczeństwa oraz innowacyjności regionów⁽¹¹⁾.

67. Zaleca, by Komisja Europejska uruchomiła portal internetowy służący wymianie sprawdzonych rozwiązań na szczeblu lokalnym i regionalnym w dziedzinie integracji młodych ludzi na rynku pracy⁽¹²⁾ m.in. w sektorze badań i innowacji.

E. Propagowanie równości płci i uwzględniania aspektu płci w dziedzinie badań naukowych

68. Przyjmuje do wiadomości, iż postępy na drodze do równouprawnienia płci są, jak na razie, ograniczone. Odnotowuje, że tylko niektóre państwa członkowskie i organizacje badawcze wdrażają politykę czerpania korzyści z talentu kobiet naukowców i zwracają uwagę na wymiar płci w kontekście badań naukowych. Nadal w zbyt małym stopniu uwzględnia się aspekt płci przy opracowywaniu, ocenie i realizacji badań.

⁽⁸⁾ CdR 85/2009 fin i CdR 373/2010 fin.

⁽⁹⁾ CdR 85/2009 fin i CdR 373/2010 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 374/2010 fin.

⁽¹¹⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽¹²⁾ CdR 292/2010 fin.

69. Podkreśla potrzebę usunięcia barier uniemożliwiających rekrutację, zatrzymywanie w zawodzie i karierę zawodową kobiet naukowców, zająć się dysproporcjami pod względem płci i lepszemu uwzględnianiu wymiaru płci w programach badawczych.

70. Zgadza się, że w ramach programu „Horyzont 2020”, aspekty związane z płcią winny zostać uwzględnione od samego początku we wszystkich programach i projektach.

71. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji polegającą na przygotowaniu zalecenia dla państw członkowskich w 2013 r., zawierającego wspólne wytyczne w sprawie zmian instytucjonalnych ukierunkowanych na popularyzację równości płci na uniwersytetach i w instytucjach naukowych.

72. Sugeruje, by Komisja powołała do życia komitet interdyscyplinarny odpowiedzialny za monitoring i doradztwo w odniesieniu do odsetka kobiet naukowców uczestniczących w realizacji działań związanych z europejską przestrzenią badawczą i „Horyzontem 2020”.

F. Optymalny obieg wiedzy naukowej, dostęp do niej i jej transfer

73. Zauważa wśród państw członkowskich niejednolity poziom zaawansowania, jeśli chodzi o wspieranie polityki otwartego dostępu, która może pomóc w niwelowaniu różnic w dostępie do informacji. Poza tym, transfer wiedzy między państwowymi instytucjami naukowymi a sektorem prywatnym wciąż nie jest wystarczający, a to wywiera wpływ na naukową jakość wyników gospodarczych osiągniętych dzięki badaniom rozwojowym.

74. Pragnie podkreślić, że dostęp do wiedzy i jej transfer między instytucjami naukowymi, uniwersytetami i jednostkami przemysłowymi (a także w ich obrębie) to zasługujące na poważne wsparcie elementy odgrywające fundamentalną rolę w podstawowych badaniach i działaniach innowacyjnych.

75. Zwraca uwagę, iż podejście oparte na otwartym dostępie do wyników i danych pochodzących z badań finansowanych ze środków publicznych jest niezbędnym warunkiem ukończenia prac nad europejską przestrzenią badawczą, która pozwoli badaczom korzystać z istniejącej wiedzy, uzyskiwać informacje na temat najnowszych odkryć i unikać powielania wysiłków naukowych.

76. Podkreśla znaczenie koordynacji i harmonizacji polityk dotyczących dostępu do informacji naukowych i ich ochrony. Nie mniej ważne jest zadbanie o to, by badania państwowe sprzyjały transferowi wiedzy między sektorem prywatnym a publicznym w oparciu o strategię krajowe.

77. Zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia optymalnej interakcji, powiązań oraz strategicznego partnerstwa między środowiskiem akademickim a przemysłem, a także opracowania wspólnych programów badań realizowanych w ramach współpracy w celu maksymalnego wykorzystania wyników badań oraz ich wpływu w zakresie innowacji i podejmowania wielkich wyzwań.

78. Zgadza się, iż otwarty dostęp do publikacji naukowych powinien stać się nadrzędną zasadą funkcjonowania wszystkich projektów finansowanych przez UE w ramach programu „Horyzont 2020”, zaś Komisja powinna nadal finansować projekty związane z otwartym dostępem. Należy zagwarantować, że

właściwie uwzględnione zostaną przy tym interesy naukowców i przedsiębiorstw, jeśli chodzi o własność intelektualną i prawa użytkownika.

79. Proponuje rozpoczęcie działań mających na celu podnoszenie świadomości zainteresowanych stron w dziedzinie otwartego dostępu i e-nauki. Komisja, w ścisłej współpracy z zainteresowanymi stronami, powinna dążyć do opracowania modelowych umów konsorcjum w celu intensywniejszego transferu wiedzy.

G. Działania na rzecz ukończenia prac nad EPB

80. Podkreśla, że w celu zapewnienia warunków potrzebnych do ukończenia prac nad EPB państwa członkowskie i regiony muszą przeprowadzić niezbędne reformy na szczeblu krajowym i regionalnym. Muszą także wspierać wdrażanie tych reform, ułatwiając działania leżące w gestii organizacji finansujących bądź prowadzących badania.

81. Zaleca budowanie w regionach sieci partnerstw opartych na modelu potrójnej spirali, które mogłyby ze sobą współpracować na rzecz koordynacji działań. Jednocześnie podkreśla wagę wymiany sprawdzonych rozwiązań dotyczących m.in. strategii inteligentnej specjalizacji, zachęcania przewodniczących EPB do udziału w badaniach regionalnych i systemach innowacji czy udzielania wsparcia sieciom międzynarodowym powiązanych ze zdefiniowanym zakresem kompetencji regionalnych.

82. Podkreśla potrzebę monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu działań związanych z EPB, określonych w komunikacie. Odpowiadają za to państwa członkowskie, Komisja i podmioty badawcze. W tym kontekście z zadowoleniem podchodzi do opracowania przez Komisję zapowiadanych mechanizmów monitorowania EPB. Komitet wzywa Komisję do zadbania o to, by proces opracowywania zapowiadanych mechanizmów monitorowania EPB i wyboru wskaźników był przejrzysty i odbywał się z udziałem państw członkowskich. Wybór i liczba wskaźników powinny ograniczać się do minimum niezbędnego do oceny postępów przy realizacji EPB. Ustanowione procedury współpracy z Eurostatem, krajowymi urzędami statystycznymi i władzami lokalnymi (np. ministerstwami) powinny służyć do wyboru danych w ośrodkach badawczych i środowisku naukowym.

83. Z zadowoleniem przyjmuje wysiłki mające na celu uproszczenie procedur, jak również publikację praktycznego przewodnika po możliwościach finansowania przez UE⁽¹³⁾; szczególnie docenia ciągłe starania na rzecz umożliwienia finansowania różnych etapów projektów w ramach różnych programów w perspektywie długofalowej; życzyłoby sobie przekształcenia tego praktycznego przewodnika w obszerny, lecz przyjazny dla użytkownika portal informacyjny umożliwiający dostęp do informacji i materiałów na temat odpowiednich programów w zakresie badań i innowacji⁽¹⁴⁾.

84. Wzywa Komisję do zadbania o to, by program „Horyzont 2020” pomógł konsolidować ukończenie prac nad EPB i jej funkcjonowanie, o wspieranie działań związanych z karierą zawodową badaczy i ich mobilnością oraz o to, by działała ona na rzecz infrastruktury badawczej, równouprawnienia płci, współpracy transgranicznej, otwartego dostępu i transferu wiedzy.

⁽¹³⁾ CdR 67/2011 fin; CdR 373/2010 fin; CdR 230/2010 fin.

⁽¹⁴⁾ CdR 373/2010 fin

85. Z zadowoleniem podchodzi do zamiaru Komisji, by od 2014 r. przekazywać co roku pełną ocenę postępów Radzie i Parlamentowi Europejskiemu.

86. Zwraca się z wnioskiem do Komisji Europejskiej o przekazanie Komitetowi Regionów sprawozdania z postępów w ramach EPB.

Bruksela, 31 stycznia 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów „Strategia UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012–2016”

(2013/C 62/05)

KOMITET REGIONÓW

- Zgadza się, że realizacja strategii będzie wymagała spójnego i wielodyscyplinarnego podejścia oraz zaangażowania bardzo zróżnicowanej grupy podmiotów, m.in. władz różnego szczebla, organów ścigania, pracowników służby publicznej, społeczeństwa obywatelskiego i organizacji wolontariackich. Niektóre miasta i regiony są położone blisko miejsc wwożenia ofiar handlu ludźmi lub miejsc, w których dochodzi do wykorzystywania. Zapewnia to większe możliwości w zakresie rozpoznawania ofiar i udzielania im wsparcia, a także podejmowania działań informujących w ścisłej współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, przynosi zatem bezpośrednie korzyści zarówno ofiarom, jak i ogółowi społeczeństwa.
- Stwierdza, że Komisja powinna w swej dalszej pracy wyraźniej podkreślać i upowszechniać rozmaite dostępne środki na rzecz zmniejszenia popytu, oraz wzywa Komisję do dokonania wyraźniejszego rozróżnienia między popytem dotyczącym 1) pracy przymusowej, popytem dotyczącym 2) wykorzystywania seksualnego oraz tym dotyczącym 3) wykorzystywania seksualnego dzieci.
- Jest przekonany, że władze lokalne i regionalne mają lepsze warunki do wykrycia oznak, że dana osoba padła ofiarą handlu ludźmi, niż władze szczebla centralnego lub krajowego. Byłoby zatem wskazane, aby Komitet Regionów mógł brać udział w pracach nad sporządzeniem wytycznych dotyczących rozpoznawania ofiar oraz ochrony dzieci.
- Podkreśla, że skuteczność podejścia wielodyscyplinarnego, które Komisja zamierza przyjąć przy wdrażaniu strategii, zależy w dużym stopniu od czynnego zaangażowania podmiotów szczebla lokalnego i regionalnego.
- Chciałby uczestniczyć, jako organ reprezentujący władze lokalne i regionalne, w platformie społeczeństwa obywatelskiego oraz platformie dla sektora prywatnego i pracodawców.
- Przyjmuje z zadowoleniem propozycję rozwijania wiedzy na temat wynikających z płci aspektów handlu ludźmi oraz bardziej zagrożonych grup społecznych, wzywa jednak Komisję, by nie skupiała się wyłącznie na wynikających z płci aspektach po stronie ofiar, ale wzięła pod uwagę fakt, że różnice ze względu na płeć występują także po stronie popytu.

Sprawozdawca	Jelena DRENJANIN (SE/PPE), członkini rady miejskiej Huddinge
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Strategia UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012–2016”
	COM(2012) 286 final

Opinia Komitetu Regionów – Strategia UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012–2016

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Przyjmuje z zadowoleniem komunikat Komisji oraz działania podjęte przez powołanego niedawno koordynatora UE ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi.

2. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że w strategii znalazły odzwierciedlenie wcześniejsze postulaty Komitetu wzywające do opracowania konkretnych planów działania na rzecz przeciwdziałania handlowi ludźmi oraz włączenia tych działań w ramy stosunków z państwami trzecimi.

3. Uznaje, że wdrażanie dyrektywy 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, a także protokołu ONZ z Palermo o handlu ludźmi oraz konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi ma decydujące znaczenie w procesie zacieśniania współpracy międzynarodowej w tej dziedzinie. W związku z tym Komitet wzywa Komisję, by w dalszym ciągu zachęcała państwa członkowskie do transpozycji i ratyfikowania w możliwie krótkim czasie tych ważnych porozumień międzynarodowych.

4. Zgadza się, że realizacja strategii będzie wymagała spójnego i wielodyscyplinarnego podejścia oraz zaangażowania bardzo zróżnicowanej grupy podmiotów, m.in. władz różnego szczebla, organów ścigania, pracowników służby publicznej, społeczeństwa obywatelskiego i organizacji wolontariackich. W komunikacie nie przyznaje się jednak żadnej znaczącej roli władzom lokalnym i regionalnym, mimo iż odgrywają one już teraz bardzo ważną rolę w zapobieganiu i przeciwdziałaniu handlowi ludźmi oraz w udzielaniu wsparcia, pomocy i schronienia ofiarom i mimo dodatkowego wkładu, jaki mogłyby wnieść w tym zakresie. To władze lokalne i regionalne są w najlepszej sytuacji umożliwiającej reagowanie na obawy obywateli i mieszkańców. Mogą one znajdować i wprowadzać rozwiązania i indywidualne strategie dostosowane do konkretnych warunków miejscowych. Jeśli chodzi o rozpoznawanie ofiar, sygnalizowanie nadużyć oraz realizację działań informacyjnych, wkład, który mogą wnieść władze lokalne i regionalne, może znacząco zwiększyć skuteczność planowanych środków. Niektóre miasta i regiony są położone blisko miejsc wwożenia ofiar handlu ludźmi lub miejsc, w których dochodzi do wykorzystywania. Zapewnia to większe możliwości w zakresie

rozpoznawania ofiar i udzielania im wsparcia, a także podejmowania działań informujących w ścisłej współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, przynosi zatem bezpośrednie korzyści zarówno ofiarom, jak i ogółowi społeczeństwa.

5. Jest zaniepokojony, że w wielu fragmentach strategii **nie ma rozróżnienia między poszczególnymi formami handlu ludźmi**. Czynniki, które w krajach pochodzenia leżą u podłoża tych zjawisk (ubóstwo, wykluczenie, brak wykształcenia i in.), oraz potrzeba podjęcia środków w celu przeciwdziałania im są z pewnością w wielu przypadkach podobne. Jednak jeśli chodzi o środki służące zmniejszeniu popytu w krajach przeznaczenia, trzeba dokonać rozgraniczenia między handlem ludźmi w celu pracy przymusowej, handlem ludźmi w celu wykorzystania seksualnego oraz handlem ludźmi w celu wykorzystania seksualnego dzieci. Handel ludźmi w celu wykorzystania seksualnego (który jest zdaniem Komisji zdecydowanie dominującą formą handlu ludźmi) ma aspekt związany z płcią, którego źródeł należy w gruncie rzeczy szukać w nierówności płci. Należy także uwzględnić wzrost liczby przypadków handlu ludźmi w celu pracy przymusowej. Komitet Regionów wzywa Komisję, by **wyraźnie zazaczyła te różnice oraz odpowiednio dostosowała proponowane środki** (zob. punkt 13 poniżej).

Stanowisko KR-u odnośnie do pięciu priorytetów wymienionych w komunikacie

a. *Rozpoznawanie ofiar handlu ludźmi, chronienie ich i udzielanie im pomocy*

6. Uznaje, że władze lokalne i regionalne często zaangażowane są w działania w zakresie opieki nad ofiarami handlu ludźmi, który ma miejsce w państwie członkowskim (w różnym stopniu, zależnie od podziału kompetencji w państwach członkowskich). Powinno to znaleźć wyraźniejsze odzwierciedlenie w strategii: w tekście należy zaznaczyć, że odpowiednie systemy należy ustanowić **w porozumieniu z właściwymi władzami lokalnymi i regionalnymi w danym państwie członkowskim**. Obecne sformułowanie – „systemy te [tj. opieki nad ofiarami handlu ludźmi] powinny [...] angażować w te działania wszystkie odpowiednie organy publiczne i społeczeństwo obywatelskie” – jest zbyt ogólne.

7. W przypadku gdy to władze lokalne i regionalne są odpowiedzialne za opiekę nad ofiarami, wzywa państwa członkowskie, by **zapewniły organom lokalnym warunki ekonomiczne** do realizacji tego zadania.

8. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Komisja zamierza opracować model ponadnarodowego unijnego systemu opieki nad ofiarami. **Byłoby wskazane, aby Komitet Regionów mógł brać udział w konsultacjach na temat tego systemu** poprzez zachęcanie do wymiany najlepszych sprawdzonych rozwiązań i wykorzystywanie w stosownych przypadkach istniejących sieci współpracy.

9. Jest przekonany, że władze lokalne i regionalne mają lepsze warunki do wykrycia oznak, że dana osoba padła ofiarą handlu ludźmi, niż władze szczebla centralnego lub krajowego. **Byłoby zatem wskazane, aby Komitet Regionów mógł brać udział w pracach nad sporządzeniem wytycznych dotyczących rozpoznawania ofiar oraz ochrony dzieci.** Szczególną uwagę należy poświęcić systemom ochrony zdrowia, gdyż to one najczęściej mają pierwszy kontakt z ofiarami.

10. Uważa, że władze lokalne i regionalne mogą aktywnie i skutecznie działać w zakresie informowania o prawach ofiar. W miastach i regionach UE przeprowadzono szereg udanych projektów, które pokazały, że rozpowszechnianie informacji na szczeblu lokalnym może być bardzo efektywne, np. poprzez takie działania, jak rozdawanie ulotek czy organizowanie kampanii informacyjnych. **Komitet Regionów wzywa Komisję, by wzięła to pod uwagę. Z zadowoleniem przyjąłby także zaakcentowanie w strategii perspektywy lokalnej** (np. w działaniu A 4).

b. Lepsza prewencja w zakresie handlu ludźmi

11. Przypomina, że w dyrektywie 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar znajduje się zapis zobowiązujący państwa członkowskie do starań na rzecz osłabienia i ograniczenia popytu sprzyjającego wszelkim formom wyzysku związanym z handlem ludźmi. W związku z tym powinno się rozważyć podjęcie środków mających na celu wprowadzenie sankcji karnych za korzystanie z usług danej osoby ze świadomością, że jest ona ofiarą handlu ludźmi. **W tym kontekście Komisja powinna w swej dalszej pracy wyraźniej podkreślać i upowszechniać rozmaite dostępne środki na rzecz zmniejszenia popytu.** Można tu odwołać się do działań w zakresie badań, edukacji i informowania, aby uwrażliwić opinię publiczną na czynniki, które mogą sprzyjać różnym rodzajom handlu ludźmi. Jeśli chodzi o zwalczanie przymusowej pracy, dobrym przykładem jest kampania odpowiedzialnego zakupu („buy responsibly”) Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM). Kolejnym środkiem, na który niektóre państwa się już zdecydowały bądź który rozważają, jest zakaz nabywania usług seksualnych, co ma na celu m.in. przeciwdziałanie prostytucji jako czynnikowi stanowiącemu poważną zachętę dla osób zajmujących się handlem ludźmi.

12. Uważa, że zawarta w części dotyczącej działania B1 („Wiedza na temat popytu oraz jego ograniczenie”) wzmianka o kampanii Międzynarodowego Biura ds. Migracji „Buy Responsibly” („Kupuj odpowiedzialnie”) jest niefortunna i może zostać błędnie zrozumiana w ten sposób, że kobiety i dzieci miałyby być traktowane jako towary, które można odpowiedzialnie kupić. Zapewne nie taki był zamiar autorów tekstu, należy więc przeformułować ten fragment.

13. Wzywa Komisję do dokonania wyraźniejszego rozróżnienia między popytem dotyczącym 1) pracy przymusowej, popytem dotyczącym 2) wykorzystywania seksualnego oraz tym dotyczącym 3) wykorzystywania seksualnego dzieci. W tym celu można by np. podzielić działanie B 1 na osobne części i odpowiednio dostosować środki służące ograniczeniu popytu.

14. Wzywa władze lokalne i regionalne do dalszego wzmocnienia własnych umiejętności w zakresie rozpoznawania ofiar handlu ludźmi i niesienia im pomocy, by władze te mogły odgrywać większą rolę we wspieraniu takich osób.

15. Sugeruje, by władze lokalne i regionalne zwracały uwagę społeczności lokalnych na kwestie dotyczące handlu ludźmi i zwiększały świadomość tego problemu na szczeblu lokalnym, np. za pomocą materiałów informacyjnych, wydarzeń, szkoleń dla mieszkańców, lokalnych służb socjalnych itp. Grupy społeczności lokalnych i społeczeństwa obywatelskiego mogłyby współpracować z (lokalną) policją, władzami lokalnymi i innymi zainteresowanymi stronami w celu rozpoznania struktury handlu ludźmi na danym terenie i opracowania lokalnych planów działania na rzecz zapobiegania temu zjawisku i zlikwidowania go. **W strategii Komisja powinna wyraźnie wezwać państwa członkowskie do wspierania takiej współpracy.**

16. Podkreśla że lokalne i regionalne inicjatywy wspierające wzrost i zatrudnienie w krajach pochodzenia ofiar mogą przyczynić się do przeciwdziałania handlowi ludźmi. Jest to jeszcze jeden powód, by wypuklić rolę władz lokalnych i regionalnych jako znaczących podmiotów w dalszych pracach.

17. Pragnie uczestniczyć w ocenie już istniejących inicjatyw prewencyjnych oraz w opracowaniu ogólnounijnych wytycznych dotyczących przyszłych działań prewencyjnych oraz kampanii informacyjnych uwzględniających aspekty płci.

18. Zachęca Komisję Europejską, by podczas opracowywania ogólnounijnych kampanii informacyjnych **uwzględniła wiedzę, którą dysponuje wiele władz lokalnych i organizacji wolontariackich,** oraz konsultowała się z nimi w tej sprawie.

c. Intensywniejsze ściganie handlarzy

19. Podkreśla, że lokalna policja najlepiej zna miejscową społeczność, dlatego może w dużym stopniu przyczynić się do wykrycia handlu ludźmi, ustaleniu jego przyczyn itp. W poszanowaniu zasady pomocniczości wzywa więc państwa członkowskie, by rozważyły umożliwienie lokalnym organom ścigania dostępu do baz danych oraz do szkoleń w zakresie wykrywania tego rodzaju działalności przestępczej, jak i wyposażenie ich w odpowiednie uprawnienia.

20. Wzywa państwa członkowskie, by nie przekazywały wszystkim uprawnień i kompetencji wyspecjalizowanym jednostkom szczebla krajowego. Zgodnie z dyrektywą 2011/36/EU w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, **wiedza o przestępczości związanej z handlem ludźmi oraz o sposobach wykrywania oznak handlu ludźmi musi docierać aż do najniższego szczebla hierarchii, do każdego funkcjonariusza policji i do innych przedstawicieli władz**, którzy mają bezpośrednio do czynienia z ofiarami. Nie stoi to oczywiście na przeszkodzie temu, by równolegle ustanowić krajowe wielodyscyplinarne zespoły ścigania handlu ludźmi.

21. Proponuje, by Komisja Europejska w ramach działania C 1 („Ustanowienie krajowych wielodyscyplinarnych zespołów ścigania”) wezwała państwa członkowskie do **włączenia pracowników organów lokalnych i regionalnych do udziału w krajowych wielodyscyplinarnych zespołach ścigania handlu ludźmi** ustanowionych zgodnie ze strategią. Wzywa także do wzmocnienia współpracy między partnerami na szczeblu lokalnym i między policją regionalną w różnych państwach członkowskich UE, jeśli chodzi o szkolenie lokalnych funkcjonariuszy policji, zwłaszcza w regionach, w których często ma miejsce handel ludźmi, w zakresie informowania o przypadkach handlu ludźmi oraz ich zwalczania. Wskazane byłoby, by władze lokalne i regionalne lub organizacje reprezentujące ich interesy na szczeblu krajowym (lub regionalnym) były aktywnie włączane w konsultacje przed formalnym ustanowieniem takich zespołów, m.in. w celu tworzenia dróg kontaktu między szczeblem lokalnym, regionalnym i krajowym.

22. Aby uniknąć powielania działań, przypomina o pracach toczących się w ramach Stałego Komitetu Współpracy Operacyjnej w zakresie Bezpieczeństwa Wewnętrznego (COSI). Handel ludźmi jest jedną z ośmiu kwestii priorytetowych, których zwalczaniem mają zajmować się wspólnie państwa członkowskie, przyjmując w tym celu specjalną metodę zakładającą konkretny sposób realizacji i wymogi dotyczące działań następczych⁽¹⁾. O pracach tych wspomniano krótko we fragmencie dotyczącym działania C 1, nie wynika z niego jednak jasno, jaki jest związek strategii Komisji z pracami w ramach COSI.

d. **Ścisłjsza koordynacja i współpraca z najważniejszymi podmiotami oraz spójność strategii**

23. Podkreśla, że skuteczność podejścia wielodyscyplinarnego, które Komisja zamierza przyjąć przy wdrażaniu strategii, zależy w dużym stopniu od czynnego zaangażowania podmiotów szczebla lokalnego i regionalnego.

24. Pragnie wnieść wkład w starania mające na celu włączenie przeciwdziałania handlowi ludźmi do polityki zagranicznej UE. Handel ludźmi jest ważną kwestią w kontekście polityki rozszerzenia i sąsiedztwa UE. W związku z tym **Komitet mógłby angażować się na rzecz tego, by związane z tym zagadnienia były omawiane na forum wspólnych komitetów konsultacyjnych** i grup roboczych ustanowionych z krajami kandydującymi lub ARLEM-u czy CORLEAP-u.

25. Chciałby uczestniczyć, jako organ reprezentujący władze lokalne i regionalne, w **platformie społeczeństwa obywatelskiego** oraz **platformie dla sektora prywatnego i pracodawców**, których utworzenie proponuje się w strategii.

e. *Większa wiedza o pojawiających się nowych problemach związanych ze wszystkimi formami handlu ludźmi oraz skuteczniejsza reakcja na te problemy*

26. **Przyjmuje z zadowoleniem propozycję rozwijania wiedzy na temat wynikających z płci aspektów** handlu ludźmi oraz bardziej zagrożonych grup społecznych. Wiedza taka będzie bardzo przydatna dla władz lokalnych i regionalnych, gdyż często to ich pracownicy bezpośrednio zajmują się problemem handlu ludźmi i opieką nad ofiarami.

27. Wzywa Komisję, by **nie skupiała się wyłącznie na wynikających z płci aspektach po stronie ofiar, ale wzięła pod uwagę fakt, że różnice ze względu na płeć występują także po stronie popytu**. To głównie mężczyźni kreują popyt na usługi seksualne, co jest zdecydowanie najważniejszym czynnikiem sprzyjającym działalności osób trudniących się handlem ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego. W ramach prac nad rozwijaniem wiedzy na temat wynikających z płci aspektów handlu ludźmi trzeba uwzględnić to zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn.

Bruksela, 31 stycznia 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽¹⁾ Cykl polityki UE dotyczącej zorganizowanej i poważnej przestępczości.

Opinia Komitetu Regionów „Wzmocnienie obywatelstwa UE poprzez propagowanie praw wyborczych obywateli UE”

(2013/C 62/06)

KOMITET REGIONÓW

- Podkreśla znaczenie uczestnictwa obywateli w życiu demokratycznym UE, przede wszystkim w kraju zamieszkania. Obywatelstwo UE, włączając obywateli w proces integracji UE oraz we współdecydowanie polityczne w kraju zamieszkania, wnosi wkład w rozwój demokracji europejskiej.
- Zwraca uwagę na to, że poczucie przynależności jest bardzo ważne, jeśli Unia Europejska ma stać się w oczach obywateli bardziej konkretnym bytem. Dlatego też trzeba wzmocnić to poczucie, uwrażliwić obywateli na omawiane kwestie oraz bezustannie czynić wysiłki, by zbliżyć Unię Europejską do jej obywateli za pośrednictwem dostępnych możliwości działania i instrumentów.
- Zwraca uwagę na pierwszoplanową rolę, jaką odgrywają samorzady lokalne i regionalne w nieustannym promowaniu i wzmacnianiu zrozumienia idei obywatelstwa europejskiego i praw, które się z nim wiążą. Jako poziom władzy najbliższy obywatelom Unii samorzady te mogą w największym stopniu przyczynić się do rozwoju demokracji przedstawicielskiej i do lepszego pojmowania korzyści wynikających z integracji europejskiej.
- Podkreśla, jak ważne jest, by z myślą o wyborach europejskich w 2014 r. lepiej uświadomić wszystkim obywatelom UE, jakie są ich prawa oraz jakie prawa wyborcze im przysługują w państwie członkowskim, na którego terytorium mieszkają, oraz ułatwić korzystanie z tych praw.
- Zwraca się, w duchu zasady pomocniczości, do państw członkowskich, aby z myślą o zapewnieniu możliwości korzystania z praw wyborczych, umożliwiły uczestnictwo nie tylko w wyborach lokalnych, ale także regionalnych.
- Proponuje, by z należyтым poszanowaniem zasady pomocniczości państwa członkowskie rozważyły środki, które umożliwiłyby powiązanie terminów wyborów samorządowych z wyborami do Parlamentu Europejskiego. Uważa, że mogłoby to uwrażliwić obywateli UE na wpływ wyborów lokalnych i regionalnych na ich codzienne życie.

Sprawozdawca: György GÉMESI (HU/PPE), burmistrz miasta Gödöllő

Opinia Komitetu Regionów – Wzmocnienie obywatelstwa UE poprzez propagowanie praw wyborczych obywateli UE

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Obywatelstwo europejskie a prawa wyborcze

1. Zobowiązuje się do propagowania realizacji przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz obywatelstwa europejskiego.

2. Wyraża zadowolenie z ogłoszenia roku 2013 Europejskim Rokiem Obywateli. Obywatelstwo europejskie będzie w centrum uwagi podczas tego roku, który będzie dobrą okazją do zwiększenia wysiłków mających na celu promowanie udziału w wyborach na różnych szczeblach, z udziałem samorządów terytorialnych i zainteresowanych organów krajowych, a także głównych podmiotów życia politycznego i obywateli państw członkowskich.

3. Podziela zdanie, że dwudziesta rocznica wprowadzenia obywatelstwa europejskiego w traktacie z Maastricht oraz Europejski Rok Obywateli 2013 to doskonała sposobność do zwrócenia uwagi społeczeństwa na prawa i obowiązki wynikające z obywatelstwa europejskiego oraz do tego, by zadbać o pełne stosowanie lub wzmocnienie praw obywateli, a w szczególności ich praw wyborczych.

4. Uważa za niezbędne, by przyczynić się do propagowania obywatelstwa europejskiego i praw obywateli, do promowania i pełnego wdrożenia przewidzianego w traktacie lizbońskim czynnego i biernego prawa wyborczego obywateli Unii oraz do zachęcania do udziału w wyborach poprzez zagwarantowanie wypełniania i przestrzegania praw wynikających z obywatelstwa UE.

5. Przypomina, że europejska inicjatywa obywatelska – instrument wprowadzony Traktatem z Lizbony – tworzy nowe prawo do demokratycznego udziału na szczeblu UE, które powinno odegrać istotną rolę w staraniach na rzecz nadania obywatelstwu europejskiemu realnego wymiaru. W związku z tym wzywa Komisję Europejską, by podjęła wszelkie niezbędne działania zmierzające do promowania tego instrumentu.

6. Podkreśla znaczenie uczestnictwa obywateli w życiu demokratycznym UE, przede wszystkim w kraju zamieszkania. Obywatelstwo UE, włączając obywateli w proces integracji UE oraz we współdecydowanie polityczne w kraju zamieszkania, wnosi wkład w rozwój demokracji europejskiej⁽¹⁾.

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

7. Zwraca uwagę na to, że poczucie przynależności jest bardzo ważne, jeśli Unia Europejska ma stać się w oczach obywateli bardziej konkretnym bytem. Dlatego też trzeba wzmocnić to poczucie, uwrażliwić obywateli na omawiane kwestie oraz bezustannie czynić wysiłki, by zbliżyć Unię Europejską do jej obywateli za pośrednictwem dostępnych możliwości działania i instrumentów.

8. Podkreśla, że Komisja Europejska, Parlament Europejski i samorządy terytorialne ze wszystkich państw członkowskich powinny współpracować w celu propagowania obywatelstwa UE.

9. Podkreśla po raz kolejny, że ustanowienie rzeczywistej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości ma szczególne znaczenie w służbie obywatelom w świecie, w którym mobilność stale wzrasta⁽²⁾, oraz że prawo do swobody przemieszczania się w tej przestrzeni to kluczowy aspekt obywatelstwa europejskiego.

10. Podkreśla, że każdy obywatel Unii ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych oraz w wyborach do Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa⁽³⁾.

11. Zauważa, że choć ordynacje wyborcze poszczególnych państw członkowskich zostały już zharmonizowane zgodnie z właściwymi dyrektywami UE, wciąż istnieje wiele przeszkód utrudniających w praktyce pełne korzystanie z praw wyborczych⁽⁴⁾. Kwestie te podkreśliła Komisja Europejska w opublikowanych sprawozdaniach ze stosowania dyrektyw 94/80/WE i 93/109/WE⁽⁵⁾.

12. Przyjmuje z zadowoleniem działania podjęte przez Komisję Europejską, mające na celu usunięcie przeszkód utrudniających korzystanie z praw związanych z obywatelstwem europejskim. W tym kontekście wyraża jednak ubolewanie, że niektórzy obywatele UE nie są w stanie korzystać z pełni swoich praw obywatelskich, ponieważ ustawodawstwo obowiązujące w niektórych państwach członkowskich pozbawia praw wyborczych obywateli, którzy mieszkają lub mieszkali poza państwem pochodzenia. Wzywa Komisję, by zachęcała państwa członkowskie UE do zagwarantowania tego fundamentalnego prawa demokratycznego wszystkim obywatelom UE.

⁽²⁾ CdR 201/2009.

⁽³⁾ Art. 39 i 40 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (2010/C 83/02) oraz art. 20 ust. 2 lit. b) i art. 22 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

⁽⁴⁾ Dyrektywy 94/80/WE i 93/109/WE.

⁽⁵⁾ COM(2012) 99 final; COM (2010) 605 final

13. Popiera opracowanie i opublikowanie przez Komisję Europejską w 2013 r., z okazji Europejskiego Roku Obywateli, sprawozdania, w którym przedstawione zostaną postępy osiągnięte od czasu wydania w 2010 r. sprawozdania dotyczącego obywatelstwa europejskiego oraz zalecone zostaną nowe działania; proponuje swą współpracę przy opracowywaniu tego sprawozdania.

14. Zwraca uwagę na pierwszoplanową rolę, jaką odgrywają samorządy lokalne i regionalne w nieustannym promowaniu i wzmacnianiu zrozumienia idei obywatelstwa europejskiego i praw, które się z nim wiążą. Jako poziom władzy najbliższy obywatelom Unii samorządy te mogą w największym stopniu przyczynić się do rozwoju demokracji przedstawicielskiej i do lepszego pojmowania korzyści wynikających z integracji europejskiej. Powinny temu towarzyszyć konkretne działania informacyjne i edukacyjne.

15. Przypomina, że demokracja lokalna i regionalna musi zapewniać solidne podstawy niezbędne do rozwoju silnej i trwałej demokracji na różnych szczeblach oraz że ma ona w związku z tym kluczowe znaczenie dla szerokiego uczestnictwa obywateli w wyborach lokalnych i regionalnych oraz dla korzystania przez nich z przysługujących im praw wyborczych. Kwestią zasadniczą jest również propagowanie przez samorządy lokalne i regionalne w ramach ich kompetencji wychowania demokratycznego i obywatelskiego oraz oparcie go na prawdziwych doświadczeniach z codziennego życia obywateli uczestniczących w procesach demokratycznych oraz na kulturze demokratycznych rządów.

16. Zachęca obywateli Unii Europejskiej do udziału w życiu lokalnym i politycznym oraz do korzystania z praw wyborczych, respektując ich swobodę do samodzielnego decydowania o tym, czy będą uczestniczyć w wyborach lokalnych i europejskich organizowanych w państwie, w którym zamieszkują. Sądzi, że aby obywatele UE mogli w tym kontekście dokonać świadomego wyboru, ważne jest, by w sytuacjach transgranicznych odpowiednio informować ich o prawach, które im przysługują w państwie, na którego terytorium mieszkają.

17. Wyraża zadowolenie z tego, że w programie sztokholmskim⁽⁶⁾ także uznano za priorytet stosowanie w praktyce podstawowego prawa, jakim jest swoboda przemieszczania się, a w tych ramach także promowanie i wzmocnienie praw wyborczych obywateli oraz podniesienie frekwencji wyborczej. Zgadza się, że nie można się ograniczyć jedynie do przyznania omawianych praw, ale trzeba też sprawić, by obywatele mogli z nich swobodnie korzystać. W ramach priorytetów politycznych, które wyznaczył sobie na rok 2012, Komitet Regionów „podtrzymuje swe zobowiązanie do udziału w pełnej realizacji celów sztokholmskiego programu i planu działania”⁽⁷⁾.

18. Wyraża zadowolenie z woli Komisji Europejskiej, by wspólnie z Komitetem Regionów, samorządami terytorialnymi i ich stowarzyszeniami utworzyć nieformalną platformę, która ma sprzyjać bezpośredniemu dialogowi na temat konkretnej realizacji praw wyborczych. Celem takiego działania byłoby ułatwienie i stymulowanie debaty i dialogu w sprawie obywatelstwa europejskiego, wskazanie głównych pytań i trudności oraz zachęcanie do wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk.

19. Podkreśla, że w programie Komitetu Regionów na rok 2013⁽⁸⁾ znalazły się liczne działania, które mają propagować wśród obywateli UE wiedzę o przysługujących im prawach wyborczych oraz zachęcać ich do korzystania z tych praw.

20. Przypomina, że w 2013 roku, który jest Europejskim Rokiem Obywateli, Komitet Regionów podejmie, w ścisłej współpracy z innymi instytucjami UE, a w szczególności z Komisją Europejską, liczne działania, które obejmować będą m.in. rozpowszechnianie informacji, prezentacje oraz wizyty członków Komitetu Regionów w szkołach i na wyższych uczelniach, warsztaty, debaty publiczne i sesje w urzędach miast oraz wydarzenia medialne z udziałem lokalnych dziennikarzy na temat prawa do swobodnego przemieszczania się, praw wyborczych i roli samorządów terytorialnych, udostępnianie w internecie informacji o tych działaniach oraz dokumentacji dotyczącej paszportu obywatela UE we wszystkich językach urzędowych, a także prezentowanie na dorocznej konferencji EuroPCom najlepszych praktyk w dziedzinie zdecentralizowanej komunikacji na temat UE.

Wybory lokalne i wybory do Parlamentu Europejskiego

21. Podkreśla, że zgodnie ze sprawozdaniem Komisji Europejskiej⁽⁹⁾ wyborcy mieszkający na terytorium państwa członkowskiego, którego nie są obywatelami, średnio częściej uczestniczą w wyborach lokalnych niż europejskich⁽¹⁰⁾; jest to istotna informacja i wskazane byłoby przeprowadzenie dalszych badań tego zagadnienia. Pokazuje w każdym razie, że problemy lokalne są dla obywateli istotne i mobilizują część z nich do zaangażowania się. Należy wykorzystywać ten impuls oraz zbadać, jakie czynniki mogłyby zmotywować obywateli do zaangażowania się w politykę UE oraz do udziału w wyborach europejskich.

22. Podkreśla, że także w ramach wyborów lokalnych wyzwaniem pozostaje zwiększenie frekwencji wyborczej oraz sprawienie, by obywatele UE posiadający prawa wyborcze w pełni z nich korzystali.

23. Jest zdania, że odpowiedź na pytanie obywateli, po co mieliby głosować w wyborach, znacznie ułatwiłaby realizacja projektów adresowanych do różnych pokoleń, aby zachęcić obywateli do udziału w wyborach lokalnych i europejskich, wzbudzić w nich poczucie przynależności do społeczności oraz uświadomić im korzyści płynące z udziału w wyborach, poprzez odgrywanie scenek dotyczących spraw związanych z wyborami, wymianę doświadczeń, wykorzystanie różnych kanałów informacyjnych oraz podkreślanie znaczenia decyzji podejmowanych na szczeblu lokalnym i na szczeblu całej Unii dla codziennego życia obywateli w danej miejscowości lub na danym obszarze.

24. Podkreśla, że niezbędne będą dodatkowe wysiłki na wszystkich poziomach sprawowania władzy, aby zwiększyć frekwencję wyborczą i liczbę obywateli na listach wyborców. Uważa, że konieczne jest wsparcie działań służących zaradzeniu brakowi informacji na temat praw i procedur wyborczych, trudnościom z rejestracją oraz barierom językowym.

⁽⁶⁾ Dokument Rady nr 17024/09, przyjęty przez Radę Europejską na szczycie w dniach 10–11 grudnia 2009 r.

⁽⁷⁾ CdR 361/2011 fin.

⁽⁸⁾ R/CdR 1030/2012 pkt 7.

⁽⁹⁾ COM(2012) 99 final.

⁽¹⁰⁾ Z wyjątkiem kilku stolic podczas ostatnich wyborów: Aten, Budapesztu, Kopenhagi i Rygi.

25. Zaleca uproszczenie procedur administracyjnych i wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia właściwych usług elektronicznych umożliwiających obywatelom UE korzystanie z praw wyborczych, zwłaszcza jeśli chodzi o wpis na listę wyborców, oraz popiera służącą temu wymianę najlepszych praktyk.

26. Popiera stanowisko i działania Komisji Europejskiej mające na celu umożliwienie automatycznej rejestracji na listach wyborców podczas zgłaszania miejsca zamieszkania oraz podkreśla, że administracyjne ułatwienie wpisu na listę wyborców może skuteczniej przyczynić się do integracji i może być jednym z czynników, które sprawią, że obywatele będą korzystali ze swych praw wyborczych.

27. Zachęca państwa członkowskie, by wniosły wkład w wymianę i rozpowszechnianie doświadczeń poprzez współpracę z samorządami lokalnymi i regionalnymi oraz poprzez przygotowanie sprawozdań i analiz sytuacji w celu oceny skuteczności transpozycji i wdrażania prawodawstwa Unii Europejskiej. Materiały te należy udostępnić obywatelom za pomocą odpowiednich systemów informacji i rozpowszechniania.

28. Uznaje za niezbędne, by w oparciu o zasadę wielopoziomowego sprawowania rządów nawiązać skuteczną współpracę między różnymi poziomami władzy w państwach członkowskich, co pozwoli znaleźć prawne rozwiązanie problemów, które mogą wynikać ze stosowania krajowych przepisów dotyczących warunków korzystania z praw wyborczych, oraz uwzględnić propozycje rozwiązań technicznych.

29. Wzywa państwa członkowskie do usunięcia przeszkód także w korzystaniu z biernego prawa wyborczego i umożliwienia również obywatelom UE, którzy nie są obywatelami państwa, w którym mieszkają, kandydowania w wyborach i angażowania się w życie polityczne.

30. Zaleca państwom członkowskim utworzenie punktów kontaktowych, aby ułatwić gromadzenie i regularną ocenę danych na temat udziału obywateli europejskich, którzy są obywatelami innego państwa niż to, w którym mieszkają, a którzy kandydowali w wyborach lub zostali wybrani, gdyż mogłoby to także ułatwić wymianę doświadczeń między państwami członkowskimi i instytucjami UE.

31. Podkreśla – jeśli chodzi o wybory do Parlamentu Europejskiego – że mechanizm wprowadzony w dyrektywie europejskiej w celu uniknięcia podwójnego głosowania i kandydowania w wyborach nadal nie jest wystarczający. Popiera w związku z tym zamiar Komisji Europejskiej, aby przygotować nowy wniosek w celu lepszego rozwiązania tego problemu, a jednocześnie upewnić się, że stworzone ustawodawstwo nie stawia nowych przeszkód administracyjnych na drodze do korzystania przez obywateli UE z prawa kandydowania w wyborach do PE w państwie zamieszkania.

32. Podkreśla, jak ważne jest, by z myślą o wyborach europejskich w 2014 r. lepiej uświadomić wszystkim obywatelom UE, jakie są ich prawa oraz jakie prawa wyborcze im

przysługują w państwie członkowskim, na którego terytorium mieszkają, oraz ułatwić korzystanie z tych praw.

33. Sądzi, że europejskie partie polityczne odgrywają kluczową rolę w rozbudzaniu europejskiej świadomości politycznej oraz wyrażaniu politycznej woli obywateli UE, że powinny stanowić łącznik między polityką krajową a europejską oraz że wyrażają zdanie obywateli i umożliwiają prowadzenie otwartej debaty nad sprawami europejskimi, wspierając interakcje między różnymi szczeblami systemu wielopoziomowego sprawowania władzy w Unii Europejskiej. Zachęca zatem europejskie partie polityczne do nasilenia działań i opracowania nowych środków rozbudzania świadomości politycznej, na przykład poprzez wystawianie w wyborach do Parlamentu Europejskiego wiodących kandydatów na najważniejsze urzędy europejskie lub poprzez zgłaszanie transnarodowych list w tychże wyborach.

Programy finansowe UE wspierające obywatelstwo europejskie

34. Sądzi, że ważne jest, by podnieść świadomość obywateli UE na temat ich statusu prawnego ⁽¹¹⁾ oraz praw i obowiązków wynikających z obywatelstwa europejskiego, a także wesprzeć możliwości oferowane przez projekty i fundusze europejskie służące rozpowszechnianiu informacji za pośrednictwem konferencji, seminariów, szkoleń, wymiany sprawdzonych rozwiązań oraz wspólnych działań, a w szczególności przez programy „Prawa podstawowe i obywatelstwo” i „Europa dla obywateli”. Zachęca samorzady lokalne i regionalne do aktywnego udziału w projektach transgranicznych oraz partnerstwie miast.

35. Sądzi, że programy europejskie, które przyczyniają się do wzmocnienia obywatelstwa UE, to programy, których celem jest wsparcie w państwach członkowskich działań propagujących wiedzę o prawie europejskim i europejskich strategiach politycznych oraz służących ich wdrażaniu, stymulowanie współpracy transgranicznej oraz zwiększenie wiedzy o różnych dziedzinach działania.

36. Zwraca ponownie uwagę na użyteczność wspierania różnych form współpracy terytorialnej, pozwalających realizować projekty i działania, których celem jest nadanie konkretnego kształtu obywatelstwu europejskiemu i ograniczenie obciążeń i utrudnień administracyjnych.

37. Podkreśla, że należy przyjąć prostsze i skuteczniejsze podejście do finansowania programów związanych z obywatelstwem UE, lepiej określić priorytety w powiązaniu z priorytetami politycznymi oraz dbać o rozpowszechnianie rezultatów projektów, aby zwiększyć wiedzę na ich temat. Sądzi, że do osiągnięcia celów strategicznych i politycznych niezbędne jest wspieranie szkolenia i podnoszenia świadomości, wzmocnienie sieci i ułatwienie współpracy transgranicznej. Akcentuje ponadto znaczenie zwiększenia atrakcyjności programów na rzecz obywatelstwa europejskiego dzięki poprawie działań promocyjnych i informacyjnych w państwach członkowskich.

⁽¹¹⁾ CdR 355/2010.

Znaczenie kształcenia i młodzieży dla aktywnego obywatelstwa europejskiego

38. Podkreśla, że w ramach intensyfikacji działań informacyjnych oraz wykorzystywania projektów europejskich należy także zwrócić większą uwagę na młodzież poprzez włączenie w działania szkół i szkół wyższych. W opinii z inicjatywy własnej Komitet Regionów położył szczególny nacisk na promowanie czynnego zaangażowania obywatelskiego młodzieży poprzez edukację⁽¹²⁾.

39. Zwraca uwagę na kluczową rolę polityki edukacyjnej w informowaniu obywateli europejskich, a w szczególności młodzieży, o idei obywatelstwa europejskiego i o związanych z nim prawach. Podkreśla, że wkład tej polityki w promowanie wielojęzyczności i mobilności uczniów, studentów, wykładowców i nauczycieli powinien być wyraźnie większy.

40. Uważa, że ważne jest, by młodzi ludzie byli dobrze poinformowani, aby stali się świadomymi obywatelami-wyborcami, zatem niezbędne jest wyjaśnienie im celu i znaczenia udziału w wyborach.

41. Zwraca uwagę na duże doświadczenie Rady Europy w dziedzinie edukacji dzięki sprzyjaniu tworzeniu sieci i zaleca prowadzenie współpracy i wymiany doświadczeń także na podstawie działań realizowanych przez Radę Europy w tej dziedzinie.

42. Jest przekonany, że kampanie informacyjne mogą poprawić świadomość praw wynikających z obywatelstwa europejskiego i zwiększyć liczbę obywateli uczestniczących w wyborach oraz że istotną rolę odgrywa tu partnerska współpraca ze szkołami i szkołami wyższymi oraz innymi instytucjami edukacyjnymi. Zauważa, że studenci z innych państw UE często uczęszczają na zajęcia w szkołach wyższych w ramach programów wymiany i że w ten sposób można by zachęcić ich do korzystania z przysługujących im praw wyborczych.

Propozycje mające na celu zwiększenie frekwencji wyborczej

43. Podkreśla, że praktyka pokazuje, iż organizowanie jednocześnie wyborów parlamentarnych oraz wyborów do samorządów lokalnych i regionalnych może się przełożyć na wyższą frekwencję wyborczą⁽¹³⁾.

44. Przywołuje swą opinię w sprawie planu działania służącego realizacji programu sztokholmskiego⁽¹⁴⁾ i ponownie zachęca wszystkie zainteresowane podmioty do przeanalizowania sposobów, które umożliwiłyby obywatelom UE większy udział w wyborach organizowanych na terytorium zamieszkiwanego przez nich państwa.

45. Zauważa, że obowiązujące prawo europejskie nie zakłada pełnej harmonizacji krajowych ordynacji wyborczych, zwłaszcza w odniesieniu do ustawodawstwa regulującego udział w wyborach lokalnych i europejskich. W związku z tym Komitet Regionów, w duchu zasady pomocniczości, zwraca się do państw

członkowskich, aby z myślą o zapewnieniu możliwości korzystania z praw wyborczych, umożliwiły uczestnictwo nie tylko w wyborach lokalnych, ale także regionalnych.

46. Deklaruje swą gotowość, by aktywnie wspierać rozwój europejskiej inicjatywy obywatelskiej „*Let me vote*”.

47. Proponuje, by z należyтым poszanowaniem zasady pomocniczości państwa członkowskie rozważyły środki, które umożliwiłyby powiązanie terminów wyborów samorządowych z wyborami do Parlamentu Europejskiego. Uważa, że mogłoby to uwrażliwić obywateli UE na wpływ wyborów lokalnych i regionalnych na ich codzienne życie.

48. Uznaje różnorodność struktur samorządów terytorialnych poszczególnych państw członkowskich oraz fakt, że stanowi to odzwierciedlenie różnych tradycji prawnych i administracyjnych.

49. Zgadza się z Parlamentem Europejskim, iż należałoby przenieść wybory europejskie z czerwca na maj, i sądzi, że miałyby to pozytywny wpływ na frekwencję wyborczą.

50. Uważa, że istotne jest, by bardziej uświadamiać obywatelom europejskim mechanizm wyborów oraz zwiększać ich zainteresowanie wyborami i motywację do wzięcia w nich udziału. Zgodnie z zasadą pomocniczości i w celu zwiększenia frekwencji wyborczej zaleca państwom członkowskim, by zastanowiły się w dalszej perspektywie nad zasadnością i ewentualnie sposobami poprawy dostępności procesu wyborczego, np. poprzez głosowanie z wyprzedzeniem, głosowanie elektroniczne lub wprowadzenie mobilnych urn wyborczych. Należy przy tym również uwzględnić postanowienia Konwencji praw osób niepełnosprawnych ONZ, która opowiada się za kompleksowym dostępem bez barier także w odniesieniu do wyborów.

51. Przyjmuje do wiadomości, że mimo konkretnych działań podjętych w celu informowania obywateli UE o ich prawach wyborczych, wciąż widoczne są znaczne różnice, jeśli chodzi o frekwencję wyborczą. Komitet zaleca więc, by z myślą o propagowaniu praw wyborczych wspierać i pogłębiać wymianę doświadczeń w zakresie dobrych praktyk władz lokalnych i regionalnych.

52. Stwierdza, że powiązanie koncepcji obywatelstwa europejskiego z wymiarem lokalnym i regionalnym oraz uświadomienie obywatelom znaczenia samorządności terytorialnej w europejskim procesie decyzyjnym przyczyni się do wypełnienia lokali wyborczych.

53. Uważa, zgodnie ze swą opinią w sprawie sprawozdania na temat obywatelstwa UE z 2010 r., że ważne jest także wzmocnienie praw politycznych obywateli państw trzecich. W wielu państwach członkowskich UE obywatele państw trzecich mają czynne i bierne prawo wyborcze w wyborach lokalnych i regionalnych. Prawdopodobnie skutkuje to większym zainteresowaniem wyborami wszystkich obywateli zagranicznych, co z kolei prowadzi do zwiększonego popytu na materiały informacyjne w różnych językach.

⁽¹²⁾ CdR 173/2007.

⁽¹³⁾ Na przykład w Berlinie, będącym także krajem związkowym, w Rzymie w 2008 r., w Koblencji w 2009 r. i w Wielkiej Brytanii w 2010 r.

⁽¹⁴⁾ CdR 170/2010.

54. Zaleca, by dążyć do nawiązania szeroko zakrojonej współpracy między instytucjami europejskimi, ich przedstawicielami, centrami Europe Direct, samorządami lokalnymi i regionalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerami gospodarczymi i społecznymi i w ten sposób sprawić, by wszyscy obywatele UE w wieku uprawniającym do głosowania mieli odpowiednią wiedzę o swych prawach i sposobach korzystania z nich.

55. Podkreśla znaczenie stosowania języka prostego, zrozumiałego dla obywateli w kampaniach uświadamiających, informacyjnych i edukacyjnych opracowywanych w ramach Europejskiego Roku Obywateli wspólnie przez samorządy lokalne

i regionalne, organy administracji rządowej, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i media. Publikacje i dokumenty informacyjne powinny być dostępne we wszystkich językach urzędowych UE.

56. Sądzi, że niezbędna jest intensywniejsza współpraca między instytucjami europejskimi, państwami członkowskimi i samorządami terytorialnymi a mediami. Komitet Regionów mógłby zorganizować konkurs, w którym nagradzano by najbardziej przyjazne obywatelom artykuły i relacje w mediach na temat wyborów, korzystania z praw wyborczych i różnych etapów procesu wyborczego.

Bruksela, 31 stycznia 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów „Osiągnięcie większej synergii między budżetami unijnym, krajowym i władz niższego szczebla”

(2013/C 62/07)

KOMITET REGIONÓW

- Podkreśla, że władze lokalne i regionalne odpowiadają za znaczną część wydatków publicznych w Europie i że inwestycje publiczne na poziomie niższym niż krajowy najczęściej skupiają się w kilku najważniejszych sektorach priorytetowych, koniecznych dla skutecznej realizacji strategii „Europa 2020”. Wzywa zatem do przyznania priorytetu politycznego tworzeniu synergii między budżetami UE, państw członkowskich oraz budżetami niższego szczebla (władz lokalnych i regionalnych).
- Zauważa, że – mimo oddziaływania na stosunkowo niewielką skalę – budżet UE i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) odgrywają kluczową rolę mechanizmu stymulującego inwestycje na całym obszarze UE.
- Z zadowoleniem przyjmuje prowadzoną obecnie na szczeblu europejskim debatę na temat sposobów uzupełnienia istniejącej Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW) poprzez wprowadzenie zintegrowanych ram budżetowych dla UE. Uznaje, że wysoki poziom zależności i wzajemnego oddziaływania między gospodarkami i politykami budżetowymi państw strefy euro sprawia, że konieczne staje się rozwijanie mechanizmu zdolności fiskalnej mogącego ułatwiać dostosowanie się do wstrząsów gospodarczych.
- Wyraża jednak zaniepokojenie z powodu nacisków na większą centralizację uprawnień i mocy decyzyjnych bez rzeczywistego zaangażowania władz na poziomie niższym niż krajowy w tę debatę. Odnotowuje, że niemożliwe jest stworzenie prawdziwej unii fiskalnej bez określenia praw i obowiązków poszczególnych poziomów rządu (federalizm fiskalny), jaśniejszego zdefiniowania związku między dostosowywaniem polityk a podejmowaniem decyzji budżetowych czy bez realizacji ambitnej wizji wzmocnienia wertykalnej synergii między budżetem UE a budżetami krajowymi i lokalnymi/regionalnymi, opartej na stosownych mechanizmach koordynacji.
- Z zadowoleniem przyjmuje włączenie po raz pierwszy do sprawozdania Komisji Europejskiej w sprawie finansów publicznych UGW za 2012 r. rozdziału poświęconego wyłącznie decentralizacji fiskalnej w UE i wzywa Komisję Europejską, by dodała do kolejnych edycji tego sprawozdania rozdział poświęcony sytuacji finansów publicznych mniejszych jednostek terytorialnych.
- Wzywa Komisję Europejską do rozważenia korzyści (oraz potencjalnych wyzwań/kosztów administracyjnych) płynących z większej harmonizacji cykli budżetowych w UE oraz jej praktycznych aspektów, a także do propagowania i zachęcania do stosowania średniookresowych ram budżetowych na szczeblu niższym niż krajowy.
- Wzywa Komisję Europejską do opublikowania zielonej księgi poświęconej tym zagadnieniom.

Sprawozdawca

Rhodri Glyn THOMAS (UK/EA), członek Zgromadzenia Narodowego Walii

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Wstęp

1. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne odpowiadają za znaczną część wydatków publicznych w Europie: w roku 2011 wydatki w sektorze publicznym na poziomie niższym niż krajowy wyniosły 16,7 % PKB i 34 % wszystkich wydatków publicznych w Europie (odpowiednio 11,9 %, tj. 272,2 miliardów EUR i 24,3 % na samym poziomie lokalnym), a przy tym stanowiły ok. dwóch trzecich inwestycji bezpośrednich w Europie w roku 2011 ⁽¹⁾.

2. Zauważa, że inwestycje publiczne na poziomie niższym niż krajowy najczęściej skupiają się w kilku najważniejszych sektorach priorytetowych, koniecznych dla skutecznej realizacji strategii „Europa 2020”, takich jak kwestie gospodarcze, edukacja, ochrona środowiska, gospodarka mieszkaniowa i komunalna. Oznacza to, że wprowadzanie środków oszczędnościowych (26 % w Wielkiej Brytanii, ponad 30 % w Hiszpanii) praktycznie uniemożliwi realizację celów strategii „Europa 2020” (przykładowo w Walii budżet przeznaczony na inwestycje kapitałowe został zmniejszony o 42 %).

3. Wzywa zatem do przyznania priorytetu politycznego tworzeniu synergii między budżetami UE, państw członkowskich oraz budżetami niższego szczebla (władz lokalnych i regionalnych), a także skupieniu się na realizacji uzgodnionych celów unijnych, zwłaszcza tych związanych ze strategią „Europa 2020”, przy czym przypomina ustalenia ze studium przeprowadzonego w roku 2010 przez Parlament Europejski, które mówi, że „ogólna synergia pomiędzy strategicznymi celami polityki UE a polityką budżetową jest słaba [...], w budżetach krajowych rzadko znajduje się odniesienie do wkładu w osiągnięcie celów strategii lizbońskiej [strategii „Europa 2020”] lub innych celów UE” ⁽²⁾.

4. Podkreśla, że – w dobie obecnego kryzysu – środki oszczędnościowe wdrażane na poziomie państw członkowskich i na poziomie niższym niż krajowy oraz negatywny wpływ tych rozwiązań na wydatki publiczne sprawiają, że poprawa *skuteczności i efektywności* stanowi istotny cel polityczny.

5. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, iż w konkluzjach Rady Europejskiej podkreśla się, że „możliwości, jakie w zakresie równoważenia potrzeb dotyczących efektywnych inwestycji publicznych z celami dyscypliny fiskalnej oferują istniejące unijne ramy fiskalne” powinny być dalej „wykorzystywane w ramach funkcji zapobiegawczej paktu stabilności i wzrostu”. Cel ten jeszcze bardziej nabiera znaczenia w kontekście ostatnich ustaleń Międzynarodowego Funduszu Walutowego, zgodnie z którymi mnożniki fiskalne służące pomiarowi wpływu konsolidacji budżetowej na wzrost były „znacznie

wyższe” od wartości przewidywanych przez analityków w trakcie kryzysu zadłużeniowego. Oczekuje zatem, iż Komisja zajmie się tą kwestią w zapowiedzianym komunikacie w sprawie jakości wydatków publicznych, w którym należałoby rozważyć *m.in.* zagadnienie oddzielenia w kalkulacji deficytu budżetowego wydatków bieżących od inwestycji, tak aby uniknąć kalkulowania inwestycji publicznych przynoszących zyski netto w długim okresie jako wartości negatywnych.

6. Zwraca uwagę, że debata poświęcona synergii w żadnym wypadku nie powinna być wykorzystywana jako uzasadnienie (działające na zasadzie „konja trojańskiego”) dla zmniejszenia proponowanych wieloletnich ram finansowych (MFF) ani też jako wymówka dla renacjonalizacji finansowania pewnych elementów budżetu UE (na przykład funduszy strukturalnych w tzw. bogatszych państwach członkowskich) lub dla usprawnienia uwarunkowań makroekonomicznych.

Synergia między budżetem UE a budżetami lokalnymi/regionalnymi

7. Przypomina, że budżet UE stanowi niewielki odsetek (ok. 2 %) wszystkich wydatków publicznych w UE i sam w sobie nie jest w stanie zapewnić finansowania zorientowanych na przyszłość inwestycji bezpośrednich w kwocie 1 800 miliardów EUR potrzebnych do realizacji inicjatyw przewodnich określonych w strategii „Europa 2020” (zgodnie ze sprawozdaniem Parlamentu Europejskiego dotyczącym wniosków w sprawie MFF). Oznacza to, że osiągnięcie nadrzędnych celów strategii „Europa 2020” wymaga skutecznej mobilizacji finansów publicznych i prywatnych na poziomie państw członkowskich i na szczeblu niższym niż krajowy, w tym poprzez pożyczki oraz promowanie partnerstw publiczno-prywatnych.

8. Zauważa, że – mimo oddziaływania na stosunkowo niewielką skalę – budżet UE i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) odgrywają kluczową rolę mechanizmu stymulującego inwestycje na całym obszarze UE, w szczególności (choć nie wyłącznie) poprzez fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych, wypłacane i wykorzystywane na szczeblu terytorialnym (w wielu przypadkach przez władze lokalne i regionalne), które wywołują w gospodarce istotny efekt mnożnikowy.

9. Podkreśla, że w okresie kryzysu gospodarczego środki unijne, zwłaszcza te pochodzące z funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi, zapewniły władzom lokalnym i regionalnym stabilne i stałe finansowanie, a w wielu przypadkach były jedynymi środkami dostępnymi dla wsparcia inwestycji publicznych i kluczowych inicjatyw – szczególnie w związku z drastyczną redukcją budżetów lokalnych, regionalnych i krajowych – natomiast środki pochodzące z EBI pomogły wypełnić ogromną dziurę w finansowaniu w formie pożyczek powstałą w wyniku kryzysu finansowego. Jednocześnie zwraca uwagę na potencjalnie negatywny wpływ proponowanych uwarunkowań makroekonomicznych na postrzeganą z zewnątrz stabilność finansowania z funduszy CSF.

⁽¹⁾ Dexia Crédit Local oraz Rada Gmin i Regionów Europy (2012), *Subnational public finance in the European Union*, lipiec 2012 r.

⁽²⁾ Parlament Europejski (2010), „Tworzenie większej synergii pomiędzy budżetem europejskim a budżetami krajowymi” (dokument opracowany przez Deloitte Consulting na wniosek Komisji Budżetowej), s. 2 (Streszczenie).

10. Podkreśla efekt dźwigni i efekt mnożnikowy, jaki generują takie inwestycje w zakresie bezpośrednich i pośrednich korzyści dla gospodarki lokalnej i gospodarki w ogóle:

— Komisja Europejska szacuje, że w okresie programowania 2000–2006 efekt dźwigni unijnych funduszy strukturalnych wyniósł średnio 2,1 EUR na każde 1 EUR wydanych pieniędzy;

— na lata 2014–2020 Komisja Europejska określiła cel wynoszący 4,2 EUR na każde 1 EUR zainwestowane w ramach polityki spójności;

— DG ds. Polityki Regionalnej szacuje, że efekt mnożnikowy liczony jako zysk PKB w latach 2007–2013 wyniesie 1 % w Hiszpanii, 3 % w Polsce, Słowacji i Rumunii oraz ponad 5 % w krajach bałtyckich;

— inne szacunki dotyczące lat 1999–2010 określają wzrost PKB w Irlandii na poziomie 8,5 %, a w Hiszpanii – 19,6 %, choć ze względu na kryzys będzie on faktycznie niższy; należy również zauważyć, że kalkulacja efektu mnożnikowego przedstawia trudności metodologiczne.

11. Przypomina, że efekt dźwigni wywierany przez fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych jest nie tylko finansowy, ale dotyczy także „dźwigni politycznej”, czyli dostosowania lokalnych i regionalnych priorytetów strategicznych do priorytetów UE, oraz innych korzyści, takich jak wzmocnienie partnerstw i zaangażowanie we współpracę transgraniczną, przy czym w całej Europie można znaleźć liczne przykłady sprawdzonych rozwiązań w tym zakresie. Podkreśla ponadto cenne wsparcie ze strony EBI, udzielane za pośrednictwem różnych finansowych instrumentów pożyczkowych na potrzeby budowy potencjału na szczeblu lokalnym i regionalnym w zakresie wdrażania nowych, innowacyjnych systemów i zarządzania nimi.

12. Przyznaje jednak, że niski poziom absorpcji funduszy w niektórych częściach Europy jest dowodem istnienia „wąskich gardeł” w procesie wdrażania funduszy spójności i strukturalnych w praktyce. Odnotowuje w szczególności słabe punkty określone w jednym z ostatnich badań OECD⁽³⁾, dotyczące ustaleń administracyjnych, zdolności i ram regulacyjnych niektórych państw członkowskich oraz władz na poziomie niższym niż krajowy, a także potrzebę podjęcia działań w tym zakresie.

13. Przyjmuje z zadowoleniem podejmowane przez Komisję Europejską wysiłki na rzecz usprawnienia i uproszczenia zasad zarządzania projektami wspieranymi z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, realizacji tych projektów i związanej z nimi sprawozdawczości, co może zwiększyć poziom absorpcji. Uznaje potrzebę znalezienia równowagi między skuteczną kontrolą a wystarczającą elastycznością, by zlikwidować zbędne obciążenia administracyjne, i w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje działania na rzecz wprowadzenia audytu opartego w większym stopniu na analizie ryzyka.

14. Wyraża ubolewanie, że władzom krajowym lub regionalnym, które należą do kategorii instytucji zarządzających programami europejskimi, narzuca się nadal obowiązek prefinansowania inwestycji. Przy obecnych ograniczeniach rynków finansowych trudno im podołać takiemu wysiłkowi finansowemu. Narzucając zasadę prefinansowania inwestycji, Unia Europejska straciłaby jedyną w swoim rodzaju szansę na skierowanie środków finansowych bezpośrednio na ożywienie gospodarki i zmiany strukturalne, poprzez zapewnienie większych zaliczek umożliwiających odpowiednio częste finansowanie, by zacząć otrzymywać zwrot.

15. Uważa, że nie do zaakceptowania są takie wieloletnie ramy finansowe, w których na fundusze objęte wspólnymi ramami strategicznymi przewidziano niższe środki niż w propozycji Komisji Europejskiej na lata 2014–2020, gdyż doprowadziłoby to do osłabienia Unii Europejskiej, która musi obecnie stawać się coraz silniejsza.

16. Wzywa do zapewnienia większej przejrzystości procesów budżetowych na szczeblu lokalnym i regionalnym, by możliwe było bezpośrednie określenie wkładu funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych w strategię inwestycyjną w danym regionie oraz wykazanie w projektach budżetów rocznych, w jaki sposób finansowanie ze środków UE wpisuje się w cykl budżetowy. Wzywa władze lokalne i regionalne do przedstawienia przykładów sprawdzonych rozwiązań w ramach takiego podejścia do planowania budżetu.

17. Podkreśla obawy władz lokalnych w całej Europie co do roli, jaką mogą odegrać rządy państw członkowskich (i rządy regionalne) w utrudnianiu wykorzystywania instrumentów prawnych ustanowionych rozporządzeniami dotyczącymi funduszy strukturalnych, które pozwalają na subdelegację części realizacji programu. Wzywa do poprawy tej sytuacji w programach na lata 2014–2020, by zoptymalizować stosowanie nowych instrumentów (takich jak zintegrowane inwestycje terytorialne, zintegrowane operacje, wspólne plany działania i rozwój kierowany przez lokalną społeczność) przewidzianych w projekcie rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów dotyczących funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych.

18. Przyjmuje w tym kontekście z zadowoleniem sprawozdanie z inicjatywy własnej Parlamentu Europejskiego przyjęte 15 stycznia 2013 r., dotyczące synergii w ramach budżetu UE, które skupia się zwłaszcza na funduszach objętych zakresem wspólnych ram strategicznych. Z zainteresowaniem odnotowuje przykłady inicjatyw mających na celu uproszczenie korzystania z programów finansowania przez beneficjentów.

19. Popiera zdecydowanie apel Parlamentu Europejskiego do Komisji zawarty w rezolucji pt. „Europejski semestr na potrzeby koordynacji polityki gospodarczej: realizacja priorytetów na rok 2012”, by Komisja „w pełni uwzględniła” w swej następnej rocznej analizie wzrostu gospodarczego „rolę budżetu UE w procesie związanym z europejskim semestrem przez podanie rzeczowych i konkretnych danych dotyczących efektów uruchamiania, efektów katalizatora, efektów synergii i efektów uzupełniających wywieranych przez budżet na wydatki publiczne na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym”.

⁽³⁾ *Regulatory Capacities at Sub-National Level for the Implementation of Public Investment Strategies related to the Absorption of EU Structural Funds*, Allio-Rodrigo Consulting dla OECD, czerwiec 2012 r.

20. Przyjmuje z zadowoleniem dalszą dyskusję nad określonym w ramach prawnych UE zakresem usprawniania i upraszczania realizacji programów w terenie, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania tych programów i inicjatyw, które prowadzą do zmian o charakterze transformacyjnym. Dyskusja ta mogłaby objąć możliwość utworzenia jednolitego funduszu inwestycji terytorialnych (obejmującego różne fundusze unijne, należące do poszczególnych państw członkowskich czy też mniejszych jednostek terytorialnych) lub też punktu kompleksowego dostępu do funduszy kierującego się jednorodnymi zasadami, wszechstronnymi i jasnymi wytycznymi oraz skupionego na osiągnięciu trwałych wyników, co umożliwiłoby szybsze przekazywanie środków użytkownikom końcowym i lepsze, ze strategicznego punktu widzenia, wdrażanie w terenie. Takie wspólne programowanie i wdrażanie stosowane w odniesieniu do wszystkich funduszy doprowadzi do lepszej koordynacji i ograniczy powielanie działań.

21. Stwierdza, że dyskusja nad synergią między budżetem UE, państw członkowskich oraz budżetami niższego szczebla musi objąć również synergię w ramach budżetu UE, w tym programy tematyczne takie jak „Horyzont 2020”, „Erasmus dla wszystkich”, Program Unii Europejskiej na rzecz przemian i innowacji społecznych, instrument „Łącząc Europę”, COSME itp., które mają bezpośrednie znaczenie i wpływ na poziom terytorialny oraz bezpośrednie przełożenie na priorytety w ramach funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, takie jak badania i rozwój oraz innowacje, kształcenie, szkolenie i konkurencyjność MŚP.

22. Przyjmuje zatem z zadowoleniem wysiłki podejmowane na rzecz poprawy ram prawnych na lata 2014–2020, by zwiększyć możliwość synerгии, na przykład przez dodanie art. 55 ust. 8 rozporządzenia o funduszach objętych zakresem wspólnych ram strategicznych. Wzywa jednocześnie do bardziej intensywnego propagowania projektów/inicjatyw opracowanych z wykorzystaniem nowych przepisów z myślą o zwiększaniu wiedzy na temat sposobów osiągnięcia takiej synerгии w praktyce.

23. Wzywa Komisję do szczegółowego wyjaśnienia, w jaki sposób uregulowanie zarządzania gospodarczego w UE oraz innych kwestii związanych z finansami publicznymi będzie miało wpływ na możliwość decydowania przez władze lokalne i regionalne o zawartości ich budżetów.

24. Ubolewa, że prowadzona obecnie debata nad faktycznym ujednoczeniem polityki gospodarczej i walutowej w ramach Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW) i w całej UE ogranicza się do głównych instytucji UE i rządów państw członkowskich, zaś prawie nigdy lub wcale nie poświęca się w niej uwagi poziomowi niższemu niż krajowy, mimo wpływu, jaki większa centralizacja kontroli na szczeblu UE mogłaby wywrzeć na prawa i obowiązki budżetowe na poziomie niższym niż krajowy oraz na decentralizację fiskalną.

25. Ubolewa również, że nadal nie udaje się skutecznie zaangażować władz regionalnych i lokalnych w całej UE w realizację europejskiego semestru, co stwierdzono w opublikowanym w październiku 2012 r. sprawozdaniu monitorującym Komitetu Regionów dotyczącym strategii „Europa 2020”. Komitet potwierdza tym samym, że nie można osiągnąć synerгии między

procesami budżetowymi bez synerгии w ramach procesów podejmowania decyzji politycznych i monitorowania.

W kierunku unii fiskalnej: reforma zarządzania gospodarczego i politycznego

26. Przyjmuje z zadowoleniem prowadzoną obecnie na szczeblu europejskim debatę na temat sposobów uzupełnienia istniejącej Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW) poprzez wprowadzenie zintegrowanych ram budżetowych dla UE pozwalających zagwarantować zrównoważoną politykę budżetową w państwach członkowskich.

27. Zauważa, że debata ta ciągle ewoluuje i może mieć istotny wpływ na podejście do kwestii synerгии między budżetami UE, państw członkowskich oraz budżetami niższego szczebla w przyszłości.

28. Wyraża zaniepokojenie z powodu nacisków na większą centralizację uprawnień i mocy decyzyjnych bez rzeczywistego zaangażowania władz na poziomie niższym niż krajowy w tę debatę. Zauważa również, że sprawozdanie Komisji Europejskiej z roku 2012 w sprawie finansów publicznych w unii gospodarczej i walutowej podkreśla skuteczność federalistycznego modelu fiskalnego, który nakłada odpowiedzialność za zasilanie budżetu oraz wydatki na władze szczebla niższego niż krajowy.

29. Zauważa, że zmiany w sposobie zarządzania gospodarczego w UE (wprowadzone przez europejski semestr, „sześciopak”, Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu oraz na podstawie propozycji zawartych w „dwupaku”) zaowocowały wprowadzeniem ściślejszych zasad nadzorowania lokalnych i regionalnych finansów publicznych na szczeblu państwa członkowskiego (dzięki przeprowadzonej w kilku państwach członkowskich transpozycji tzw. złotej reguły z poziomu krajowego na niższy).

30. Wyraża obawy z powodu tego, że transpozycja przepisów zawartych w inicjatywach międzyrządowych takich jak Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu (lub pakt fiskalny) do konstytucji lub ustawodawstwa krajowego dokonała się z pominięciem stosownych uprzednich konsultacji z Komitetem Regionów, dotyczących regionalnego i lokalnego wymiaru tych zagadnień. Podkreśla też wagę stosowania metody wspólnotowej w dalszych działaniach na rzecz unii fiskalnej.

31. Wzywa pilnie do bardziej przejrzystego i efektywnego zaangażowania władz szczebla niższego niż krajowy, posiadających uprawnienia budżetowe, w bieżącą debatę na ten temat oraz do formalnego włączenia Komitetu Regionów w opracowanie ewentualnych kolejnych zmian Traktatu.

32. Odnotowuje zupełnie inne podejście, które wyłania się z analizy historii amerykańskiego federalizmu fiskalnego i pierwszych kroków w kierunku unii fiskalnej w UE. Stany Zjednoczone wybrały metodę, według której rząd federalny ani nie wymaga od poszczególnych stanów równowagi budżetowej, ani jej nie narzuca (podobnie jak władze stanowe w stosunku

do gmin): zasady równowagi są przyjmowane przez stany w sposób niezależny i wdrażane bez interwencji rządu federalnego na zasadzie wyłączenia wzajemnej pomocy (ang. *no bail out*). Ze względu na endogeniczny charakter tego procesu, rezultatem jest ponoszenie pełnej odpowiedzialności przez administrację na danym poziomie. W UE, wręcz przeciwnie, maksymalne progi zadłużenia są narzucane na poziomie centralnym i egzekwowane przez Trybunał Sprawiedliwości, zaś scenariusz bankructwa państwa członkowskiego (a nawet jednej gminy w państwie członkowskim) wyklucza się *a priori*.

33. Uznaje zatem, że wysoki poziom zależności i wzajemnego oddziaływania między gospodarkami i politykami budżetowymi państw strefy euro sprawia, że konieczne staje się rozwijanie mechanizmu zdolności fiskalnej mogącego ułatwiać dostosowanie się do wstrząsów gospodarczych, w kontekście zintegrowanych ram budżetowych dla UE.

34. Popiera, jako jedno z podejść dotyczących rozwijania mechanizmu zdolności fiskalnej w kontekście zintegrowanych ram budżetowych dla UE, dalsze rozważenie koncepcji „elastycznej rezerwy” w ramach budżetu UE. Tego rodzaju mechanizm, będąc zgodny z zasadami jednoroczności i przejrzystości budżetowej, pozwoliłby na przesuwanie niewykorzystanych środków w celu wspierania innych działań zamiast automatycznego ich zwrotu państwu członkowskim. Koncepcja ta jest zgodna z rezolucjami w sprawie MFF przyjętymi przez Parlament Europejski w dniach 13 czerwca i 23 października 2012 r.

35. Odnotowuje jednak, że niemożliwe jest stworzenie prawdziwej unii fiskalnej bez określenia praw i obowiązków poszczególnych poziomów rządu (federalizm fiskalny), jasniejszego zdefiniowania związku między dostosowywaniem polityk a podejmowaniem decyzji budżetowych czy bez realizacji ambitnej wizji wzmocnienia wertykalnej synergii między budżetem UE a budżetami krajowymi i lokalnymi/regionalnymi, opartej na stosownych mechanizmach koordynacji.

36. Wzywa Komisję Europejską do opublikowania w pierwszej połowie 2013 r. zielonej księgi poświęconej tym zagadnieniom i uwzględniającej punkty przedstawione poniżej.

Zarys podstawowych zasad, których należy przestrzegać w działaniach na rzecz pogłębienia synergii

37. Wzywa do ustanowienia zbioru podstawowych zasad, których należy przestrzegać w działaniach na rzecz pogłębienia synergii budżetowej, takich jak:

— **autonomia fiskalna:** jasne określenie roli i zakresu odpowiedzialności różnych organów budżetowych na poziomie UE, państw członkowskich i mniejszych jednostek terytorialnych, w tym jasne określenie roli i zasadności polityki UE i jej interwencji w finansowanie, z poszanowaniem zasady pomocniczości i uprawnień budżetowych władz lokalnych i regionalnych (ich roli w podejmowaniu decyzji i kontroli), tj. ich demokratycznej odpowiedzialności przed wyborcami; konieczne jest również zagwarantowanie autonomii poszczególnych regionów w zakresie określania priorytetów i celów wydatkowania;

— **przejrzystość:** zapewnianie przejrzystości procedur budżetowych na wszystkich poziomach zarządzania (w tym jednoznaczne wskazywanie źródeł finansowania unijnego w budżetach krajowych i budżetach mniejszych jednostek terytorialnych) oraz, w uzasadnionych przypadkach, zagwarantowanie na szczeblu UE dostępności danych dotyczących profili wydatków unijnych programów finansowania na szczeblu regionalnym;

— **optymalizacja procesów:** wyjaśnienie, w jaki sposób priorytety i finansowanie na szczeblu UE, państw członkowskich i mniejszych jednostek terytorialnych są dostosowywane do priorytetów uzgodnionych na poziomie UE; zobowiązanie się do działań zmierzających do usunięcia „wąskich gardeł” (optymalizacja administracji, regulacji i polityki) i pogłębienia synergii budżetowo-politycznej, a także podejmowanie wysiłków na rzecz nienakładania dodatkowych obciążeń administracyjnych;

— **partnerstwo:** zobowiązanie się do stosowania podejścia opartego na partnerstwie, wychodząc z założenia partnerstwa na równych zasadach między różnymi poziomami zarządzania (UE, państwa członkowskie, mniejsze jednostki terytorialne). Partnerstwo to powinno być wspierane działaniem formalnych i nieformalnych mechanizmów zachęcających do współpracy, takich jak pogłębienie prowadzonego obecnie dialogu między Parlamentem Europejskim i parlamentami państw członkowskich z myślą o włączeniu przedstawicieli organów prawodawczych ze szczebla niższego niż krajowy.

38. Postrzega obecną rolę budżetu UE przede wszystkim jako: 1) finansowanie najważniejszych wspólnych polityk UE, takich jak polityka rolna i rybołówstwa; 2) wspieranie realizacji innych uzgodnionych celów polityki UE w ramach kompetencji dzielonych z państwami członkowskimi, w tym polityki spójności, poprzez inwestycje średnio- i długoterminowe. Interwencje tego rodzaju bazują na ustalonych pryncypach: a) wartości dodanej interwencji UE; b) dodatkowości wspieranych działań; c) efekcie dźwigni i efekcie mnożnikowym interwencji UE.

39. Przyjmuje z zadowoleniem – w kontekście postępów w debacie na temat wzmocnienia unii gospodarczej, walutowej i fiskalnej – dalsze dyskusje i wyjaśnienia dotyczące ewentualnych implikacji, jakie postępy te mogą mieć dla roli i zasadności interwencji UE oraz ich relacji z procedurami budżetowymi państw członkowskich i mniejszych jednostek terytorialnych.

40. Jest przekonany, że lepsza koordynacja pionowa polityk budżetowych doprowadziłaby do pogłębionej synergii, o ile jest prowadzona z poszanowaniem pomocniczości, dodatkowości, europejskiej wartości dodanej i generuje korzyści związane z ekonomią skali⁽⁴⁾. Byłaby zatem całkowicie zgodna z zasadą pomocniczości zawartą w Traktatach UE.

⁽⁴⁾ Analiza Parlamentu Europejskiego (2010): Zwiększanie synergii między budżetem europejskim a budżetami krajowymi.

Wąskie gardła na drodze do głębszej synergii pionowej

41. Podkreśla znaczenie dysponowania na szczeblu UE dokładnymi i wiarygodnymi danymi oraz wynikami analiz na temat finansów publicznych i procedur budżetowych aż do poziomu niższego niż krajowy.

42. Zauważa, że tworzenie synergii stanowi bardzo skomplikowane wyzwanie ze względu na wielką różnorodność struktur szczebla niższego niż krajowy w UE.

43. Przyjmuje z zadowoleniem włączenie po raz pierwszy do sprawozdania Komisji Europejskiej w sprawie finansów publicznych UGW za 2012 r. rozdziału poświęconego wyłącznie decentralizacji fiskalnej w UE i wzywa Komisję Europejską, by dodała do kolejnych edycji tego sprawozdania rozdział poświęcony sytuacji finansów publicznych mniejszych jednostek terytorialnych.

44. Przyjmuje z zadowoleniem inne badania finansów publicznych i zdolności w zakresie inwestycji publicznych oraz wpływu kryzysu społecznego, gospodarczego i fiskalnego na poziomie niższym niż krajowy, w szczególności sprawozdanie Dexia Crédit Local (DCL) i Rady Gmin i Regionów Europy oraz badania prowadzone przez OECD.

45. Zauważa jednak, że niewiele jest dostępnych informacji na temat finansów publicznych na szczeblu lokalnym i regionalnym w UE, a także na temat synergii między finansami unijnymi, państw członkowskich i mniejszych jednostek terytorialnych.

46. Wzywa Komisję Europejską do podjęcia dalszych prac, by zaradzić tym brakom, i proponuje utworzenie europejskiej uniwersyteckiej sieci badawczej skoncentrowanej na rozwoju wiedzy specjalistycznej w tej istotnej dziedzinie. Ponadto zwraca się do Komisji Europejskiej, by wspierała opartą na projektach wymianę doświadczeń między różnymi władzami lokalnymi i regionalnymi i tym samym zachęcała do propagowania najlepszych praktyk dotyczących synergii między szczeblem krajowym a samorządowym w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

47. Uznaje, że w zakresie procedur i cykli budżetowych w UE można zaobserwować kilka innych „wąskich gardeł”, dodatkowo „zawężanych” przez różnorodność procedur budżetowych na szczeblu niższym niż krajowy. Cykle budżetowe państw członkowskich i mniejszych jednostek terytorialnych nie są zharmonizowane z unijnym cyklem budżetowym (opartym na latach kalendarzowych), zaś budżety lokalne i regionalne są ponadto najczęściej planowane w cyklach rocznych, a nie wieloletnich (co cechuje ramy budżetowe UE).

48. Wzywa Komisję Europejską do rozważenia korzyści (oraz potencjalnych wyzwań/kosztów administracyjnych) płynących z większej harmonizacji cykli budżetowych w UE oraz jej praktycznych aspektów, a także do propagowania i zachęcania do stosowania średniookresowych ram budżetowych na szczeblu niższym niż krajowy (zgodnie ze środkami zawartymi w „sześciopaku”), w tym do wyjaśnienia sposobów ich włączenia do rocznych cykli europejskiego semestru.

49. Odnotowuje prowadzone obecnie negocjacje w sprawie wniosków dotyczących europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (COM(2010) 774 final) i ubolewa nad brakiem możliwości porównania (ze względu na struktury, czytelność i zawartość) budżetów lokalnych i regionalnych w UE oraz brakiem harmonizacji na poziomie UE, co utrudnia przeprowadzenie jakichkolwiek porównań i analiz.

50. Odnotowuje, że art. 3 dyrektywy 2011/85/UE (stanowiącej element „sześciopaku”) nakazuje państwom członkowskim stosowanie norm ESA 95 w odniesieniu do krajowych systemów rachunkowości publicznej i dbałość o „terminowe i regularne udostępnianie opinii publicznej danych budżetowych dotyczących wszystkich podsektorów sektora instytucji rządowych i samorządowych”. Wyraża ubolewanie w związku z odrzuceniem przez przeważającą większość państw członkowskich propozycji Eurostatu dotyczącej dodania szeregu nowych wskaźników odnoszących się do inwestycji publicznych na poziomie regionalnym NUTS 2.

51. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, iż Eurostat rozważa obecnie stosowność wprowadzenia w całej UE zharmonizowanych standardów rachunkowości sektora publicznego dla poszczególnych szczebli sprawowania rządów z myślą o zwiększeniu synergii między budżetami UE, krajowymi i szczebla niższego niż krajowy.

52. Podkreśla potrzebę ewentualnego udoskonalenia norm ESA 95 dla władz lokalnych i regionalnych w odniesieniu do kosztów finansowania zewnętrznego. Metoda prowadzenia rachunkowości ESA 95 zaiste traktuje operacje finansowe (w tym finansowanie zewnętrzne) w inny sposób, co jest niekorzystne dla władz lokalnych i regionalnych pragnących realizować inwestycje ukierunkowane na równoważenie budżetu. W ramach ESA 95 uwzględnia się jedynie operacje przeprowadzone w danym roku finansowym, co nie pozwala władzom lokalnym i regionalnym kompensować tymczasowego deficytu związanego z inwestycjami dzięki rezerwom lub nadwyżkom. Aby osiągnąć równoważne wyniki, zgodnie z systemem rachunkowości władze regionalne i lokalne musiałyby finansować inwestycje w całości ze środków własnych.

53. Odnotowuje, że państwa członkowskie, które formalnie włączyły władze lokalne i regionalne w realizację procesu budżetowego (krajowy pakt na rzecz stabilności, np. w Belgii, Hiszpanii lub Austrii) przewidziały w większości mechanizmy uelastyczniające normy ESA 95, co daje im możliwość inwestowania. Mechanizmy te mogą mieć na przykład kształt wieloletniego dostosowania celów budżetowych lub systemów częściowego wyłączenia z realizacji celu polegającego na określonych wydatkach na inwestycje, by uwzględnić cykl inwestycyjny.

54. Wzywa zatem do rozwiązania tego problemu na szczeblu UE dzięki harmonizacji zasad prowadzących do uelastycznienia norm ESA 95, by w ten sposób umożliwić władzom lokalnym i regionalnym prowadzenie inwestycji, z poszanowaniem wymogów paktu stabilności i wzrostu odnoszących się do należytego zarządzania finansami publicznymi.

55. Wzywa do korzystania w większym zakresie z nowych i innowacyjnych mechanizmów finansowych, takich jak pożyczki i inne fundusze odnawialne, oraz odnotowuje oferowane przez partnerstwa publiczno-prywatne i EBI możliwości stymulowania kreatywnych i innowacyjnych inwestycji na szczeblu terytorialnym, a także przyjmuje z zadowoleniem środki przewidziane na okres programowania 2014–2020, w tym fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych, które mają dalej propagować te działania.

56. Odnotowuje, że dostęp władz lokalnych i regionalnych do rynków finansowych w różnych częściach UE bardzo się różni, a w niektórych państwach członkowskich nie jest zbyt rozwinięty; z tego względu wskazane byłoby zajęcie się tą kwestią na szczeblu UE.

57. Oczekuje dalszej dyskusji na temat potencjału innych innowacyjnych instrumentów na szczeblu unijnym (w tym obligacji UE emitowanych w związku z finansowaniem projektów (*project bonds*) oraz euroobligacji (*Eurobonds*), by stymulować inwestycje i wspierać solidarność, a przez to pomóc Europie wyjść z kryzysu.

Bruksela, 31 stycznia 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów „Lepsze zarządzanie jednolitym rynkiem”

(2013/C 62/08)

KOMITET REGIONÓW

- Zgodnie z zasadą pomocniczości prawodawstwo UE powinno kierować jednolitym rynkiem tylko w takim stopniu, w jakim jest to faktycznie konieczne. Niebranie tej zasady pod uwagę może prowadzić do problemów na etapie wdrażania, na którym nie ma już miejsca na swobodę działania na poziomie krajowym, i tym samym narażać na szwank rozwój gospodarczy kraju.
- Podczas opracowywania przepisów należy uwzględnić znaczącą rolę władz lokalnych i regionalnych. Zasada „najpierw myśl na małą skalę” w szczególności podkreśla znaczenie działalności lokalnej i warunków tworzonych na szczeblu lokalnym dla przedsiębiorstw. Choć warunki ramowe są tworzone na szczeblu europejskim, to dobrobyt i działalność gospodarcza są uzależnione od czynników, których źródło znajduje się na poziomie lokalnym. Ważne jest, by uwzględnić tę kwestię podczas opracowywania przepisów dotyczących jednolitego rynku, ponieważ tylko w ten sposób można pogodzić ogólnoeuropejski zasięg gospodarki z jej wymiarem lokalnym.
- Władze lokalne i regionalne wdrażają bardzo dużą część prawodawstwa dotyczącego jednolitego rynku. Aby uniknąć problemów podczas stosowania przepisów w praktyce, ważne jest, by Komitet Regionów i władze lokalne i regionalne brały udział w opracowywaniu przepisów unijnych.
- Podczas określania kluczowych obszarów należy traktować priorytetowo te obszary, w których możliwe są innowacje i tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości. Dobre funkcjonowanie wewnętrznego rynku cyfrowego i całego sektora usług to kluczowe i pilne priorytety.

Sprawozdawca	Markku MARKKULA (FI/PPE), członek Rady Miasta Espoo
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji „Lepsze zarządzanie jednolitym rynkiem” COM(2012) 259

Opinia Komitetu Regionów – Lepsze zarządzanie jednolitym rynkiem

I. UWAGI OGÓLNE

1. Jednolity rynek jest jednym z najważniejszych motorów wzrostu gospodarczego w Europie. Od dwóch dekad swobodny przepływ towarów, usług, kapitału i pracowników napędza europejską gospodarkę i wiążący się z nią dobrobyt. Swobody te oraz rozwój sposobów zarządzania nimi wciąż oferują możliwość dalszego przyspieszenia wychodzenia z kryzysu gospodarczego i stwarzają warunki do spójnego urzeczywistniania w Unii Europejskiej społecznej gospodarki rynkowej. Ponadto polityka spójności odgrywa uzupełniającą rolę w urzeczywistnianiu jednolitego rynku we wszystkich regionach Unii Europejskiej, zwłaszcza poprzez zwiększanie konkurencyjności MŚP, ekologizację gospodarki, a także kładzenie nacisku na fachową wiedzę i innowacje, zwłaszcza w regionach o trudnościach strukturalnych.

2. KR zwraca uwagę, że państwa członkowskie muszą mieć jednocześnie możliwość samodzielnego wyboru instrumentów ożywiających gospodarkę, z uwzględnieniem konkretnych potrzeb i interesów swej gospodarki.

KOMUNIKAT KOMISJI

3. W komunikacie przedstawiono plan Komisji na rzecz rozwoju jednolitego rynku i osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”.

4. Według komunikatu średni deficyt transpozycji wynosił 1,2 % w lutym br., a wdrażanie prawodawstwa dotyczącego jednolitego rynku trwa coraz dłużej. Ponadto przepisy niekoniecznie dobrze funkcjonują w praktyce, nawet jeśli dokonano ich transpozycji na szczeblu krajowym.

5. W komunikacie wezwano do ponownego zaangażowania w działania pozwalające uczynić jednolity rynek skutecznym motorem wzrostu. Na wniosek składają się dwie odrębne części:

- plan działań mających na celu osiągnięcie szybkiego postępu w kluczowych obszarach, w których istnieje największy potencjał wzrostu gospodarczego;
- praktyczne środki mające na celu dalszą poprawę sposobu opracowywania, wdrażania, stosowania i egzekwowania przepisów dotyczących jednolitego rynku.

STANOWISKO KOMITETU REGIONÓW

6. Obawy Komisji dotyczące rozwoju jednolitego rynku są uzasadnione. Choć w komunikacie przedstawiono środki ogólne, to jednak wdrożenie zasad może okazać się szczególnie

problematiczne tylko w określonych dziedzinach lub w pewnych państwach członkowskich.

7. Komisja stara się usprawnić funkcjonowanie jednolitego rynku dzięki środkom przedstawionym w omawianym komunikacie. Propozycje Komisji dążą do realizacji dwóch podstawowych celów. Z jednej strony, jednolity rynek musi poczynić szybkie postępy w dziedzinach charakteryzujących się największym potencjałem wzrostu, a z drugiej strony należy podjąć działania na rzecz większej efektywności „cyklu zarządzania” jednolitym rynkiem. Komisja planuje wykorzystanie europejskiego semestru do monitorowania postępów. Komitet Regionów uważa, że jest to właściwe.

8. Komunikat skupia się w szczególności na poprawie wdrażania przepisów na szczeblu krajowym i na wzmocnieniu zaangażowania państw członkowskich.

9. Do pewnego stopnia powolne tempo wdrażania można wyjaśnić słabością zobowiązań politycznych państw członkowskich do realizacji poszczególnych zasad. Jedynym rozwiązaniem tego problemu jest zapewnienie woli i zaangażowania na szczeblu politycznym. Od początku prac przygotowawczych nad prawodawstwem dotyczącym jednolitego rynku należy uwzględnić różnice w kulturach prawnych i administracyjnych.

10. Komitet Regionów zgadza się z Komisją, że nadmierne rygorystyczne wdrażanie jest poważnym problemem, który nałożył nowe, zbędne obciążenia na przedsiębiorstwa i obywateli.

11. Propozycje Komisji mają niekiedy charakter „ex post”, a w komunikacie nie poświęca się wystarczającej uwagi przyzynom powolnego tempa wdrażania.

II. KONCENTRACJA NA OBSZARACH O NAJWIĘKSZYM POTENCJALE WZROSTU GOSPODARCZEGO

KOMUNIKAT KOMISJI

12. Według komunikatu obszary o największym potencjale wzrostu gospodarczego to sektor usług (w tym handel detaliczny i hurtowy, usługi dla przedsiębiorstw i usługi budowlane), usługi finansowe, transport, gospodarka cyfrowa oraz sektor energetyczny.

13. Aby zapewnić skuteczne wdrażanie unijnych przepisów dotyczących jednolitego rynku, proponuje się, by państwa członkowskie bardziej zdecydowanie zobowiązały się do ich wprowadzania i współpracy z Komisją na etapie wdrażania.

- państwa członkowskie powinny przyjąć podejście „zero tolerancji” w odniesieniu do transpozycji dyrektyw, tzn. wskaźnik deficytu transpozycji i braku zgodności powinien wynosić 0 %;
- państwa członkowskie powinny nieoficjalnie informować Komisję o konkretnych aspektach podejmowanych środków, aby Komisja mogła zapewnić skuteczną pomoc w okresie transpozycji.

14. Priorytety Komisji koncentrują się na transpozycji przepisów UE i ich skutecznym wdrażaniu. Komisja przygotowuje roczne sprawozdanie dotyczące integracji jednolitego rynku w celu monitorowania funkcjonowania jednolitego rynku w praktyce oraz określenia dalszych niezbędnych działań na szczeblu unijnym i krajowym. Komisja podejmie działania, aby pomóc w zapewnieniu terminowego, prawidłowego i efektywnego wdrożenia przepisów UE w kluczowych obszarach.

STANOWISKO KOMITETU REGIONÓW

15. Głównym celem komunikatu Komisji jest usprawnienie jednolitego rynku. Wybór kluczowych obszarów jest właściwym krokiem. Aby rozwinąć jednolity rynek europejski, konieczne jest określenie najbardziej efektywnych środków.

16. W obecnej sytuacji gospodarczej status usług finansowych jako jednego z obszarów o największym potencjale wzrostu jest ważny, lecz jednocześnie problematyczny.

17. Podczas określania kluczowych obszarów należy traktować priorytetowo te obszary, w których możliwe są innowacje i tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości. Wybór kluczowych obszarów ma pozytywne skutki dla samorządów lokalnych. Dobre funkcjonowanie wewnętrznego rynku cyfrowego i całego sektora usług to kluczowe i pilne priorytety.

18. Państwom członkowskim wciąż pozostaje wiele do zrobienia, by ułatwić działanie rynku internetowego. Pewną rolę mogą tu odegrać samorządy lokalne, np. poprzez zamówienia publiczne. Zamówienia publiczne w formie elektronicznej i pełne wykorzystanie fakturowania elektronicznego znacznie przyczyniłyby się do rozwoju rynku internetowego. Przeszkody i wyzwania związane ze stosowaniem handlu elektronicznego w sektorze publicznym wychodzą poza funkcje ściśle techniczne. Wsparcie ze strony kierownictwa, dostosowanie organizacyjne i szkolenie personelu mają zasadnicze znaczenie dla sukcesu rynku internetowego na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz dla związanych z nim elektronicznych zamówień publicznych.

19. Elektroniczne zamówienia publiczne będą wymagały wprowadzenia pewnych środków na poziomie krajowym i lokalnym. Ale na poziomie europejskim także należy podjąć

działania ułatwiające przestawienie się na środowisko elektroniczne. Należy również skuteczniej upowszechniać na szczeblu europejskim wzorce postępowania.

20. Odpowiedzialność za opracowanie prawodawstwa krajowego spoczywa na władzach krajowych, które mają obowiązek prawidłowo i właściwie wdrożyć prawo UE na szczeblu krajowym.

21. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że dyrektywa w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach została uwzględniona w wykazie kluczowych aktów ustawodawczych, których wdrażanie będzie ściśle monitorowane. Opóźnienia w płatnościach przez władze publiczne są dla małych i średnich przedsiębiorstw poważnym problemem, któremu należy pilnie zaradzić.

22. Należy przyjąć z zadowoleniem propozycje dotyczące monitorowania wdrażania w państwach członkowskich. Publikacja rocznego sprawozdania będzie dla nich okazją do porównania własnej sytuacji z sytuacją w innych państwach członkowskich. Na podstawie rocznego sprawozdania i analizy Komisja określi główne wyzwania polityczne i kroki, które zostaną podjęte w nadchodzącym roku na szczeblu unijnym i krajowym. Sprawozdanie roczne będzie zawierało zalecenia dla poszczególnych krajów oparte na pogłębionej analizie wyników każdego państwa członkowskiego w kontekście europejskiego semestru.

III. OPRAWYWANIE, WDRAŻANIE, STOSOWANIE I EGZEKOWANIE ZASAD JEDNOLITEGO RYNKU

KOMUNIKAT KOMISJI

23. W komunikacie Komisji podkreślono, że podczas opracowywania regulacji dotyczących jednolitego rynku UE powinna zadbać o to, by:

- regulacje były jasne, zrozumiałe i jednoznaczne;
- obciążenia nakładane na przedsiębiorstwa, obywateli i organy publiczne nie były nadmierne;
- niezbędne procedury administracyjne (zezwolenia itp.) mogły być wykonywane drogą elektroniczną;
- informacja była dostępna, a przedsiębiorstwa i obywatele mieli dostęp do skutecznych środków dochodzenia roszczeń.

24. Aby zapewnić przestrzeganie tych zasad, przed opracowaniem proponowanych przepisów trzeba przeprowadzić konsultacje z zainteresowanymi stronami.

25. Komisja proponuje, by w stosownych przypadkach stosowano jako instrument rozporządzenia zamiast dyrektyw, zwłaszcza gdy nie ma potrzeby zapewniania dodatkowej swobody przy wdrażaniu proponowanych unijnych przepisów.

STANOWISKO KOMITETU REGIONÓW

26. Komitet w pełni popiera jakościowe cele dotyczące prawodawstwa. Jasność i przejrzystość przepisów to ważny cel dla prawodawców unijnych i krajowych.

27. Uważa, że system wymiany informacji na rynku wewnętrznym jest niezbędnym narzędziem i że władze lokalne i regionalne muszą mieć do niego pełen dostęp. Pracownikom samorządów terytorialnych należy zapewnić szkolenia umożliwiające skuteczne wykorzystywanie tego systemu.

28. Zgodnie z zasadą pomocniczości prawodawstwo UE powinno kierować jednolitym rynkiem tylko w takim stopniu, w jakim jest to faktycznie konieczne. Niebranie tej zasady pod uwagę może prowadzić do problemów na etapie wdrażania, na którym nie ma już miejsca na swobodę działania na poziomie krajowym, i tym samym narażać na szwank rozwój gospodarczy kraju.

29. Podkreśla przydatność centrów SOLVIT dla obywateli i małych przedsiębiorstw, zwłaszcza w regionach przygranicznych. Apeluje do Komisji o dalsze wspieranie ich działalności i do wszystkich państw członkowskich o zapewnienie im wystarczającej liczby pracowników i odpowiednich środków.

30. Odnotowuje, że europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń nie jest wystarczająco znane właściwym sądom i nadal jest rzadko stosowane. Szczególnym problemem dla obywateli korzystających z tej procedury jest kwestia wykonania orzeczenia w innym państwie członkowskim.

31. Niezbyt dobra jakość części uregulowań wpływa negatywnie na legitymację UE w oczach opinii publicznej i przedsiębiorstw. Przykładowo przepisy dotyczące zamówień publicznych w praktyce ograniczyły zakres decyzyjny państw członkowskich i samorządów lokalnych w kwestii organizacji własnej działalności. Przepisy dotyczące jednolitego rynku i obawa przed ich naruszeniem powodują, że organizacja usług nie zawsze zmierza w odpowiednim kierunku z operacyjnego punktu widzenia.

KOMUNIKAT KOMISJI

32. Komisja stwierdza, że należy inteligentniej wykorzystywać narzędzia informatyczne w celu informowania przedsiębiorstw i obywateli. Podkreśla ponadto, że państwa członkowskie powinny zintensyfikować działania mające na celu zapewnienie przyjaznych dla użytkownika informacji na temat działalności na jednolitym rynku.

33. Powinno być możliwe podejmowanie środków administracyjnych drogą elektroniczną, szczególnie gdy działalność jest prowadzona w innym państwie członkowskim. Współprace między władzami należy ułatwiać poprzez system wymiany informacji na rynku wewnętrznym.

34. W celu rozwiązania problemów napotykanym przez przedsiębiorstwa i obywateli w komunikacie proponuje się

utworzenie jednej, łatwo dostępnej służby świadczącej pomoc, stanowiącej pierwszą linię wsparcia na poziomie krajowym.

35. Państwa członkowskie powinny zobowiązać się do zapewnienia szybkich i skutecznych procedur dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

36. Według komunikatu powinien istnieć jeden organ odpowiedzialny za nadzór nad funkcjonowaniem jednolitego rynku i jego monitorowanie na poziomie krajowym. Komisja zaleca, by w państwach członkowskich wprowadzono „ośrodki ds. jednolitego rynku” i zamierza utworzyć europejską sieć takich ośrodków.

STANOWISKO KOMITETU REGIONÓW

37. Oczywiście jest, że należy przyjąć z zadowoleniem identyfikację i rozpowszechnianie najlepszych praktyk. Komisja powinna zawsze poświęcać temu część swojej normalnej działalności rozwojowej.

38. Należy także przyjąć z zadowoleniem rozwój współpracy między organami władz, zgodnie z propozycjami Komisji. Przykładowo tworzenie ośrodków ds. jednolitego rynku można uzasadnić tym, że ułatwiłoby to wymianę informacji między władzami państw członkowskich a Komisją. Zadania takich ośrodków muszą być kompatybilne z innymi aspektami administracji państw członkowskich.

39. Podczas opracowywania przepisów należy uwzględnić znaczącą rolę władz lokalnych i regionalnych. Zasada „najpierw myśl na małą skalę” w szczególności podkreśla znaczenie działalności lokalnej i warunków tworzonych na szczeblu lokalnym dla przedsiębiorstw. Choć warunki ramowe są tworzone na szczeblu europejskim, to dobrobyt i działalność gospodarcza są uzależnione od czynników, których źródło znajduje się na poziomie lokalnym. Ważne jest, by uwzględnić tę kwestię podczas opracowywania przepisów dotyczących jednolitego rynku, ponieważ tylko w ten sposób można pogodzić ogólnoeuropejski zasięg gospodarki z jej wymiarem lokalnym.

40. Władze lokalne i regionalne wdrażają bardzo dużą część prawodawstwa dotyczącego jednolitego rynku. Aby uniknąć problemów podczas stosowania przepisów w praktyce, ważne jest, by Komitet Regionów i władze lokalne i regionalne brały udział w opracowywaniu przepisów unijnych.

41. Innowacje powstają na szczeblu lokalnym. Samorządy lokalne i regionalne mogą odegrać kluczową rolę we wspieraniu i pilotowaniu innowacji. Aby dalej rozwijać europejski jednolity rynek, należy opracować model, w którym zarówno podmioty lokalne, jak i europejskie miałyby swoje, naturalne dla nich role do odegrania. Przykładowo Komisja mogłaby propagować podejście, w którym wspólne działania różnych dyrekcji generalnych zostałyby nakierowane na rozwój dziedzin oferujących największy potencjał wzrostu, zaś na szczeblu lokalnym eksperymentowano by w celu znalezienia właściwych wzorców postępowania.

42. Nawet najlepsze wzorce postępowania nie mogą jednak być upowszechniane, jeśli nie istnieje europejska sieć. Komisja jest w najwłaściwszej pozycji, by takie sieci ustanawiać. W dziedzinach i regionach oferujących największy potencjał innowacji należy rozpocząć realizację pionierskich projektów finansowanych ze środków UE, w ramach których badania stanowiłyby skuteczne wsparcie innowacji, a także kształcenia i szkoleń. Dzięki wsparciu Komisji wszystkie podmioty lokalne powinny mieć dostęp do wzorców postępowania opracowanych na tej podstawie.

IV. INNE NIEZBĘDNE DZIAŁANIA NASTĘPCZE

43. Komisja zakończyła prace nad komunikatem dotyczącym Aktu o jednolitym rynku II (COM(2012) 573 final). Zgodnie z tym komunikatem jednoczesne zaangażowanie w tę inicjatywę Parlamentu Europejskiego, Rady UE, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów oraz wielu zainteresowanych stron zrodziło cieszącą się szerokim poparciem wizję działań politycznych na rzecz rozwoju jednolitego rynku i pozwoliło ukierunkować uwagę polityków. KR zgadza się z Komisją, że w świetle wyzwań, jakie stawia przed nami kryzys gospodarczy, konieczne są pilne postępy.

44. Cztery filary nowego wzrostu gospodarczego zaproponowane w tym komunikacie to:

- 1) rozwój w pełni zintegrowanych sieci na jednolitym rynku;
- 2) wspieranie transgranicznej mobilności obywateli i przedsiębiorstw;
- 3) wspieranie gospodarki cyfrowej w całej Europie;
- 4) wzmocnianie przedsiębiorczości społecznej, spójności i zaufania konsumentów.

45. Sieci stanowią trzon modernizacji gospodarki. Stąd też ważnym celem podejmowanych działań jest utworzenie jednolitego rynku, na którym obywatele i przedsiębiorstwa będą mogli czerpać korzyści z jednolitego rynku transportu i energii. Sektor cyfrowy jest bez wątpienia głównym motorem zarówno

produktywności, jak i kreatywności. Przedsiębiorczość społeczna oznacza podejmowanie działań na rzecz zaangażowania sektora publicznego i trzeciego sektora oraz szybkie mnożenie różnorodnych działań w ramach partnerstw. KR oczekuje praktycznych działań, by jak najszybciej można było spełnić oczekiwania związane z tymi celami.

46. Oprócz wyżej wymienionych punktów należy omówić na szczeblu politycznym szereg spraw i kwestii dotyczących funkcjonowania jednolitego rynku. W świetle doświadczeń związanych z kryzysem finansowym kwestie te muszą zostać rozwiązane. Choć na wiele z nich wskazano w ramach strategii „Europa 2020” i inicjatyw przewodnich, nie znaleziono jeszcze rozwiązań. Wymagane środki omówiono też w wielu opiniach KR-u, który pragnie zwrócić szczególną uwagę na środki przedstawione poniżej.

47. KR proponuje (CdR 330/2010), by „pakty terytorialne były ustanawiane tam, gdzie dzięki elastycznemu podejściu regionalnemu władze lokalne i regionalne będą mogły skupić swe działania i środki finansowe na wdrażaniu strategii »Europa 2020« i inicjatyw przewodnich. Należy zwłaszcza zwrócić uwagę na projekty, które promują innowacje społeczne w regionach nimi zainteresowanych i które mogą wywrzeć maksymalny wpływ”. Szczególne znaczenie mają środki w kluczowych obszarach określonych w komunikacie Komisji, np. pełne wykorzystanie narzędzi cyfrowych do modernizacji procesów i struktur w sektorze usług.

48. KR (CdR 330/2010) zaleca Komisji „wdrożenie w ramach Aktu o jednolitym rynku wszelkich zdobyczy Traktatu z Lizbony, które mogą przyczynić się do przywrócenia zaufania obywateli Unii do jednolitego rynku, a zwłaszcza art. 3 TUE, w którym określono nowe cele społeczne UE, obejmujące zwalczanie wyłączenia społecznego i dyskryminacji, wspieranie sprawiedliwości i ochrony socjalnej, równość kobiet i mężczyzn, solidarność między pokoleniami i ochronę praw dziecka”. Również w tym przypadku należy rozważyć, w jaki sposób stworzyć nowoczesne innowacje społeczne, tak aby Europa mogła rozwijać projekty pionierskie obejmujące innowacje na wielu obszarach i współpracę między tymi obszarami, zapewniając kluczowe rozwiązania do powszechnego wykorzystania.

Bruksela, 31 stycznia 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISÓ

Opinia Komitetu Regionów „Wiedza o morzu 2020”

(2013/C 62/09)

KOMITET REGIONÓW

- Uważa, że wiedza o morzu ma kluczowe znaczenie zwłaszcza z punktu widzenia zrównoważonego wzrostu, dbałości o stan i urodzajność oceanów oraz lepszego poznania ekosystemów morskich i konsekwencji, jakie dla tych ekosystemów ma działalność człowieka.
- Uważa, że należy zapewnić scentralizowany system gromadzenia danych na temat działalności prowadzonej na morzu, co umożliwi lepsze rozpoznanie i przewidywanie potencjalnych interakcji.
- Zaznacza, że – niezależnie od ich własnych budżetów przeznaczonych na gromadzenie danych – państwa członkowskie powinny również być w stanie korzystać z funduszy europejskich w celu gromadzenia danych i finansowania badań.
- Przyznaje, że dokonano pewnych postępów, w szczególności zakończono pierwszą fazę programu EMODnet, ale pozostają jeszcze pewne wyzwania, które muszą zostać pokonane, by Komisja mogła zrealizować cele ustalone w roku 2010.
- Uważa, iż należy opracować sprawne i skuteczne procedury występowania o zezwolenie i oceny składanych wniosków, z myślą o ich efektywnym przetwarzaniu.
- Podkreśla znaczenie kontynuowania już rozpoczętych prac, w szczególności dotyczących EMODnet, oraz szerokiego upowszechniania wiedzy o tej sieci, gdy tylko zacznie ona funkcjonować (w 2014 r.), by zaczęła przyciągać niezbędny jej wkład i by zainteresowali się nią użytkownicy docelowi (sektor publiczny i prywatny oraz opinia publiczna).

Sprawozdawca	Arnold HATCH (UK/NI), rada miejska Craigavon (Irlandia Północna)
Dokument źródłowy	Zielona księga „Wiedza o morzu 2020: od mapowania dna morskiego do prognozowania oceanicznego” COM(2012) 473 final

Opinia Komitetu Regionów – Wiedza o morzu 2020

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Wstęp

1. Uważa, że wiedza o morzu ma kluczowe znaczenie zwłaszcza z punktu widzenia zrównoważonego wzrostu, dbałości o stan i urodzajność oceanów oraz lepszego poznania ekosystemów morskich i konsekwencji, jakie dla tych ekosystemów ma działalność człowieka. Odnotowuje, że obecnie dostępne dane są fragmentaryczne i przechowywane w oddzielnych bazach danych przez organy publiczne, instytuty badawcze i podmioty prywatne oraz że gromadzone dane dotyczą obszarów większych niż poszczególne kraje. Uważa, że należy zapewnić scentralizowany system gromadzenia danych na temat działalności prowadzonej na morzu, co umożliwi lepsze rozpoznanie i przewidywanie potencjalnych interakcji – na przykład eksploatacja zasobów dna morskiego (górnictwo podmorskie, wydobycie ropy naftowej i gazu) należy do działalności, z którą wiąże się szczególnie wysokie zagrożenie, a obecnie zarządza się nią całkowicie niezależnie od działalności połowowej.

2. Jest przekonany, że fragmentaryczny charakter tych danych hamuje rozwój gospodarczy i zrównoważony rozwój związany z morzami, i w związku z tym uważa, że należy postawić sobie za cel poprawę dostępu do danych, zmniejszenie kosztów ponoszonych przez użytkowników, zachęcanie do innowacji i ograniczenie niepewności co do stanu naszych mórz. Bazy danych powinny być przyjazne dla użytkowników, którym powinien służyć pomocą lokalny punkt kontaktowy. Należy zapewnić możliwość korzystania z tych baz za pośrednictwem ogólnodostępnych stron internetowych zaprojektowanych z myślą o zachęcaniu społeczeństwa do udziału w prowadzonych na szeroką skalę badaniach ankietowych on-line.

3. Przypomina, że już wyraził swoje poglądy na kwestię wiedzy o morzu w opinii ze stycznia 2011 r. ⁽¹⁾, która obejmowała zarówno komunikat na temat wiedzy o morzu ⁽²⁾, jak i wnioski w sprawie rozporządzenia w sprawie zintegrowanej polityki morskiej ⁽³⁾. Zielona księga jest poniekąd kontynuacją tego komunikatu, a szereg kluczowych kwestii zawartych w opinii z 2011 r. nie utraciło swego znaczenia.

⁽¹⁾ CdR 339/2010 fin „Rozwój zintegrowanej polityki morskiej oraz »Wiedza o morzu 2020« ”

⁽²⁾ COM(2010) 461 final – Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Wiedza o morzu 2020 – dane morskie i obserwacje środowiska morskiego na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu”.

⁽³⁾ COM(2010) 494 final – Wniosek w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Program na rzecz dalszego rozwoju zintegrowanej polityki morskiej.

4. Przypomina, że komunikat z 2010 roku na temat wiedzy o morzu został sporządzony w następstwie wezwania do przyjęcia bardziej skoordynowanego podejścia do gromadzenia i kompilacji danych na temat mórz. Wezwanie to zostało wystosowane przez Radę w konkluzjach w sprawie zintegrowanej polityki morskiej z 16 listopada 2009 r. ⁽⁴⁾ Wyzwania, o których mowa w dokumencie Komisji, obejmują: możliwość utrzymania kluczowych inicjatyw UE w tej dziedzinie, zwłaszcza EMODnet i Globalnego monitoringu środowiska i bezpieczeństwa (GMES) po roku 2014, kwestię kryzysu finansowego i rozsądnego wykorzystywania budżetów państw członkowskich w tej dziedzinie oraz dostęp do danych o połowach.

5. Przyznaje, że dokonano pewnych postępów, w szczególności zakończono pierwszą fazę programu EMODnet, ale pozostają jeszcze pewne wyzwania, które muszą zostać pokonane, by Komisja mogła zrealizować cele ustalone w roku 2010.

6. Z zadowoleniem przyjmuje zatem zieloną księgę opracowaną przez Komisję Europejską.

Uwagi dotyczące zielonej księgi

7. Zwraca uwagę na fakt, że wiedza o morzu i jego ekosystemach jest niezbywalnym warunkiem wstępnym dla rozwoju pełnego potencjału „niebieskiej gospodarki”, która reprezentuje wymiar morski strategii „Europa 2020”.

8. Podkreśla fakt, że niebieska gospodarka musi być zrównoważona i musi generować nowe miejsca pracy w sektorze żeglugi, gospodarki morskiej i rybołówstwa dzięki poprawie konkurencyjności i wydajności tych branż, organów publicznych i środowiska badawczego. Zgodnie z szacunkami przedstawionymi przez Komisję Europejską zyski płynące ze stworzenia zintegrowanej sieci, która zastąpiłaby aktualny fragmentaryczny system obserwacji mórz, mogą sięgnąć nawet 300 mln euro rocznie.

9. Ponawia swoje poparcie dla koncepcji Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska Morskiego (EMODnet) i jej wkładu w tworzenie lepiej zintegrowanej ogólnoeuropejskiej sieci wiedzy o morzu.

10. Podkreśla znaczenie kontynuowania już rozpoczętych prac, w szczególności dotyczących EMODnet, oraz szerokiego upowszechniania wiedzy o tej sieci, gdy tylko zacznie ona funkcjonować (w 2014 r.), by zaczęła przyciągać niezbędny jej wkład i by zainteresowali się nią użytkownicy docelowi (sektor publiczny i prywatny oraz opinia publiczna). Komitet popiera zatem wprowadzenie po roku 2014 ciągłego i zintegrowanego procesu.

⁽⁴⁾ Konkluzje Rady w sprawie zintegrowanej polityki morskiej, 2 973. posiedzenie Rady do Spraw Ogólnych, Bruksela, 16.11.2009 r.

11. Zwraca uwagę na znaczenie dysponowania bardziej dokładnymi informacjami i danymi na temat różnorodności biologicznej środowiska morskiego, funkcjonowania różnych ekosystemów morskich oraz interakcji między tymi ekosystemami a działalnością człowieka. Ponadto uważa, iż należy opracować sprawne i skuteczne procedury występowania o zezwolenie i oceny składanych wniosków, z myślą o ich efektywnym przetwarzaniu.

12. Podkreśla, że wiedza o stanie zasobów ryb jest niezwykle istotna, by móc opracować ambitną i realistyczną reformę wspólnej polityki rybołówstwa, oraz ponownie wzywa do przeznaczenia adekwatnych środków na finansowanie gromadzenia danych w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, co jest obecnie przedmiotem dyskusji.

13. Zaznacza, że – niezależnie od ich własnych budżetów przeznaczonych na gromadzenie danych – państwa członkowskie powinny również być w stanie korzystać z funduszy europejskich w celu gromadzenia danych i finansowania badań, w szczególności z EFMR oraz programu „Horyzont 2020”.

14. Wnosi o bardziej usystematyzowane podejście do obserwacji morskich, aby dostarczyć platformie CLIMATE-ADAPT dokładniejszych wskaźników lokalnych zmian parametrów klimatycznych, takich jak podniesienie się poziomu wód morskich i zakwaszenie oceanu, by w ten sposób wspomóc proces dostosowania się do zmiany klimatu.

Pomocniczość

15. Przypomina, że ze względu na zasadę pomocniczości odpowiedzialność za gromadzenie danych spada przede wszystkim na państwa członkowskie. Z uwagi na potrzebę zapewnienia spójności między działaniami państw członkowskich i różnych społeczności użytkowników, UE mogłaby wnieść wartość dodaną na etapie kompilacji danych. Dane krajowe nie informują nas o wszystkim, co musimy wiedzieć o morzach jako globalnym systemie połączonym przez zmieniające kierunek wiatry, sezonowe prądy morskie i migrujące gatunki zwierząt. Ponadto zmienne te wychodzą poza granice poszczególnych państw, a zatem, byśmy mogli osiągnąć oczekiwane wyniki, gromadzone informacje muszą być skoordynowane i wzajemnie połączone.

16. Uważa, że należy przeprowadzić analizę na poziomie europejskim oraz że działania UE w odniesieniu do zasady pomocniczości są w pełni uzasadnione.

17. Zwraca jednak uwagę na potrzebę zgodności z zasadami pomocniczości i proporcjonalności podczas opracowywania przyszłych środków w następstwie prowadzonych konsultacji oraz na rozważenie ewentualnych obciążeń administracyjnych lub finansowych dla samorządów lokalnych i regionalnych.

Bruksela, 31 stycznia 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów „Niebieski wzrost – szanse dla zrównoważonego wzrostu w sektorach morskich”

(2013/C 62/10)

KOMITET REGIONÓW

- Zwraca uwagę, że szeroko rozumiana gospodarka morską nie ogranicza się do regionów i podmiotów mających bezpośredni dostęp do mórz i oceanów, ale w sporej części dotyczy też regionów oddalonych od brzegów morskich i portów, m.in. ze względu na wytwarzanie wyposażenia dla statków, a także na działalność w dziedzinie transportu i logistyki oraz badań i rozwoju.
- Apeluje, by opracowując działania na rzecz niebieskiej gospodarki, uwzględnić i wykorzystać w ich realizacji regionalną specyfikę europejskich basenów morskich.
- Zauważa konieczność wspierania finansowego akwakultury ze środków UE. Odrzuca jednak propozycję modyfikowania genetycznego organizmów wodnych mającego na celu wygenerowanie nowych gatunków bardziej odpornych na choroby lub zanieczyszczenie środowiska.
- Zwraca uwagę na pozostałości militarne z okresu wojen światowych oraz okresu zimnej wojny, a także odpady radioaktywne wyrzucane w przeszłości do morza. Uważa, że należy na poziomie Unii Europejskiej wypracować metodologię oraz zabezpieczyć środki na bezpieczne zutylizowanie tych niebezpiecznych materiałów.
- Apeluje, aby Komitet Regionów, jako przedstawiciel władz regionalnych i lokalnych, był systematycznie zapraszany do udziału w dalszych pracach nad koncepcją niebieskiego wzrostu, w tym nad opracowaniem i wprowadzeniem strategii w zakresie basenów morskich, które uważa za istotne narzędzie wdrażania kluczowych aspektów niebieskiego wzrostu.

Sprawozdawca	Adam BANASZAK (PL/EA), radny Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Niebieski wzrost – szanse dla zrównoważonego wzrostu w sektorach morskich”
	COM(2012) 494 final

Opinia Komitetu Regionów – Niebieski wzrost – szanse dla zrównoważonego wzrostu w sektorach morskich

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Podkreśla, że koncepcja niebieskiego wzrostu opiera się na założeniu, że morza, wybrzeża i oceany mogą odgrywać kluczową rolę w rozwiązywaniu wielu obecnych wyzwań, i powinna opierać się na zasadach zrównoważonego rozwoju i „inteligentnej specjalizacji”.

2. Zwraca uwagę, że szeroko rozumiana gospodarka morska nie ogranicza się do regionów i podmiotów mających bezpośredni dostęp do mórz i oceanów, ale w sporej części dotyczy też regionów oddalonych od brzegów morskich i portów, m.in. ze względu na wytwarzanie wyposażenia dla statków, a także na działalność w dziedzinie transportu i logistyki oraz badań i rozwoju.

3. Podkreśla wagę wzrostu niebieskiej gospodarki, dzięki której może wzrosnąć konkurencyjność UE na arenie międzynarodowej.

4. Uważa, że niebieski wzrost musi być oparty na ochronie różnorodności biologicznej i środowiska morskiego oraz jego ekosystemów, przez co wzmocnione zostaną naturalne funkcje pełnione przez zdrowe i odporne ekosystemy morskie oraz przybrzeżne.

5. Popiera bieżące i planowane na lata 2014–2020 inicjatywy UE zmierzające do wspierania działań państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych, ukierunkowane na wzrost niebieskiej gospodarki.

6. Popiera wysiłki na rzecz ustanowienia uzgodnionego systemu planowania przestrzennego obszarów morskich (PPOM) w całej Unii Europejskiej, który będzie istotnym narzędziem zrównoważenia interesów różnych sektorów niebieskiej gospodarki i pomoże zapewnić wydajne i zrównoważone wykorzystanie cennych zasobów morskich.

7. Uważa, że w Europie brakuje ujednoliconej polityki morskiej. Zauważa też, że w komunikacie nie uwzględniono niektórych obszarów gospodarki morskiej, takich jak transport morski i przemysł stoczniowy.

Niebieska energia

8. Zgadza się, że szeroko rozumiana energetyka morska wykorzystująca odnawialne źródła energii stanowi silną gałąź gospodarki zapewniającą dostęp do energii elektrycznej, która w znikomym stopniu obciąża środowisko naturalne, oraz staje się dźwignią rozwoju danego regionu.

9. Podkreśla, że ważnym instrumentem dynamizującym tę gałąź gospodarki są środki UE, finansujące tego typu inwestycje, prace badawczo-rozwojowe oraz kształcenie zasobów ludzkich.

10. Przypomina, że należy zwracać szczególną uwagę na oddziaływanie powstałych konstrukcji związanych z wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych na środowisko naturalne.

11. Zwraca uwagę, że rozwój energetyki morskiej wykorzystującej odnawialne źródła energii może stanowić pozytywny impuls dla rozwoju mniejszych portów morskich, w których możliwe będzie logistyczne zabezpieczenie potrzeb tej części gospodarki morskiej.

12. Uważa, że do dalszych dyskusji nad przyszłością energetyki morskiej wykorzystującej odnawialne źródła energii należy zaprosić przedstawicieli administracji morskich, zarządy portów oraz władze regionalne i lokalne.

13. Zauważa szczególną rolę, jaką sektor publiczny będzie musiał odgrywać we wspieraniu przyszłych inicjatyw w tej dziedzinie.

Akwakultura i rybołówstwo

14. Zauważa, że rozwój akwakultury oraz wzrost produkcji, z poszanowaniem środowiska naturalnego, równowagi ekologicznej oraz różnorodności biologicznej, będzie pozytywnie wpływać na wzrost spożycia ryb i innych organizmów wodnych. Przyczyni się to do poprawy zdrowia społeczeństwa, wzmocnienia podmiotów gospodarczo związanych z akwakulturą, zmniejszenia udziału substytutów białka rybnego oraz zwiększenia zatrudnienia w tej części niebieskiej gospodarki.

15. Zauważa konieczność wspierania finansowego akwakultury ze środków UE, co wzmocni znaczenie sektora rybołówstwa i działalności połowowej dla regionów przybrzeżnych.

16. Odrzuca propozycję modyfikowania genetycznego organizmów wodnych mającego na celu wygenerowanie nowych gatunków bardziej odpornych na choroby lub zanieczyszczenie środowiska.

17. Wspiera wymianę silników statków rybackich oraz wprowadzanie na rynek nowych efektywnych energetycznie jednostek połowowych zapewniających prowadzenie selektywnych połowów oraz poprawę bezpieczeństwa i komfortu na statkach.

18. Przypomina swoje stanowisko wyrażone w opinii w sprawie reformy wspólnej polityki rybołówstwa, uznając konieczność powołania Komitetu Doradczego ds. Akwakultury, który skupiałby przedstawicieli przemysłu wytwórczego.

19. Podkreśla rolę Komitetu Naukowo-Technicznego i Ekonomicznego ds. Rybołówstwa (STECF) jako organu naukowego wspierającego działania Komisji Europejskiej na rzecz zrównoważonego zarządzania rybołówstwem.

Turystyka morska, nadmorska i rejsowa

20. Zauważa, że dla wielu mieszkańców wspólnoty europejskiej wypoczynek nad morzem w krajach Unii Europejskiej staje się coraz bardziej atrakcyjny. Ponadto zwiększeniu atrakcyjności wypoczynku nad morzem w krajach Unii Europejskiej sprzyja coraz wyższy poziom usług świadczonych w tej sferze gospodarki.

21. Popiera strategiczne podejście do infrastruktury portów morskich, przystani i szeroko rozumianego transportu oraz podkreśla rolę wspierania finansowego tych działań inwestycyjnych środkami pochodzącymi z Funduszu Spójności, Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Funduszu Morskiego i Rybackiego.

22. Uważa, że inicjatywy łączące w sobie działania związane z ochroną brzegów morskich oraz z uprawianiem turystyki z poszanowaniem środowiska naturalnego powinny być wspierane i promowane w nowej perspektywie ram finansowych 2014–2020.

23. Podkreśla rolę, jaką odgrywają morskie obszary chronione w utrzymaniu i ochronie ekosystemów morskich oraz rozwoju działalności turystycznej opartej na zrównoważonym nurkowaniu, która jest strategicznym instrumentem nabywania wiedzy o środowisku morskim i podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie.

24. Popiera dotychczasowe zaangażowanie władz regionalnych i lokalnych we wspieranie, promowanie i popularyzowanie ochrony środowiska, inicjatyw zwiększających bazę turystyczną oraz kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr tego sektora gospodarki.

25. Zauważa szczególne znaczenie uczelni morskich oraz ośrodków akademickich kształcących pracowników dla sektora gospodarki morskiej legitymujących się dyplomem uczelni wyższej czy też mogących wykazać się wysokimi kwalifikacjami

zawodowymi w tej dziedzinie. Należy także wspierać działania platform współpracy uczelni kształcących kadry morskie.

Morskie zasoby mineralne

26. Zgadza się, że wzrastające zapotrzebowanie na surowce niesie za sobą potencjalny wzrost zainteresowania pozyskiwaniem ich z dna mórz i oceanów, co może poważnie wpłynąć na równowagę ekosystemów morskich, z których wiele jest zresztą bardzo słabo znanych, i wywołać niebezpieczne zjawisko degradacji obszaru oraz środowiska naturalnego i ludzkiego (osiadanie gleby, erozja, napływ wody morskiej itp.) tam, gdzie surowce wydobywane są z dna morza w pobliżu wybrzeża. W związku z tym – jak zwracał na to uwagę Komitet w swych opiniach dotyczących zrównoważonego rozwoju – należy położyć nacisk na ponowne wykorzystanie i recykling surowców, aby ograniczyć tę presję gospodarczą.

27. Uważa, że środki wspierające prace badawczo-rozwojowe, finansowanie ośrodków akademickich, badania, programy naukowe oraz stypendia mogą być motorem rozwoju tej sfery gospodarki.

28. Podkreśla wagę wspierania specjalistycznego sektora stoczniowego oraz produkcji wyposażenia statków i innych jednostek morskich (w tym wydobywczych) przyczyniających się do eksploatacji podmorskich złóż z zachowaniem wysokich norm ochrony środowiska.

29. Zwraca uwagę na kwestię, która może mieć szczególne znaczenie dla każdej z przedstawionych gałęzi rozwoju niebieskiej gospodarki, jaką są pozostałości militarne z okresu wojen światowych oraz okresu zimnej wojny, a także odpady radioaktywne wyrzucane w przeszłości do morza. Dlatego też należy na poziomie Unii Europejskiej wypracować metodologię oraz zabezpieczyć środki na bezpieczne zutyliżowanie tych niebezpiecznych materiałów.

Niebieska biotechnologia

30. Zgadza się, że cała sfera biotechnologii opartej na zasobach morskich na chwilę obecną jest mało rozwinięta. Przedstawione przykłady dobrych praktyk w postaci leków opracowanych na bazie organizmów morskich dają nadzieję, że badania prowadzone w tym zakresie mogą okazać się bardzo perspektywiczne.

31. Uważa, że monitorowanie badań naukowych może przyczynić się do wdrożenia nowych, innowacyjnych technologii, które – po wprowadzeniu na skalę przemysłową – mogą w znaczący sposób rozwinąć gospodarkę.

Podsumowanie

32. Podkreśla, że rozwój niebieskiej gospodarki musi opierać się na poszanowaniu środowiska naturalnego i zasad zrównoważonego rozwoju. Jednak bardzo istotne jest również to, aby kwestie związane z ochroną środowiska naturalnego zostały uwzględnione w ramach tego rozwoju.

33. Uważa, że w kwestiach związanych z niebieskim wzrostem bardzo istotny jest rozwój niezbędnej infrastruktury, szczególnie portów morskich, przystani oraz sieci transportowych. Dlatego też należy podkreślać i traktować w strategiczny sposób każdą formę jej wspierania, a zwłaszcza programy w dziedzinie badań i rozwoju.

34. Apeluje, by opracowując działania na rzecz niebieskiej gospodarki, uwzględnić i wykorzystać w ich realizacji regionalną specyfikę europejskich basenów morskich.

35. Apeluje, aby Komitet Regionów, jako przedstawiciel władz regionalnych i lokalnych, był systematycznie zapraszany do udziału w dalszych pracach nad koncepcją niebieskiego wzrostu, w tym nad opracowaniem i wprowadzeniem strategii w zakresie basenów morskich, które uważa za istotne narzędzie wdrażania kluczowych aspektów niebieskiego wzrostu.

Bruksela, 31 stycznia 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów „Energia odnawialna: ważny uczestnik europejskiego rynku energii”

(2013/C 62/11)

KOMITET REGIONÓW

- Zauważa, że nieskoordynowany i szybszy niż oczekiwano rozwój OZE w wielu krajach był przyczyną pewnej liczby problemów politycznych, regulacyjnych i technicznych w działaniu systemów energetycznych. Na poziomie UE konieczna jest poważna debata nad właściwymi mechanizmami i instrumentami promowania OZE w skoordynowany sposób.
- Wskazuje, że konieczne jest opracowanie prostego i skutecznego systemu wspierania rozwoju OZE opartego na wspólnej dla całej Unii Europejskiej strategii. Potrzebna jest wspólna strategia w celu opracowania instrumentów zarówno opartych na mechanizmach rynkowych, jak i regulacyjnych, i zapewnienia skutecznego i słusznego z punktu widzenia społeczeństwa przejścia do wyższej produkcji energii odnawialnej.
- Uważa, że przyszłe systemy wsparcia można opracować z uwzględnieniem sprawdzonych rozwiązań z zakresu polityki spójności, aby wesprzeć produkcję i dystrybucję energii ze źródeł odnawialnych oraz promować szersze wprowadzenie nowych technologii OZE.
- Jest przekonany, że w celu ustabilizowania obecnej sytuacji i stworzenia inwestorom długofalowych zachęt konieczne jest wprowadzenie większej spójności między decyzjami poszczególnych krajów członkowskich. Jednym z instrumentów, które mogłyby w tym pomóc, mogłyby być ogólnoeuropejski system wsparcia dla odnawialnych źródeł energii.
- Uważa za możliwe, że kombinacja różnych technologii OZE w regionach wraz z nowymi sposobami zarządzania zdolnościami wytwórczymi i przesyłowymi poprzez stosowanie technologii sieci inteligentnych (*smart networks*) pozwoli na lokalne bilansowanie zapotrzebowania na energię elektryczną i jej produkcji, zwiększając znacznie bezpieczeństwo energetyczne regionów i ograniczając zależność od importu energii z dalszych odległości.

Sprawozdawca	Witold STĘPIEŃ (PL/PPE), marszałek województwa łódzkiego
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Energia odnawialna: ważny uczestnik europejskiego rynku energii”
	COM(2012) 271 final

Opinia Komitetu Regionów – Energia odnawialna: ważny uczestnik europejskiego rynku energii

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Wprowadzenie

1. Zgadza się z wyrażoną przez Komisję Europejską opinią, że energia odnawialna ma zasadnicze znaczenie dla dywersyfikacji dostaw energii, zwiększenia konkurencyjności europejskiej i tworzenia miejsc pracy oraz dla wypełnienia zobowiązań Unii Europejskiej w zakresie zmiany klimatu. Uważa również, że cele w zakresie energii odnawialnej na lata po 2020 r. są niezbędne, aby zagwarantować, że energia odnawialna będzie częścią europejskiego rynku energii.

2. Uważa, że jedną z ważnych przyczyn problemów w rozwoju OZE jest to, że w polityce Unii Europejskiej brakuje wspólnej długoterminowej wizji polityki energetycznej i odpowiedniej koordynacji między poszczególnymi krajami, regionami i zainteresowanymi stronami, zgodnej z zasadą pomocniczości. Zwraca ponadto uwagę na kluczową rolę, jaką w realizacji zakładanych celów odgrywają środki w zakresie efektywności energetycznej. Ponadto zgadza się z Komisją Europejską, że państwa członkowskie powinny wykorzystywać istniejące instrumenty, by wspierać wzajemną współpracę i prowadzić handel energią odnawialną, a zarazem podkreśla, że szczególną rolę w tym względzie mogą odgrywać regiony przygraniczne jako pola doświadczalne w zakresie współpracy.

3. Wskazuje, że konieczne jest opracowanie prostego i skutecznego systemu wspierania rozwoju OZE opartego na wspólnej dla całej Unii Europejskiej strategii. Przy tym, ze względu na zasady pomocniczości i proporcjonalności, na szczeblu europejskim uzasadnione jest jedynie ustanawianie ogólnych warunków, zwłaszcza w przypadku oddziaływań o charakterze transgranicznym. Przyszłe systemy wsparcia można opracować z uwzględnieniem sprawdzonych rozwiązań z zakresu polityki spójności, aby wesprzeć produkcję i dystrybucję energii ze źródeł odnawialnych oraz promować szersze wprowadzenie nowych technologii OZE. Podkreśla kluczową rolę, jaką władze lokalne i regionalne mają do odegrania w rozwijaniu i propagowaniu rozwiązań w zakresie energii odnawialnej, które powinny opierać się na doświadczeniach i potrzebach różnych regionów. Wnosi w związku z tym, by Komisja Europejska i państwa członkowskie włączyły przedstawicieli szczebla lokalnego i regionalnego w proces opracowywania instrumentów polityki na poziomie UE oraz ich wdrażania.

II. KOMUNIKAT KOMISJI EUROPEJSKIEJ

4. Zgadza się z opinią Komisji Europejskiej, że aby zapewnić intensywny wzrost udziału energii odnawialnej, należy ulepszyć

systemy wsparcia. Zgodnie z przeprowadzoną przez Komisję analizą wysokie koszty administracyjne i kapitałowe często podnoszą koszt projektów w zakresie energii odnawialnej i zagrażają ich konkurencyjności, zwłaszcza na wczesnych etapach realizacji. Komunikat odwołuje się do potrzeby zapewnienia spójności krajowych systemów wsparcia, dzięki której można wyeliminować zakłócenia na rynku energii. Stopniowe wystawienie producentów na ryzyko związane z cenami rynkowymi powinno prowadzić do zwiększenia konkurencyjności technologii ze źródeł odnawialnych. Zwłaszcza dobrze funkcjonujący rynek emisji ma zasadnicze znaczenie dla zmniejszenia zapotrzebowania na dotacje dla dojrzałych technologii w długiej perspektywie. Potrzebne będzie jednak wsparcie dla nowych, mniej dojrzałych technologii. Dlatego też KR z zadowoleniem przyjmuje deklarowany przez KE zamiar opracowania wskaźników dotyczących najlepszych praktyk i doświadczeń zdobytych w tych kwestiach.

5. Podkreśla, że zasadnicze znaczenie dla powodzenia rynku wewnętrznego oraz dla włączenia energii odnawialnej do systemów energetycznych ma ogólny rozwój infrastruktury. Poprawa infrastruktury energetycznej może zostać osiągnięta dzięki następującym elementom:

- inwestycje w sieci dystrybucyjne,
- modernizacja infrastruktury przesyłowej,
- inwestycje w połączenia międzysystemowe, zwłaszcza między państwami członkowskimi i ich regionami,
- rozwój inteligentnych sieci,
- wsparcie na rzecz zdecentralizowanej produkcji energii / produkcji energii na małą skalę.

6. Zauważa, iż decydujące znaczenie dla wspierania innowacji i rozwoju technologicznego ma finansowanie badań i rozwoju. Zgadza się z Komisją, że istotną rolę w tym procesie odgrywają w szczególności badania dotyczące technologii oceanicznych, magazynowania energii oraz zaawansowanych materiałów, a także technologii eksploatacji niewykorzystywanych dotąd rodzajów biomasy na potrzeby energii odnawialnej. Główny wkład UE w stymulowanie rozwoju kluczowych technologii energetycznych stanowią: strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych (EPSTE) oraz przyszły program badawczy „Horyzont 2020”. Podkreśla istotną rolę, jaką władze lokalne i regionalne mają do odegrania we współpracy z infrastrukturą badawczą i w jej wspieraniu oraz jako inwestorzy publiczni. Przypomina również w tym kontekście, że w trwa-

jącej debacie na temat wieloletnich ram finansowych UE należy odpowiednio uwzględnić kapitalne znaczenie funduszy UE wspierających badania naukowe w tej dziedzinie.

7. Przyjmuje do wiadomości przeprowadzoną przez Komisję analizę różnych stopni otwartości i integracji poszczególnych rynków energii (ciepłownictwo i chłodnictwo, transport, energia elektryczna itd.). Zgadza się, że integracja rynków może przyczynić się do wejścia na rynek nowych podmiotów, takich jak OZE, jednak podkreśla, że otwarcie rynków samo w sobie nie daje gwarancji wzrostu efektywności ani spadku cen i że skuteczne ich otwarcie wymaga odpowiednich uregulowań i nadzoru na poziomie UE, przejrzystości oraz informowania konsumentów; dlatego też z niecierpliwością oczekuje przyszłej debaty nad propozycjami Komisji w sprawie wewnętrznego rynku energii.

III. ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Udział OZE w spożyciu energii

8. Zwraca uwagę, że udział energii odnawialnej w spożyciu energii w UE w połowie 2012 r. wynosił 12,4 % i wzrósł o 1,9 % w stosunku do 2008 roku. Oznacza to, że UE jest teraz na dobrej drodze do osiągnięcia do 2020 r. celu 20-procentowego udziału energii odnawialnej, lecz znaczy to również, że powinna się wykazać większą ambicją i wytyczyć sobie wyższy cel bądź też określić minimalny próg 20 % dla każdego państwa członkowskiego. Poza tym potrzebne są dalsze działania z myślą o okresie po roku 2020 i UE powinna jak najszybciej wyznaczyć sobie ambitne cele pośrednie, dążąc do możliwości osiągnięcia do 2050 r. 100 % udziału energii odnawialnej.

Subsydia dla OZE

9. Wzywa do zapewnienia właściwej struktury i realistycznych założeń dla systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), który miał być formą pośredniego wsparcia dla OZE.

Systemy wsparcia a rynek energii

10. Podziela opinię Komisji Europejskiej, że istnieje potrzeba zwiększenia konkurencyjności działania OZE na rynkach energii. Systemy wsparcia powinny być konstruowane w taki sposób, by zachęcały inwestorów do rozwijania OZE i zapewniały skuteczne działanie tych technologii na konkurencyjnym rynku energii. Systemy wsparcia powinny również prowadzić do stopniowego zastępowania innych form energii, a zwłaszcza tych, które mają negatywny wpływ na środowisko.

11. Jest zaniepokojony tym, że niektóre systemy wsparcia OZE mogą prowadzić do niezamierzonych skutków lub być nadużywane przez pewnych producentów OZE, co będzie powodowało wysokie koszty energii odnawialnej ponoszone przez konsumentów. Skoordinowana na poziomie UE strategia dotycząca OZE wykorzystująca istniejące instrumenty europejskiej i krajowej polityki konkurencji jest konieczna, by nie dopuścić do takich nadużyć.

12. Zwraca uwagę, że system zielonych certyfikatów, podobnie jak system taryf gwarantowanych usuwa ryzyko rynkowe. Dodatkowo system certyfikatów może w niektórych państwach nie działać poprawnie we wszystkich swoich aspektach. Szybki wzrost w dziedzinie energii z OZE powoduje, że liczba certyfikatów zaczyna przewyższać wielkość obowiązku zakupu, co prowadzi do załamania się cen certyfikatów. Z tego względu należy ponownie przeanalizować cele dotyczące OZE i odpowiednio dostosować do nich liczbę wydawanych certyfikatów.

13. Zasadniczo z zadowoleniem przyjmuje nowy system gwarancji pochodzenia (*Guarantee of Origin*), będący rodzajem europejskiego zielonego certyfikatu. Pozwoli on prowadzić handel zielonymi certyfikatami we wszystkich krajach Unii Europejskiej, które taki system wdrożą. Jednak potrzebne jest monitorowanie, by ocenić, czy sam ten środek wystarczy do skorygowania usterek istniejącego systemu.

Reakcje na nieskoordynowany rozwój OZE

14. Zauważa, że nieskoordynowany i szybszy niż oczekiwano rozwój OZE w wielu krajach był przyczyną pewnej liczby problemów politycznych, regulacyjnych i technicznych w działaniu systemów energetycznych. Na poziomie UE konieczna jest poważna debata nad właściwymi mechanizmami i instrumentami promowania OZE w skoordynowany sposób. Potrzebna jest wspólna strategia w celu opracowania instrumentów zarówno opartych na mechanizmach rynkowych, jak i regulacyjnych, i zapewnienia skutecznego i słusznego z punktu widzenia społeczeństwa przejścia do wyższej produkcji energii odnawialnej.

15. Wskazuje, że należy jeszcze bardziej zoptymalizować koordynację przepływu energii elektrycznej pomiędzy krajami i regionami. Istotny wzrost udziału OZE w całkowitej ilości wytworzonej energii wymaga większego skoordynowania rozwoju i funkcjonowania sieci, a także skutecznej regulacji prawnej wzajemnie powiązanych systemów energetycznych, zarówno między różnymi państwami i regionami, jak też kontynentem a wyspami oraz między samymi wyspami.

16. Zwraca uwagę, że produkcję energii ze źródeł odnawialnych można propagować w oparciu o lokalne koncepcje energetyki. Koncepcje te powinny obejmować środki na rzecz oszczędności energii, rozwoju energii odnawialnej i oszczędności zasobów, z zachowaniem jak największej zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Techniczne uwarunkowania pracy RES

17. Zwraca uwagę na fakt, że OZE są przyłączane do sieci energetycznych, które nie są przystosowane do pracy z tego typu źródłami energii. Szerokie stosowanie energii odnawialnej wymaga nakładów i czasu na modernizację sieci, których obecny stan ogranicza rozwój OZE. Można by temu zaradzić poprzez wdrożenie inteligentnych sieci oraz zwiększenie połączeń sieci elektrycznych między państwami członkowskimi, między regionami na kontynencie a wyspami, jak też między

samymi wyspami. Również praca wielu OZE, takich jak farmy wiatrowe czy ogniwa PV, jest bardzo niestabilna. Powoduje to konieczność utrzymywania pewnych rezerw mocy w tradycyjnych elektrowniach, rozwoju odpowiednich systemów magazynowania energii i promowania elastyczności poprzez zarządzanie popytem.

18. Zauważa, że stosowanie magazynów energii na dużą skalę poprawiłoby znacznie warunki pracy systemu elektroenergetycznego z odnawialnymi źródłami energii, jednak z technicznego punktu widzenia energii elektrycznej nie da się magazynować bezpośrednio, a systemy pośredniego magazynowania energii poprzez przemianę energii elektrycznej na chemiczną, jak w bateriach elektrycznych, lub kinetyczną, jak w elektrowniach szczytowo-pompowych, są obecnie bardzo drogie i dają ograniczone możliwości szerszego wdrożenia. Szersze stosowanie OZE w systemach elektroenergetycznych zależy od opanowania nowych technologii, zwłaszcza nowych systemów magazynowania energii, które potrafiłyby magazynować 2–3 razy więcej energii przy obecnych rozmiarach i znacznie niższych cenach produkcji. Należy kontynuować rozwój technologii umożliwiających przemianę nadmiaru energii elektrycznej w gaz („power to gas”), z którymi wiąże się liczne korzyści. Wytworzony sztucznie gaz może być przesyłany i magazynowany za pomocą dostępnej już infrastruktury. Zdaniem Komitetu Regionów należy nasilić badania w zakresie nowych technologii magazynowania energii, aby ułatwić szerokie zastosowanie OZE do produkcji energii elektrycznej.

19. Podkreśla, że brak infrastruktury umożliwiającej skuteczne wykorzystywanie zasobów energii odnawialnej na kontynencie europejskim, infrastruktury np. takiej jak wielkie farmy wiatrowe na Morzu Północnym i elektrownie słoneczne w basenie Morza Śródziemnego i w północnej Afryce, oznacza, iż niezbędne są znaczne inwestycje w tzw. autostrady prądu stałego. Rozbudowując je, należy przestrzegać surowych wymogów ochrony środowiska i bezwzględnie włączyć do prac zainteresowane regiony. Ponadto trzeba wybrać mało inwazyjne metody wyposażenia i uwzględnić również możliwość podziemnych tras. Ponadto należy uwzględnić fakt, że trzeba zmodernizować europejski system elektroenergetyczny zarządzany przez Europejską Sieć Operatorów Systemów Przesyłowych Energii Elektrycznej (ENTSO-E), rozciągający się od Portugalii do wschodniej granicy Polski i od Danii do krajów bałkańskich, aby zaspokoić nowe zapotrzebowanie będące wynikiem większej integracji europejskiej w dziedzinie energetyki. Dlatego popiera wybudowanie nowych linii transmisyjnych prądu stałego, co mogłoby zwiększyć niezawodność funkcjonowania sieci europejskiej i zmniejszyć straty wynikające z przesyłu energii elektrycznej.

Dbłość o zrównoważony rozwój OZE

20. Wskazuje, że wzrost wykorzystania energii odnawialnej musi przebiegać w sposób w pełni zrównoważony. Rozwijając obecne systemy w celu zapewnienia ich zrównoważoności lub tworząc nowe systemy, należy dopilnować, by nie stwarzały one nowych przeszkód w rozwoju rynków energii i paliw. Trzeba w pełni wykorzystać istniejące podejścia i systemy. Podczas rozwoju OZE kluczowe znaczenie mają wysiłki służące zapewnieniu neutralności bioenergii pod względem emisji dwutlenku węgla.

IV. NOWY SYSTEM WSPARCIA DLA OZE

21. Zauważa, że byłoby wskazane przeprowadzenie przez Komisję Europejską analizy prowadzącej do opracowania nowych systemów wsparcia OZE, które byłyby skoordynowane w skali całej Unii Europejskiej i które uwzględniałyby doświadczenia i dobre praktyki państw członkowskich i regionów. Podejście takie mogłoby wskazywać ogólnoeuropejskie cele oraz metody ich osiągnięcia. Nowy system powinien odnosić się do aspektów prawnych, ekonomicznych, technicznych i społecznych.

22. Wskazuje, że europejski system wsparcia odnawialnych źródeł energii powinno cechować:

- ustanowienie ogólnoeuropejskiego funduszu wsparcia dla OZE;
- skoordynowanie systemów wsparcia dla OZE na poziomie europejskim i zapewnienie ich wzajemnej zgodności;
- zwiększenie roli regionów w alokacji wsparcia dla OZE oraz w podnoszeniu świadomości społecznej;
- optymalne wykorzystanie technologii OZE w zależności od zasobów OZE w regionach;
- wielopoziomowość działania: poziom europejski – dla dużych instalacji, oraz regionalny – dla małych źródeł i mikroźródeł;
- udzielanie subsydiów oraz innych form pomocy dla inwestycji w wysokości pozwalającej na pełne uczestnictwo OZE w konkurencyjnych rynkach energii;
- wspieranie dążenia do niezależności energetycznej;
- wsparcie dla rozwoju sieci energetycznych i inteligentnych sieci pozwalających na szersze zastosowanie OZE;
- poprawa funkcjonowania OZE w inteligentnych sieciach energetycznych poprzez wsparcie dla pakietów dotyczących OZE oraz magazynowania energii;
- solidarne ponoszenie kosztów rozwoju RES przez społeczność europejską i zapewnienie ich optymalnego poziomu.

Ogólnoeuropejski fundusz wsparcia rozwoju OZE

23. Zauważa, że niektóre kraje członkowskie wprowadzają ograniczenia na wsparcie OZE, próbując zmniejszyć szybko wzrastające ceny energii elektrycznej, których wzrost – jak zakładają – w niektórych przypadkach i do pewnego stopnia jest powiązany z wadliwym funkcjonowaniem istniejących systemów wsparcia. Takie krótkoterminowe reakcje polityczne pokazują, że niestabilne regulacje prawne, brak skoordynowanej polityki UE dotyczącej OZE i wynikające z tego znaczne ryzyko regulacyjne mogą mieć bardzo negatywny wpływ na środowisko i na rynek energii.

24. Jest przekonany, że w celu ustabilizowania obecnej sytuacji i stworzenia inwestorom długofalowych zachęt konieczne jest wprowadzenie większej spójności między decyzjami poszczególnych krajów członkowskich. Jednym z instrumentów, które mogłyby w tym pomóc, mógłby być ogólnoeuropejski system wsparcia dla odnawialnych źródeł energii. Ponadto bardzo istotne jest ograniczenie krajowych subsydiów dla paliw kopalnych oraz położenie kresu innym strategiom politycznym hamującym inwestycje w dziedzinie energii odnawialnej.

25. Zwraca uwagę, że zważywszy na znaczne zapotrzebowanie na inwestycje w celu przeprowadzenia rewolucji energetycznej (szacuje się, że w całej UE do 2030 r. potrzeba będzie 1 biliona euro) oraz zważywszy na rozpowszechnioną niechęć inwestorów, zwłaszcza w obecnym kontekście, do podejmowania ryzyka, konieczne jest wykorzystywanie wszystkich istniejących zasobów finansowych (takich jak fundusze spójności UE, wpływy ze zmienionego systemu handlu emisjami, innowacyjne instrumenty finansowe na różnych poziomach, zyski z mocy zainstalowanej). Niezbędne może się też okazać wprowadzenie obligacji projektowych na projekty w zakresie energii odnawialnej, aby zapewnić środki finansowe na badania i rozwój oraz na kapitał inwestycyjny dla OZE.

26. Dlatego też uważa, że niezbędne jest skoordynowanie subsydiów dla OZE na poziomie Unii Europejskiej oraz między państwami członkowskimi, z uwzględnieniem doświadczeń i dobrych praktyk państw członkowskich i regionów, co pozwoliłoby zmniejszyć ryzyko inwestycyjne i stworzyłoby nowe zachęty dla rozwoju OZE.

Zwiększenie roli regionów w alokacji wsparcia dla OZE

27. Podkreśla, że niektóre obecne systemy wsparcia realizowane na poziomie krajów członkowskich nie zawsze odzwierciedlają specyfikę poszczególnych regionów. Często zdarza się, że lokalizacja odnawialnych źródeł energii nie odpowiada lokalizacji odbiorców końcowych, co powoduje konieczność znacznego rozbudowywania linii przesyłowych i dystrybucyjnych. Brak odpowiednio rozbudowanej infrastruktury przesyłowej jest jednym z głównych ograniczeń w szybkim rozwoju odnawialnych źródeł energii.

28. Jest szczególnie przekonany, że poprzez zwiększenie roli regionów nastąpiłby efekt synergii i równoczesnej optymalizacji kosztów rozbudowy infrastruktury sieciowej. Dlatego tak ważne jest większe zaangażowanie regionów w promocję odnawialnych źródeł energii i skierowanie funduszy na promocję OZE do regionów i dalej do producentów energii ze źródeł odnawialnych. Systemy wsparcia dla OZE powinny również uwzględniać wiedzę regionów i zachęcać je do współpracy.

Optymalne wykorzystanie technologii OZE w zależności od zasobów OZE w regionach

29. Jest przekonany, że w ramach regionów następowaloby określenie najlepszego składu (*mix*) technologii OZE, jak na przykład koordynacja rozwoju farm wiatrowych i słonecznych z elektrowniami wykorzystującymi biogaz i biomasę oraz zasoby geotermalne, a w szczególności technologie wykorzystujące ciepło gorących skał, które pozwalają na produkcję energii elektrycznej. Z tych względów należy dążyć – tam,

gdzie jest to możliwe z technicznego punktu widzenia – do wprowadzenia zasilania wyprodukowanym biogazem do już istniejących sieci gazu ziemnego i zachęcać do stosowania tej praktyki.

30. Uważa za możliwe, że kombinacja różnych technologii OZE w regionach wraz z nowymi sposobami zarządzania zdolnościami wytwórczymi i przesyłowymi poprzez stosowanie technologii sieci inteligentnych (*smart networks*) pozwoli na lokalne bilansowanie zapotrzebowania na energię elektryczną i jej produkcji, zwiększając znacznie bezpieczeństwo energetyczne regionów i ograniczając zależność od importu energii z dalszych odległości.

31. Podkreśla, że regiony mają do odegrania szczególnie dużą rolę w tworzeniu i rozwoju mikroinstalacji OZE i wspomaganiu powstawania „prosumentów” – odbiorców energii, którzy nie tylko pobierają energię, ale również ją produkują na potrzeby własne oraz najbliższych sąsiadów. Rozwój prosumentów w obszarze energii mógłby się przyczynić nie tylko do ograniczenia całkowitych kosztów pozyskiwania i dostawy energii, ale również do stworzenia nowych wzorców zrównoważonej produkcji i konsumpcji. KR stanowczo popiera regionalną produkcję energii na potrzeby sektora publicznego i prywatnego, w tym gospodarstw domowych.

32. Zauważa, że równie dużą rolę mają do odegrania regiony w rozwoju kogeneracji. Technologia ta, łącząca produkcję energii elektrycznej i ciepła, pozwala na uzyskanie niemal 90 % energii pierwotnej zawartej w paliwie. Rola regionów może polegać na koordynacji rozwoju kogeneracji, biorąc pod uwagę istniejące sieci ciepłne oraz lokalizację nowych inwestycji w regionie. Unia Europejska powinna opracować odpowiednie ogólne warunki wsparcia zmierzające do zapewnienia pomiotom eksploatującym tego rodzaju wysokowydajną infrastrukturę możliwości pokrycia związanych z tym kosztów.

Skoordynowane działania na różnych poziomach: ogólnounijny system wsparcia, dzięki któremu OZE będą mogły stawać się konkurencyjne i dzięki któremu będzie można rozwijać regionalne rozwiązania w dziedzinie energii odnawialnej

33. Zaznacza, że obecne systemy subsydiowania OZE sprawiają, iż planowy rozwój OZE możliwy jest jedynie w ograniczonym zakresie, a w wielu wypadkach nie ma żadnych wymogów dla operatorów.

34. Dlatego uważa, że nowy system subsydiowania odnawialnych źródeł energii powinien być systemem przewidywalnym, w którym wielkość środków przeznaczona na subsydia dla OZE byłaby znana i ustalana na wiele lat do przodu zgodnie z celami dotyczącymi OZE. System powinien móc zostać dostosowany do każdej technologii, z uwagi na jej rentowność i poziom rozwoju, oraz charakteryzować się niezbędną elastycznością, aby umożliwić reakcję na sygnały rynku w państwach członkowskich.

35. Wskazuje, że należy zwiększyć rolę regionów i zainteresowanych podmiotów lokalnych poprzez wykorzystanie istniejącej wiedzy o wielkości kosztów inwestycyjnych i wielkości wsparcia niezbędnego, aby w okresie późniejszym producenci OZE byli w stanie działać na europejskich rynkach energii.

36. Wskazuje, że rozwój centrów wspierania OZE w regionach spowoduje zwiększenie zatrudnienia oraz rozwój różnych form szkolenia niezbędnego dla inwestorów i firm zajmujących się instalacją i podłączeniem do sieci. Również rozwijanie lokalnego *know how* będzie owocowało badaniami nad regionalnym rozwojem źródeł odnawialnych. Badania takie mogłyby być częścią badań prowadzonych zarówno na poziomie europejskim, jak i na poziomie krajowym.

37. Zwraca uwagę, że rozwój odnawialnych źródeł energii jest w wielu przypadkach ograniczony poprzez niedostateczny rozwój sieci dystrybucyjnej, sieci przesyłu oraz połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi, między regionami na kontynencie a wyspami oraz między samymi wyspami. Usunięcie tych ograniczeń wymaga dwukierunkowego działania, rozbudowy istniejącej sieci i jej unowocześnienia oraz nowoczesnego zarządzania siecią i przyłączonymi do sieci odbiorcami i wytwórcami energii elektrycznej. Ponadto przy rozbudowie sieci należy uwzględnić różne technologie magazynowania, ponieważ magazyny mogą ograniczyć zapotrzebowanie na dodatkowe zdolności przesyłowe sieci, a także zapewnić bilansowanie. Należy rozważyć również możliwość wykorzystania systemów przesyłowych gazu poprzez rozbudowę instalacji przekształcających energię elektryczną w gaz („power to gas”).

38. Uważa również, że konieczne jest alokowanie części funduszy na rozwój sieci dystrybucyjnej, sieci przesyłu oraz połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi, między regionami na kontynencie a wyspami oraz między samymi wyspami. System wsparcia powinien uwzględniać jednocześnie i skoordynowane wsparcie dla rozwoju sieci i instalacji odnawialnych źródeł energii. Pozwoli to z jednej strony na bardziej efektywne wykorzystanie środków wsparcia, a z drugiej strony na współpracę operatorów lokalnych sieci i producentów energii odnawialnej, jak również prosumentów. Taka współpraca operatorów sieci i producentów OZE, inicjowana poprzez skoordynowane alokowanie środków wsparcia, usunie jedną z niedoskonałości obecnego systemu, jaką jest niedostateczne współdziałanie operatorów sieci i producentów.

Ograniczenie wahań w produkcji energii ze źródeł odnawialnych poprzez wsparcie dla pakietów: OZE wraz z magazynami energii

39. Przypomina, że produkcja energii odnawialnej w wypadku technologii OZE zależy od warunków zewnętrznych, takich jak siła wiatru czy poziom nasłonecznienia. Ogranicza to zwiększenie mocy instalacji OZE. Poprawę funkcjonowania OZE można uzyskać poprzez tworzenie klastrów odnawialnych źródeł energii wykorzystujących różnego rodzaju technologie, takie jak: elektrownie wiatrowe, solarne (ogniwa PV), biomasa i biogaz, jak również geotermalne zasoby energii oraz technologie magazynowania energii, poprzez zastosowanie inteligentnych sieci.

Solidarne ponoszenie kosztów rozwoju RES przez społeczność europejską

40. Uważa, że rozwój systemów produkcji energii odnawialnej nie może traktowany jako osobny cel dla poszczególnych krajów członkowskich z osobna. Rozwój ten wynika z realizacji postulatów polityki klimatycznej, jak również promowania rozwoju nowoczesnych technologii oraz poprawy europejskiego bezpieczeństwa energetycznego poprzez uniezależnienie się od zewnętrznych dostaw energii. Ten wspólny ogólnoeuropejski cel powinien być realizowany przez wszystkie poziomy sprawowania rządów i przy wzajemnej koordynacji działań. Jednocześnie trzeba stale mieć na uwadze możliwość przedstawienia się na energetykę w 100 % opartą na źródłach odnawialnych, i zadbać o to, by „niekonwencjonalne” lub inne formy energii, które mogą wydawać się alternatywnymi, lecz nie są odnawialne, a więc nie są zrównoważone, i nie zastępują konwencjonalnych paliw kopalnych, nie prowadziły do rozproszenia wysiłków i zasobów służących niezbędnej transformacji w kierunku OZE.

41. Zwraca uwagę, że nieskoordynowane działania mogą prowadzić do niezamierzonych konsekwencji, takich jak pogorszenie się bezpieczeństwa zaopatrzenia i nieuzasadniona podwyżka cen, powodując negatywne postawy opinii publicznej i spadek poparcia dla energii ze źródeł odnawialnych. Sytuację te mogą poprawić debaty publiczne i przejrzyste procesy podejmowania decyzji politycznych, a także kampanie informacyjne w społeczeństwie na temat konieczności racjonalnego zużycia energii oraz istnienia nowych modeli zrównoważonej konsumpcji i produkcji energii.

Bruksela, 1 lutego 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów „Wytyczne dotyczące regionalnej pomocy państwa na lata 2014–2020”

(2013/C 62/12)

KOMITET REGIONÓW

- Uznaje, że regionalna pomoc państwa stanowi istotne narzędzie realizacji celów spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.
- Wzywa Komisję Europejską do wpisania swojego procesu modernizacji pomocy państwa w szerszą europejską strategię wzrostu gospodarczego, spójności i zatrudnienia.
- Ocenia, że regionalna pomoc państwa stanowi dla państw narzędzie zwalczania długoterminowych skutków kryzysu, ponieważ podtrzymuje dynamikę gospodarczą obszarów przechodzących trudności.
- Wzywa Komisję Europejską do uwzględnienia skutków kryzysu poprzez – z jednej strony – podniesienie pułapów wysokości pomocy i – z drugiej strony – odsetka ludności objętego tego typu pomocą.
- Ocenia, że nowe ograniczenia pomocy dla dużych przedsiębiorstw w znaczeniu wspólnotowym nie wydają się uzasadnione, szczególnie w okresie kryzysu gospodarczego, i wzywa Komisję Europejską do poszerzenia zakresu aktualnej definicji małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).
- Żąda lepszego dostosowania zasad w dziedzinie pomocy państwa do innych europejskich działań politycznych, zwłaszcza do polityki spójności, i wnosi by reforma regionalnej pomocy państwa została zharmonizowana z powstaniem tej nowej kategorii regionów w okresie przejściowym.
- Sugeruje uwzględnienie przez Komisję Europejską pośród kryteriów stosowanych w celu określenia obszarów pomocy regionalnej utrudnień geograficznych, demograficznych i naturalnych występujących w niektórych regionach.

Sprawozdawca Jean-Paul DENANOT (FR/PSE), przewodniczący Rady Regionalnej Limousin

Dokument źródłowy

Opinia Komitetu Regionów – „Wytyczne dotyczące regionalnej pomocy państwa na lata 2014–2020”

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Wyraża zadowolenie z faktu, że reforma wytycznych dotyczących regionalnej pomocy państwa odbywa się w ogólnym kontekście **przekształcania i upraszczania europejskich zasad dotyczących pomocy państwa**.

2. Podkreśla znaczenie – dla płatników, wśród których znajdują się władze lokalne i regionalne, ale także dla beneficjentów – możliwości oparcia się na **jasnych, czytelnych i zrozumiałych zasadach** i ponawia zawartą w swojej opinii (ECOS-V-035) dotyczącej komunikatu Komisji w sprawie unowocześnienia unijnej polityki w dziedzinie pomocy państwa⁽¹⁾ zachętę dla Komisji Europejskiej do wprowadzenia jeszcze większego unowocześnienia i uproszczenia poprzez skoncentrowanie się na monitorowaniu pomocy mającej znaczący wpływ na rynek wewnętrzny.

3. Ocenia, że w kontekście kryzysu gospodarczo-społecznego inwestycje publiczne mają podstawowe znaczenie w ramach globalnej strategii wzrostu gospodarczego oraz że regiony powinny dysponować wystarczającą swobodą w ramach systemu pomocy państwa, by mogły zwiększać swoją konkurencyjność, tworzyć miejsca pracy i wydobyć się z aktualnego kryzysu.

4. Podkreśla też istotną rolę w zapobieganiu skutkom kryzysu odgrywaną od 2007 r. przez Komisję Europejską, która wykazała się wysoką zdolnością reagowania i działania poprzez ustanowienie ram tymczasowych. Komitet Regionów zachęca Komisję Europejską do nieustawiania w wysiłkach i przygotowania swych następnych wytycznych dotyczących regionalnej pomocy państwa na miarę powagi sytuacji gospodarczej. Podkreśla przy tym, iż wspieranie przedsiębiorstw, zarówno wielkich, jak i MŚP, ma fundamentalne znaczenie we wszystkich regionach podlegających restrukturyzacji gospodarczej, w tym regionach, o których mowa w art. 107 ust. 3 lit. c).

5. Zauważa, że zgodnie z przepisami traktatu, regionalna pomoc państwa ma uzasadnienie wtedy, gdy odnosi się do niektórych regionów i ma na celu ich rozwój⁽²⁾. Celem tych

szczególnych środków pomocowych jest – równoległe do polityki spójności – wspieranie wysiłków regionów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rzecz osiągnięcia poziomu gospodarczego innych regionów europejskich z myślą o przyczynianiu się do osiągnięcia celu dotyczącego spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii Europejskiej.

6. Podkreśla znaczenie regionalnej pomocy państwa jako kluczowego czynnika przesądzającego o zakładaniu, lokalizacji i rozwoju przedsiębiorstw, zwłaszcza dużych firm, w regionach znajdujących się w niekorzystnym położeniu. Podkreśla, że regionalna pomoc państwa jest absolutnie niezbędna do wspierania inwestycji w tych regionach, jako uzupełnienie innego rodzaju pomocy (pomoc na rzecz rozwoju i innowacji, pomoc na rzecz ochrony środowiska itp.).

7. Popiera podjęte dotychczas przez Komisję Europejską **działania na rzecz złagodzenia przepisów** w formie opublikowanego ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych⁽³⁾, którego artykuł 13 dotyczy pomocy regionalnej.

8. Nalega aby podnieść progi *de minimis*, o których mowa w rozporządzeniu nr 2006/1998/WE, z 200 000 EUR do 500 000 EUR w okresie trzech lat podatkowych; podobnie należy także dokonać przeglądu w takich samych proporcjach progów *de minimis* w sektorze rolnictwa i rybołówstwa wraz ze wskaźnikiem niedotrzymania zobowiązań netto, który jest uważany za najgorszy scenariusz dla systemów gwarancji w UE.

9. Podkreśla, że sprzecznością byłoby włączenie do wyliczeń pułapów intensywności pomocy regionalnej pomocy państwa w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, gdyż pomoc ta jest a priori uznana za zgodną z traktatem i może być jednocześnie współfinansowana z funduszy strukturalnych⁽⁴⁾. Włączenie pomocy państwa w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym mogłoby odwołać państwa członkowskie od finansowania pomocy państwa na ten cel. W związku z tym wzywa Komisję, aby rozważyła wyłączenie pomocy państwa w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym z wyliczeń pułapów intensywności pomocy regionalnej.

⁽¹⁾ COM(2012) 209 final.

⁽²⁾ Artykuł 107 ust. 3 lit. a) i c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

⁽³⁾ Ogólne rozporządzenie Komisji Europejskiej w sprawie wyłączeń grupowych (800/2008) z dnia 6.8.2008 r.

⁽⁴⁾ Zgodnie z decyzją z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 TFUE do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych przyznawanej niektórym przedsiębiorstwom zarządzającym tymi usługami.

Wpływ regionalnej pomocy państwa na spójność, wzrost gospodarczy i zatrudnienie

10. Uważa, że lepiej nakierowana pomoc państwa powinna mieć cztery dokładnie określone cele:

- przyczynić się do zmniejszenia nierówności między obszarami;
- kompensować nierówności rynkowe, ale przy tym nie naruszać zasad konkurencji;
- wspierać konkurencyjność terytorialną przedsiębiorstw;
- wspierać inwestycje w regionach dotkniętych kryzysem gospodarczym i finansowym.

11. Stwierdza, że regionalna pomoc państwa skierowana do terytoriów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji i oddalonych sprzyja promowaniu **harmonijnego i zrównoważonego rozwoju terytorialnego** Unii Europejskiej, nie naruszając przy tym zasad konkurencyjności.

12. Uznaje, że regionalna pomoc państwa stanowi istotne narzędzie realizacji celów **spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej**. Uczestniczy bowiem w rozwoju gospodarczym regionów znajdujących się w trudnej sytuacji pozwalając władzom publicznym na wspieranie przedsiębiorstw znajdujących się na ich terytorium i w ten sposób ułatwia przywrócenie równowagi przy podziale dóbr i inwestycji między różne regiony europejskie.

13. Wzywa Komisję Europejską do wpisania swojego procesu modernizacji pomocy państwa w szerszą europejską strategię **wzrostu gospodarczego, spójności i zatrudnienia**.

14. W tym kontekście pragnie również podkreślić, iż regiony w Unii Europejskiej niejednokrotnie konkurują o bezpośrednie inwestycje zagraniczne (FDI) z krajami trzecimi, dlatego też uważa, że w reformie wytycznych dotyczących regionalnej pomocy państwa należy uznać korzyści, jakie gospodarce UE przynoszą ułatwienia w zakresie FDI, i odpowiednio uwzględnić kwestię międzynarodowej konkurencji w tej dziedzinie.

15. Podkreśla znaczenie dostosowania reformy wytycznych dotyczących pomocy regionalnej państwa do celów **strategii „Europa 2020”**. W powyższym kontekście Komitet Regionów odnotowuje znaczenie przykładane do konkurencyjności przedsiębiorstw w ramach celów tematycznych wspólnych ram strategicznych i ocenia za paradoksalną sytuację, w której z jednej strony zmniejszane są możliwości interwencji publicznej w przedsiębiorstwach, a z drugiej strony władze lokalne i regionalne zachęca się do podtrzymywania projektów rozwoju tych przedsiębiorstw w ramach wykorzystania funduszy strukturalnych.

16. Żąda w związku z tym **lepszego dostosowania zasad w dziedzinie pomocy państwa do innych europejskich działań politycznych**, zwłaszcza do polityki spójności, ale także polityki przemysłowej, badań i innowacji oraz rynku

wewnętrznego. Komitet Regionów przypomina, że zgodnie z traktatem wprowadzenie rynku wewnętrznego, a więc i przepisów w sprawie pomocy państwowej, powinno uwzględniać cele spójności na całym terytorium UE i przyczyniać się do ich realizacji ⁽⁵⁾.

17. Ocenia, że pewne dziedziny, takie jak **gospodarka społeczna i solidarna**, z powodu przyczyniania się do aktywności gospodarczej i więzi społecznej na mniej uprzywilejowanych obszarach, powinno się potraktować w sposób zróżnicowany, niezależnie od problematyki terytorialnej. Powinny one zostać objęte szczególnymi ramami w nawiązaniu do Przewodnika innowacji społecznych, który Komisja Europejska zamierza przedstawić.

Rola władz lokalnych i regionalnych w zakresie wytycznych dotyczących regionalnej pomocy państwa

18. Podkreśla, że, o ile traktaty nadają Komisji Europejskiej wyłączne kompetencje w zakresie ustanawiania zasad dotyczących zgodności pomocy państwa, to regionalna pomoc państwa, zgodnie ze swą nazwą, jest **narzędziem na rzecz rozwoju terytorialnego**. Komitet Regionów wyraża rozczarowanie, że nie został włączony w proces konsultacji prowadzony przez Komisję Europejską, w czasie przekazywania pierwszych projektów państwowym członkowskim i ocenia, że wyrażenie opinii przez KR na tak istotny temat wywierający skutki terytorialne jest niezbędne. Komitet Regionów wzywa Komisję do uwzględnienia rekomendacji i obaw sformułowanych w niniejszej opinii przy przygotowywaniu przez nią dalszych wytycznych.

19. Przypomina ponadto, że większość samorządów terytorialnych, które mają kompetencje w zakresie rozwoju gospodarczego, dzięki polityce gospodarczej i wsparciu udzielanemu przedsiębiorstwom jest w stanie ocenić wpływ podjętych na szczeblu europejskim decyzji, ponieważ zna lokalną tkankę gospodarczą i znajduje się blisko partnerów gospodarczych i społecznych. W związku z niewielką ilością środków, którymi dysponują samorzady lokalne, aby podważyć decyzje podjęte przez Komisję Europejską w dziedzinie pomocy państwa, Komitet Regionów uznaje, że powinny one od samego początku zostać włączone przez Komisję Europejską w proces opracowywania zasad w zakresie regionalnej pomocy państwa.

20. Wyraża zadowolenie w związku z konsultacją publiczną rozpoczętą przez Komisję Europejską 14 stycznia 2013 r. w celu przeglądu nowych wytycznych na okres 2014–2020. Owa konsultacja publiczna powinna między innymi umożliwić zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych, aby zapewnić lepsze dostosowanie przepisów w zakresie pomocy państwa do potrzeb poszczególnych obszarów i regionów Europy, a tym samym wzrost ich przejrzystości, dzięki czemu poprawi się pewność prawa z punktu widzenia zarówno płatników, jak i beneficjentów, oraz przestrzeganie zasady wielopoziomowego sprawowania rządów.

21. Uważa, że należy poszukiwać równowagi pomiędzy ustanawianiem europejskich zasad konkurencyjności niezbędnych do funkcjonowania rynku wewnętrznego, a oceną rzeczywistego wpływu środków pomocowych ustanowionych na poziomie lokalnym i regionalnym na rynek wewnętrzny.

⁽⁵⁾ Artykuł 175 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

22. Zwraca uwagę Komisji Europejskiej między innymi na przygotowane podczas kryzysu przez liczne władze samorządowe na szczeblu lokalnym i regionalnym plany ożywienia gospodarczego oraz instrumenty pomocy, które w trosce o skuteczność gospodarczą powinny być powiązane z pomocą państwa dopuszczaną przez Komisję Europejską, szczególnie zaś z regionalną pomocą państwa, gdyż dzięki temu będą mogły odnieść odpowiedni skutek.

23. Wzywa do wdrożenia wytycznych dotyczących regionalnej pomocy państwa na adekwatnym poziomie i ocenia, że przy przygotowaniu i wprowadzaniu podziału na obszary kwalifikujące się do pomocy, w interesie władz na poziomie krajowym leży udział szczebla terytorialnego, w tym wszystkich władz lokalnych i regionalnych.

Podział na obszary kwalifikujące się do regionalnej pomocy państwa

24. Ocenia, że regionalna pomoc państwa stanowi dla państw narzędzie zwalczania długoterminowych skutków kryzysu, ponieważ podtrzymuje dynamikę gospodarczą obszarów przechodzących trudności. W związku z tym zdecydowanie sprzeciwia się zmniejszeniu możliwości interwencji państwa w przedsiębiorstwach w porównaniu z poziomem obecnie przewidzianym w wytycznych, gdyż pomoc ta jest istotnym motorem rozwoju gospodarczego i tworzenia miejsc pracy na danym obszarze.

25. Wzywa Komisję Europejską do uwzględnienia skutków kryzysu poprzez – z jednej strony – podniesienie **pułapów wysokości pomocy** i – z drugiej strony – **odsetka ludności objętego** tego typu pomocą zgodnie z oszacowaniami samej Komisji Europejskiej ogłoszonymi w wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007–2013 (45,5 % na podstawie UE–27, zob. przypis 15, 2006/C 54/08).

26. Wyraża swoje poparcie dla utrzymania **zrównoważonego podziału na obszary** kwalifikujące się do regionalnej pomocy państwowej na lata 2014–2020, aby uniknąć zbyt dużych rozbieżności między regionami UE, a zwłaszcza obszarami, o których mowa w art. 107 ust. 3 lit. a) i c), aby uniknąć ryzyka delokalizacji wewnętrznych w UE.

27. Wnosi do Komisji Europejskiej o przygotowanie instrumentu przejściowego w postaci **sieci bezpieczeństwa**, aby obszary, które w poprzednim okresie mogły korzystać z tego typu pomocy, a które nie spełniają obecnie kryteriów najnowszych wytycznych, nie znalazły się gwałtownie poza strefą objętą pomocą.

Zauważa, że Komisja Europejska powinna przewidzieć specjalne przepisy w ramach wytycznych dotyczących regionalnej pomocy państwa dla tych państw członkowskich Unii Europejskiej, które przeżywają poważny kryzys gospodarczo-finansowy i które korzystają ze wsparcia w ramach europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej w celu zapewnienia spójności między wszystkimi politykami gospodarczymi Unii Europejskiej.

28. Wyraża zadowolenie, że Komisja Europejska zaproponowała możliwość uwzględnienia włączenia obszarów przylegających do obszarów wchodzących w zakres art. 107 ust. 3 lit. a) do kategorii obszarów wchodzących w zakres art. 107 ust. 3 lit. c).

29. Stwierdza, że podział na obszary kwalifikujące się do regionalnej pomocy opiera się na rozróżnieniu w ramach polityki spójności na regiony objęte celem konwergencji (PKB poniżej 75 %) oraz regiony objęte celem konkurencyjności (PKB powyżej 75 %). W świetle nowych propozycji Komisji Europejskiej dotyczących polityki spójności a zwłaszcza utworzenia nowej kategorii regionów w okresie przejściowym, których PKB mieści się pomiędzy 75 % a 90 %, Komitet Regionów wnosi by reforma regionalnej pomocy państwa została zharmonizowana z powstaniem tej nowej kategorii i proponuje uproszczony system, w którym wszystkie regiony w okresie przejściowym zostałyby włączone do wcześniej wyznaczonych obszarów wchodzących w zakres art. 107 ust. 3 lit. c). Komitet Regionów ubolewa, że w projekcie Komisji Europejskiej przedstawionym 14 stycznia 2013 r. jedynie regiony w okresie przejściowym włączone do obszarów wchodzących w zakres art. 107 ust. 3 lit. a) zostały uznane za wcześniej wyznaczone obszary wchodzące w zakres art. 107 ust. 3 lit. c). W związku z tym wzywa Komisję, by skorygowała swój wniosek tak, aby zapewnić spójność z wnioskiem dotyczącym rozporządzenia ustanawiającego ogólne przepisy dotyczące funduszy strukturalnych i by nie dopuścić do jakiegokolwiek nierówności traktowania między regionami, które należą do tej samej kategorii i doświadczają podobnych trudności gospodarczych.

30. Zwraca uwagę Komisji Europejskiej na szczególną sytuację określoną w art. 107 ust. 3 lit. a), w której znajdują się **regiony najbardziej oddalone** i nalega na bardziej elastyczne i przystosowane do ich położenia podejście. Komitet Regionów uważa, że ze względu na ich oddalenie od rynku wewnętrznego UE i fizyczną bliskość z innymi rynkami, te regiony powinny mieć nadal udział pomocy, która nie byłaby ani degresywna, ani tymczasowa, na działalność przedsiębiorstw i występować o taki sam poziom pomocy, który tradycyjnie był im dotąd przyznawany. Odnośnie do pomocy inwestycyjnej, uważa, że pomoc przyznawana regionom najbardziej oddalonym powinna zostać utrzymana bez zmian, gdyż ich usytuowanie i warunki, które spowodowały przyznanie pomocy, mają charakter strukturalny i trwałe.

31. Proponuje, by Komisja Europejska rozważyła również możliwość ustalenia wykazu regionów podlegających „przepisom szczególnym”, jakie zostaną przyjęte w uzgodnionych wieloletnich ramach finansowych, tak by zapewnić większą zgodność między wspomnianymi przepisami w ramach polityki spójności a wytycznymi dotyczącymi regionalnej pomocy państwa.

32. Zastanawia się nad **adekwatnością wskaźników** wybranych przez Komisję Europejską w celu dokonania podziału na obszary objęte regionalną pomocą państwa (PNB i stopa bezrobocia) i proponuje zastanowienie się nad innymi metodami w celu przyznawania i monitorowania tej pomocy. Władze na szczeblu lokalnym i regionalnym powinny zostać w pełni włączone do tych rozważań. Komitet Regionów zaproponował już pewne rozwiązania w swojej opinii „Wyjść poza PKB – pomiar postępu w zmieniającym się świecie”.

33. Sugeruje uwzględnienie przez Komisję Europejską pośród kryteriów stosowanych w celu określenia obszarów pomocy regionalnej utrudnień geograficznych, demograficznych i naturalnych występujących w niektórych regionach, takich jak:

- obszary wiejskie,
- obszary podlegające przemianom przemysłowym,
- regiony, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, takie jak:
 - regiony o bardzo niskiej lub niskiej gęstości zaludnienia, określone w art. 111 ust. 4) zmienionego wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych,
 - regiony wyspiarskie,
 - regiony transgraniczne,
 - regiony górskie,
- regiony zmagające się z brakiem równowagi demograficznej między pokoleniami młodszym i starszym oraz między osobami czynnymi zawodowo i niepracującymi na skutek emigracji młodego pokolenia i ogólnego starzenia się ich ludności, co przyczynia się do ograniczenia możliwości rozwojowych tych regionów.

34. Zauważa brak dostosowania warunków dotyczących obszarów kwalifikujących się do pomocy regionalnej, jeśli chodzi o kryterium minimalnej wielkości i ciągłości obszarów w odniesieniu do obszarów wiejskich. Te ostatnie nie korzystają ze specjalnego traktowania przyznanego obszarom o mniejszej gęstości zaludnienia, ale nie spełniają też sformułowanego w tekście kryterium poziomu zaludnienia. Komitet Regionów wzywa do złagodzenia tych warunków, aby dostosować je do szczególnych uwarunkowań obszarów wiejskich UE albo poprzez ustalenie bardziej adekwatnych progów dotyczących zaludnienia, albo stosowanie tych dwóch kryteriów zamiennie.

35. Chciałby pójść o krok dalej i wnosi o ponowne przemyślenie kryteriów kwalifikowania obszarów do regionalnej pomocy państwa, aby odzwierciedlały podejście z punktu widzenia regionalnego i w większym stopniu uwzględniały specyfikę terytorialną.

Zalecenia do opracowania wytycznych dotyczących regionalnej pomocy państwa w kontekście kryzysu

36. W kontekście wielu uprzednio przywołanych punktów – a zwłaszcza kryzysu gospodarczego i społecznego – uznaje, że narzędzie regionalnej pomocy państwa jest bardziej niż kiedykolwiek potrzebne, dzięki pozytywnym skutkom, które może przynieść zarówno dla zatrudnienia, jak i działalności gospodarczej. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar przeprowadzenia przez Komisję w 2016 r. przeglądu śródk okresowego map pomocy regionalnej.

37. Zauważa, że w obecnej postaci art. 107 ust. 3 lit. a) traktatu mówi o regionach, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia”. Komitet Regionów proponuje uwzględnić – oprócz kryterium PKB – także kryterium stopy bezrobocia przy wyznaczaniu obszarów objętych tym artykułem, uwzględniając pogorszenie się sytuacji zatrudnienia w wielu państwach członkowskich.

38. Uznaje, że metoda ponownej klasyfikacji regionów objętych zakresem art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE powinna być oparta na średniej wspólnotowej służącej za punkt odniesienia przy ustalaniu kryterium porównywania PKB i stopy bezrobocia. Pozwoliłoby to lepiej odzwierciedlić różnice w rozwoju między państwami członkowskimi i w ten sposób wyodrębnić najsłabsze regiony w krajach, w których notuje się wysoką stopę bezrobocia i niższe PKB.

39. Ocenia, że nowe ograniczenia **pomocy dla dużych przedsiębiorstw w znaczeniu wspólnotowym** na obszarach wchodzących w zakres art. 107 ust. 3 lit. c) nie wydają się uzasadnione, szczególnie w okresie kryzysu gospodarczego. Komitet Regionów podkreśla, że do tej kategorii zalicza się nie tylko duże przedsiębiorstwa dysponujące międzynarodowym kapitałem i dostępem do światowych rynków, ale też niemałą liczbę przedsiębiorstw lokalnych i rodzinnych, które w związku z zapotrzebowaniem na siłę roboczą przekroczyły graniczny próg 250 pracowników. W tej liczbie mieszczą się też małe przedsiębiorstwa z lokalnymi filiami, które w świetle europejskich przepisów o konsolidacji⁽⁶⁾, przekroczyły próg, od którego uznaje się je za duże przedsiębiorstwa. Odmawiając im jakiegokolwiek możliwości uzyskania wsparcia na obszarach wchodzących w zakres art. 107 ust. 3 lit. c), Komisja Europejska powoduje stworzenie zagrożenia dla zatrudnienia i aktywności gospodarczej regionów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, którym trudno zatrzymać tego rodzaju przedsiębiorstwa na swoim terenie.

40. Ponadto zwraca uwagę na **ryzyko delokalizacji** zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz UE, które grozi regionom z powodu zakazu udzielania pomocy dużym przedsiębiorstwom. Te ostatnie mogłyby faktycznie opuścić obszary objęte art. 107 ust. 3 lit. c) na rzecz obszarów objętych art. 107 ust. 3 lit. a) lub państw niebędących członkami UE, jeśli poziom otrzymywanej przez nie pomocy zmniejszyłby się.

41. Z zadowoleniem przyjmuje klauzulę ochronną zaproponowaną przez Komisję Europejską w projekcie z 14 stycznia 2013 r., która polega na zobowiązaniu dużych przedsiębiorstw do utrzymania inwestycji i miejsc pracy stworzonych na obszarach, które otrzymały pomoc na okres 5 lat, a w przypadku MŚP na okres 3 lat.

42. Sugeruje dodanie klauzuli dotyczącej pełnego odzyskania pomocy, wzorując się na art. 57 obecnie obowiązującego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące funduszy strukturalnych. Pomoc podlegałaby procedurze odzyskiwania przez okres 5 lat od momentu jej przyznania, jeśli

⁽⁶⁾ Art. 3, załącznik 1 do ogólnego rozporządzenia Komisji Europejskiej w sprawie wyłączeń grupowych (800/2008) z 6.8.2008.

nastąpiła zmiana charakteru lub warunków realizacji współfinansowanych operacji, prowadzone operacje spowodowały uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny, a także w wypadku zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo zaprzestania działalności produkcyjnej. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają, że przedsiębiorstwa, które są lub zostały objęte procedurą odzyskiwania w następstwie przeniesienia działalności produkcyjnej w obrębie państwa członkowskiego lub do innego państwa członkowskiego, nie korzystają z wkładu funduszy strukturalnych.

43. Wzywa Komisję Europejską do wprowadzenia mechanizmu uwzględniającego ex ante negatywne skutki zewnętrzne regionalnej pomocy państwa, takie jak znaczna utrata miejsc pracy w zakładach znajdujących się na obszarze UE, nie tylko w kontekście oceny porównawczej, którą obecnie Komisja prowadzi jedynie na etapie powiadomienia i w przypadku dużych projektów inwestycyjnych (2009/C 223/02, s. 54), lecz także w ramach rozporządzenia ogólnego o wyłączeniach grupowych.

44. Wzywa Komisję Europejską do **poszerzenia zakresu aktualnej definicji małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)**, tak aby utrzymać wytyczne regionalnej pomocy państwa w odniesieniu do tych przedsiębiorstw, które w znacznym stopniu przyczyniają się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy na danych obszarach, oraz w celu stworzenia silnej i wyposażonej w odpowiednią strukturę europejskiej przedsiębiorczości przywiązanej do danego obszaru i niechętniej delokalizacji, najlepiej przygotowanej do stawienia czoła wyzwaniom konkurencyjności, innowacyjności i internacjonalizacji – celom strategii „Europa 2020”.

45. Wnosi do Komisji o utworzenie – zaakceptowanej przez KE w odniesieniu do przemysłu rolno-spożywczego – **nowej kategorii pośredniej przedsiębiorstw**, pomiędzy MŚP a dużym przedsiębiorstwem, w których liczba pracowników waha się od 250 do 750, a roczne obroty nie przekraczają 200 mln euro, w celu zachęcania do rozwoju MŚP. Komitet Regionów wzywa też do przemyślenia w tym kontekście kwestii uwzględnienia **przedsiębiorstw o średniej wielkości** powstałych z MŚP, szybko rozwijających się, liczących od 250 do 5 000 pracowników. Proponuje, aby przedsiębiorstwa z kategorii pośredniej i przedsiębiorstwa średniej wielkości korzystały z odpowiednich progów pomocowych, wyższych niż przyznawane dużym przedsiębiorstwom, a niższych od tych przyznawanych MŚP.

46. Zauważa, że w celu uznania aspektu obszaru za przeważający przy przyznawaniu regionalnej pomocy państwa, nie należy stosować w odniesieniu do tej kategorii obszarów przepisów o konsolidacji (?). Komitet Regionów sądzi, że poza przedsiębiorstwami powiązаныmi lub partnerskimi przedsiębiorstwa powinno się uznawać za **przedsiębiorstwa samodzielne**.

47. Zwraca uwagę, że pułapy pomocy zaproponowane dla obszarów objętych regionalną pomocą państwa na lata 2014–2020 są zbliżone do pułapów pomocy dla MŚP obecnie

przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych⁽⁸⁾, co może spowodować zniesienie specyfiki regionalnej pomocy państwa. W związku z tym Komitet Regionów wnosi o – przynajmniej – zachowanie pułapów pomocy przewidzianych w wytycznych dotyczących regionalnej pomocy państwa na okres 2007–2013, a nawet uważa, że w okresie kryzysu gospodarczego te pułapy powinny zostać podwyższone.

48. Uznaje, że w nowej kategorii regionów w okresie przejściowym powinno się przewidzieć zwiększenie stawki na rzecz wspierania pomocy na inwestycje i zatrudnienie, uwzględniając ich sytuację spowolnienia gospodarczego.

49. Sygnalizuje, że przedsiębiorstwom znajdującym się na obszarach objętych regionalną pomocą państwa można pomagać jedynie w odniesieniu do części inwestycji lub utworzonych stanowisk odpowiadających działaniom przedsiębiorstw na rzecz zwiększenia dynamiki gospodarczej obszaru. W wytycznych dotyczących regionalnej pomocy państwa Komitet Regionów proponuje uznać za kwalifikowalne – bardziej rozpowszechnione w czasach kryzysu – **przejmowanie działalności i modernizację narzędzi produkcji**.

50. Przeciwstawia się zaostreniu zasad, aby pokazać motywujący charakter regionalnej pomocy państwa przyznanej na projekty inwestycyjne, niezależnie od ich zakresu lub wielkości realizującego je przedsiębiorstwa. Komitet Regionów podkreśla, że w odniesieniu do zasad dotyczących regionalnej pomocy państwa **motywujący charakter pomocy** jest wypadkową trudnej sytuacji na danym obszarze otrzymującym pomoc, który nie mógłby przeprowadzić inwestycji bez tej pomocy.

51. Popiera wniosek Komisji o zakwalifikowanie do pomocy przedsiębiorstw z sektora przemysłu stoczniowego. Ich obecna sytuacja nie uzasadnia wykluczenia ich z tej pomocy, do którego doszło w momencie, kiedy sektor ten przechodził poważny kryzys nadmiaru mocy produkcyjnych. Komitet Regionów nie zgadza się natomiast z propozycją Komisji, by uznać pomoc regionalną przyznaną przedsiębiorstwom z sektora żelaza i stali oraz włókien syntetycznych za faktycznie niezgodną z rynkiem wewnętrznym. Komitet Regionów z całą mocą podkreśla, że ich obecna sytuacja nie uzasadnia wykluczenia ich z tej pomocy, do którego doszło w momencie, kiedy te sektory przechodziły poważny kryzys nadmiaru mocy produkcyjnych.

52. Wzywa do wprowadzenia **bardziej elastycznego mechanizmu, zdolnego do szybkiego przystosowania się do zmian gospodarczych**, zamiast zwykłego przeglądu, do którego dochodzi co 7 lat w chwili obecnej, niewystarczającego do stawienia czoła sytuacji nieprzewidzianego kryzysu, który może mieć dramatyczne konsekwencje dla tkanki gospodarczej regionu. Komitet Regionów proponuje np. **utworzenie rezerwy ludzkiej na poziomie regionalnym**, która może być uwzględniana zależnie od zmian gospodarczych i w porozumieniu z władzami na szczeblu lokalnym i regionalnym.

(?) Zał. 1 ogólnego rozporządzenia Komisji Europejskiej w sprawie wyłączeń grupowych (800/2008) z dnia 6.8.2008 r.

(8) Art. 15 ogólnego rozporządzenia Komisji Europejskiej w sprawie wyłączeń grupowych (800/2008) z dnia 6.8.2008 r.

53. Proponuje przeprowadzenie ogólnej oceny wytycznych dotyczących regionalnej pomocy państwa na poziomie europejskim w trakcie ich obowiązywania w celu zweryfikowania, czy nie miało miejsca marnotrawienie środków i delokalizacje wewnętrzne w UE. W takim wypadku należałoby przewidzieć kary administracyjne, takie jak zwrot pomocy.

Bruksela, 1 lutego 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów „Najbardziej oddalone regiony UE w świetle strategii »Europa 2020« ”

(2013/C 62/13)

KOMITET REGIONÓW

- Z zadowoleniem przyjmuje dążenia Komisji do partnerskiej współpracy z regionami najbardziej oddalonymi (RNO) i pełnego zastosowania w stosunku do nich zapisów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, z uwzględnieniem szczególnych cech charakterystycznych i ograniczeń regionów najbardziej oddalonych.
- Podkreśla, że – zgodnie z zasadą pomocniczości i wielopoziomowego sprawowania rządów – potrzebne jest większe zaangażowanie władz regionalnych RNO w przygotowanie i realizację europejskich programów i strategii politycznych, by zapewnić uwzględnienie specjalnych potrzeb regionów najbardziej oddalonych na wszystkich etapach procesu decyzyjnego.
- Podkreśla, że zatrudnienie jest celem priorytetowym oraz punktem odniesienia dla wszystkich ważnych działań, które zostaną przeprowadzone w przyszłości na rzecz udanej realizacji strategii „Europa 2020” w regionach najbardziej oddalonych, w związku z tym wzywa Unię Europejską do rozwinięcia, w drodze konkretnych środków, celów nowej osi związanej z wymiarem społecznym, ustanowionej w komunikacie Komisji z 2012 r.
- Podkreśla, że wszystkie środki mające na celu osiągnięcie inteligentnego, trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu w regionach najbardziej oddalonych muszą być wdrażane na zasadach partnerstwa, zaś państwa członkowskie powinny ściśle współpracować z władzami regionalnymi na rzecz maksymalizacji potencjału wzrostu na tych terenach.
- Podkreśla znaczenie regionalnej współpracy RNO, ze względu na ich unikalne położenie geograficzne, oraz wzywa do poprawy synergii pomiędzy funduszami polityki spójności a Europejskim Funduszem Rozwoju, a także do zniesienia kryterium 150 km dla granic morskich we współpracy transgranicznej pomiędzy regionami najbardziej oddalonymi i krajami sąsiednimi.

Sprawozdawca	Malcolm MIFSUD (MT/PPE), burmistrz miasta Pietà
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji „Najbardziej oddalone regiony Unii Europejskiej: w kierunku partnerstwa na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu” COM(2012) 287 final

Opinia Komitetu Regionów – Najbardziej oddalone regiony UE w świetle strategii „Europa 2020”

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Wprowadzenie

1. Z zadowoleniem przyjmuje dążenia Komisji do partnerskiej współpracy z regionami najbardziej oddalonymi⁽¹⁾ (RNO) i pełnego zastosowania w stosunku do nich zapisów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, z uwzględnieniem szczególnych cech charakterystycznych i ograniczeń regionów najbardziej oddalonych, co zostało podkreślone przez Radę⁽²⁾. Podkreśla jednak, że powinny istnieć mechanizmy umożliwiające regionom najbardziej oddalonym udział w tej strategii, gdyż w przeciwnym razie nie będą one w stanie jej wdrażać.

2. Podkreśla potrzebę znalezienia równowagi między środkami ukierunkowanymi na skompensowanie szczególnych i trwałych ograniczeń regionów najbardziej oddalonych z jednej strony, a środkami mającymi na celu upowszechnianie możliwości i korzyści związanych z tymi regionami z drugiej.

3. Zwraca uwagę na potrzebę przyjęcia dalszych **konkretnych** środków w celu ustanowienia warunków zastosowania traktatów i wspólnej polityki w tych regionach, zgodnie z art. 349 TFUE.

4. Popiera inicjatywę Komisji w zakresie wdrożenia strategii umożliwiających regionom najbardziej oddalonym większą samodzielność, wzmocnienie gospodarki i **tworzenie trwałych miejsc pracy** dzięki wykorzystaniu niepowtarzalnych atutów poszczególnych RNO oraz wartości dodanej generowanej przez te regiony dla UE, lecz pomoc ta musi przyjąć formę konkretnych i przemyślanych działań ze strony Komisji, które umożliwią rozwinięcie pełnego potencjału art. 349 TFUE, np. poprzez wprowadzenie instrumentów ad hoc.

5. W świetle powyższego wzywa Komisję, by zadbała o zaangażowanie w realizację strategii „Europa 2020” różnych wydziałów Komisji, które powinny ściśle współpracować z Konferencją prezydentów RNO, zespołami ekspertów i specjalną grupą międzyresortową na rzecz przedsięwzięcia konkretnych środków przy planowaniu strategii ad hoc dotyczących m.in. **rozwoju w zakresie tworzenia szans trwałego zatrudnienia**.

6. W związku z powyższym Komitet Regionów sugeruje, by nadać priorytetowy charakter **edukacji, szkoleniom i zatrudnieniu**, ponieważ lokalne zasoby ludzkie i wiedza fachowa są największą siłą napędową wzrostu gospodarczego w RNO.

7. Popiera strategię Komisji dotyczącą zdefiniowania i formalnego uznania geograficznych i potencjalnych możliwości generowanych przez regiony najbardziej oddalone, stanowiących korzyść dla całej UE.

8. Podkreśla zwłaszcza, że RNO mogą pełnić funkcję aktywnych obszarów granicznych nastawionych na współpracę i ambasadorów UE będących w stanie poszerzać strefę wpływów społeczno-gospodarczych i kulturowych Unii oraz podejmować działania na rzecz intensyfikacji kontaktów handlowych i wymiany doświadczeń z obszarami sąsiadującymi i z krajami trzecimi, z którymi łączą je mocne więzi historyczne i kulturowe.

9. Podziela w przeważającej mierze pogląd Komisji na temat korzyści dla UE płynących z bliskich stosunków RNO z krajami zamorskimi i państwami trzecimi, w tym z kluczowymi gospodarkami wschodzącymi (np. Brazylią czy RPA).

NOWE ELEMENTY STRATEGII EUROPEJSKIEJ DLA REGIONÓW NAJBARDZIEJ ODDALONYCH

10. Zgadza się i zwraca uwagę na fakt, iż bez względu na ograniczenia geograficzne i gospodarcze (oddalenie, charakter wyspiarski, niewielka powierzchnia itd.), z którymi muszą się zmierzyć wszystkie regiony najbardziej oddalone, każdy z tych regionów **różni się** znacznie pod względem nie tylko szans, ale także wyzwań, przed którymi stoi⁽³⁾.

11. Ze szczególną dezaprobatą odnosi się do ewentualnego zastosowania podejścia narzucającego wymóg pluralizmu, który może wypaczyć całą ideę partnerstwa i zakłócić dialog niezbędny do osiągnięcia konsensusu na poszczególnych etapach realizacji programów.

12. Popiera strategię Komisji, która pragnie znaleźć wspólny mianownik wdrażania strategii „Europa 2020” we wszystkich regionach najbardziej oddalonych przy jednoczesnym określeniu szans i ograniczeń poszczególnych RNO.

⁽¹⁾ Artykuły 349 i 355 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), zmienione decyzją Rady Europejskiej z dnia 29 października 2010 r.

⁽²⁾ 3023. posiedzenie Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 14 czerwca 2010 r.

⁽³⁾ Analiza zatytułowana „Czynniki wzrostu w regionach najbardziej oddalonych”, przeprowadzona przez Ismeri Europa we współpracy z Institut National d'Études Démographiques (ITD) – UE, zlecona przez Komisję w roku 2009 i przeprowadzona w marcu 2011 r.

13. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący przyjęcia odnowionej strategii UE dla RNO, opartej na większym zróżnicowaniu i specjalizacji produktów, które to czynniki są kluczowe dla wzmocnienia sektorów tradycyjnych (takich jak rolnictwo), a także dla określenia i rozwijania nowych sektorów w oparciu o niepowtarzalne i konkretne atuty RNO.

14. Odnotowuje i podkreśla działania podejmowane przez same RNO w celu modernizacji i dywersyfikacji ich gospodarek oraz wskazuje na kompetencje regionów w zakresie definiowania celów i strategii rozwoju.

15. Podziela pogląd Komisji, iż szczególnie ważne jest wybranie działań związanych z RNO w obrębie tradycyjnych ram opartych o trzy **tradycyjne osie** (*): poprawę dostępności, poprawę konkurencyjności oraz wspieranie integracji regionalnej w regionach sąsiednich.

16. Ubolewa, iż definicji osi nie towarzyszą konkretne środki dostosowane do sytuacji RNO, zwłaszcza jeśli chodzi o poprawę dostępności, co jest zasadniczym elementem strategii rozwoju RNO i ich integracji z jednolitym rynkiem.

17. Z zadowoleniem przyjmuje **również** fakt, iż Komisja zgadza się z poglądem, według którego propozycje dotyczące przyszłego wzrostu gospodarczego w regionach najbardziej oddalonych wywierają pozytywny wpływ na **wszystkie pięć najważniejszych osi odnowionej strategii** (poprawę dostępności, zwiększenie konkurencyjności, zacieśnianie integracji terytorialnej, uwypuklenie wymiaru społecznego i włączanie działań w obszarze zmiany klimatu do wszystkich odpowiednich dziedzin polityki).

18. Ma nadzieję, że nowa oś obejmująca wymiar społeczny, która ma charakter przekrojowy w stosunku do pozostałych osi, zostanie wyposażona w dodatkowe środki finansowe i niezbędne instrumenty umożliwiające stworzenie w RNO trwałych miejsc pracy.

19. Zaznacza, że w świetle powyższego, a szczególnie w związku z konkurencyjnością i integracją regionalną, Komisja powinna również zachęcać do podejmowania konkretnych działań terytorialnych w celu **nasilenia integracji europejskiej RNO**, aby mogły uczestniczyć w przyszłych strategiach UE.

20. Podkreśla, że – zgodnie z zasadą pomocniczości i wielopoziomowego sprawowania rządów – potrzebne jest większe zaangażowanie władz regionalnych RNO w przygotowanie i realizację europejskich programów i strategii politycznych, by zapewnić uwzględnienie specjalnych potrzeb regionów najbardziej oddalonych na wszystkich etapach procesu decyzyjnego.

21. Podkreśla znaczenie regionalnej współpracy RNO, ze względu na ich unikalne położenie geograficzne, oraz wzywa do poprawy synergii pomiędzy funduszami polityki spójności

a Europejskim Funduszem Rozwoju, a także do zniesienia kryterium 150 km dla granic morskich we współpracy transgranicznej pomiędzy regionami najbardziej oddalonymi i krajami sąsiednimi.

22. Popiera inicjatywy sprzyjające tworzeniu znaków towarowych i logotypów UE/RNO, które stałyby się zachętą do identyfikacji regionów najbardziej oddalonych w strefie społeczno-gospodarczej i kulturowej UE, przyczyniając się tym samym do większej integracji w obrębie bliskiego sąsiedztwa i jednolitego rynku pod sztandarem UE.

GŁÓWNE OSIE ODNOWIONEJ STRATEGII UE

23. Docenia znaczenie przypisywane przez Komisję zachętom do stworzenia uaktualnionych i przystosowanych ram polityki wobec RNO w świetle strategii „Europa 2020”.

24. Jednakże wyraża zaniepokojenie faktem, że wiele działań wymaganych w związku z niektórymi głównymi osiami (np. dotyczącymi transportu i wdrażania nowych technologii w celu poprawy dostępności) nie spełni najprawdopodobniej warunku dotyczącego rozsądnych kosztów. W konsekwencji ich skuteczna realizacja wymagać może **większego wsparcia lub ustanowienia partnerstw publiczno-prywatnych**, by wysokie koszty nie odbiły się na cenach usług końcowych świadczonych obywatelom.

25. Opowiada się za rozwojem i optymalizacją istniejących regionalnych portów lotniczych, z wykorzystaniem partnerstw publicznych lub prywatnych, gdyż należą one do najważniejszych instrumentów rozwoju gospodarczego i społecznego regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej.

26. Mimo wszystko zgadza się z poglądem, iż modernizacja i dywersyfikacja gospodarek regionów najbardziej oddalonych, a także inwestycje i innowacje w obrębie potencjalnych szybko rozwijających się sektorów, mogą poprawić perspektywy rozwojowe RNO przy wsparciu ze strony instytucji UE, podmiotów państwowych i prywatnych oraz zainteresowanych stron.

27. Wskazuje na znaczenie szczególnego wspierania **modernizacji floty rybackiej i infrastruktury morskiej w regionach najbardziej oddalonych** i zachęca do niego Komisję. Zasoby morskie i rybne to jedne z największych atutów RNO, przyczyniające się do zróżnicowania produktów i integracji regionów najbardziej oddalonych na jednolitym rynku, oraz wspierające wzrost i konkurencyjny handel z krajami sąsiednimi.

28. Sugeruje, by Komisja zachęcała – w kontekście odnowionej strategii „Europa 2020” na rzecz wzrostu RNO – do realizacji programów i partnerskiej współpracy między państwami członkowskimi UE a regionami najbardziej oddalonymi, włączając w ten proces podmioty prywatne aktywne w odpowiednich obszarach z myślą o implementacji **działań umożliwiających jednoczesne osiągnięcie wielorakich celów różnych osi odnowionej strategii UE** oraz zachęcania regionów najbardziej oddalonych do włączania się w przyszłe strategie UE.

(*) COM(2004) 343 final, 26 maja 2004 r.; COM(2004) 543 final, 6 sierpnia 2004 r.

29. Z uwagi na powyższe popiera zwłaszcza ideę wprowadzenia w regionach najbardziej oddalonych szybkiego internetu i nowych technologii telekomunikacyjnych oraz stworzenia warunków ich rozwoju, gdyż rozwiązania te doprowadziłyby do poprawy dostępności, modernizacji turystyki, intensyfikacji działalności gospodarczej, wzmocnienia wymiaru społecznego, zwiększenia konkurencyjności i zacieśnienia więzów między regionami najbardziej oddalonymi a kontynentem.

PROPOZYCJE NA PRZYSZŁOŚĆ

Wymiar wewnętrzny

30. Podziela zdanie Komisji, że polityka spójności jest głównym unijnym narzędziem realizacji celów strategii „Europa 2020” ponieważ **gwarantuje największą koncentrację funduszy inwestycyjnych UE na rzecz tworzenia miejsc pracy** i stymulacji wzrostu dzięki stałym instrumentom, które zmniejszą rozbieżności pomiędzy regionami najbardziej oddalonymi a resztą UE, przyczyniając się do konwergencji tych regionów z Unią.

31. Uważa, że duże znaczenie ma **zagwarantowanie dostępności znacznej ilości funduszy na wzmocnienie sektora MŚP w celu tworzenia trwałych miejsc pracy i ich utrzymania**, wspierania innowacji w najszerszym tego słowa znaczeniu, propagowania modernizacji i zróżnicowania gospodarek oraz aktywów RNO, przyjmując za podstawę warianty strategii dotyczące każdego regionu, wspierania dostosowania do zmiany klimatu i rozwoju zrównoważonych dostaw energii.

32. Uwypukla i popiera propozycję Komisji, by w sposób szczególny traktować regiony najbardziej oddalone, poprzez wskaźnik współfinansowania wynoszący **85 % niezależnie od PKB** danego RNO, by pomóc im jak najlepiej wykorzystać dostępne fundusze.

33. Jednak, zgodnie z rezolucją Parlamentu Europejskiego z 18 kwietnia 2012 r.⁽⁵⁾, zaleca by okres wdrażania tych funduszy w regionach najbardziej oddalonych został przedłużony z myślą o skuteczniejszym wdrażaniu.

34. Podkreśla, że wszystkie środki mające na celu osiągnięcie inteligentnego, trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu w regionach najbardziej oddalonych muszą być wdrażane na zasadach partnerstwa, zaś państwa członkowskie powinny ściśle współpracować z władzami regionalnymi na rzecz maksymalizacji potencjału wzrostu na tych terenach.

35. Popiera apel Komisji o pełne zaangażowanie przedstawicieli regionów najbardziej oddalonych w przygotowanie i monitorowanie umów o partnerstwie pomiędzy Komisją a poszczególnymi państwami członkowskimi na następny okres finansowania.

⁽⁵⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie roli polityki spójności w najbardziej oddalonych regionach Unii Europejskiej w kontekście strategii „Europa 2020” (2011/2195(INI)).

36. Sugeruje jednak, że przedstawiciele innych obszarów (**charakteryzujących się podobnymi cechami i ograniczeniami**) mogliby także, jeśli zostaną o to poproszeni, wspierać dyrekcję generalną Komisji Europejskiej ds. polityki regionalnej podczas analizy *ex-ante* i *ex-post*, pomagając w konstruktywnym porównywaniu i zestawianiu ze sobą zbliżonych praktyk, strategii politycznych i rozwiązań oraz generując nowe pomysły na podstawie sprawdzonych rozwiązań wypróbowanych na innych podobnych obszarach (ale nie w regionach najbardziej oddalonych).

37. Proponuje ustanowić, a następnie poszerzyć w całej Europie sieci na rzecz wspierania wysokiej jakości badań, na których skorzystałyby regiony najbardziej oddalone. Dzięki temu innowacyjne badania mogłyby prosperować i zwiększać udział beneficjentów we wszystkich powiązanych dziedzinach naukowych. Przyciągałyby nie tylko naukowców, umożliwiając im rozwój i pozostanie na danym stanowisku badawczym, lecz również podmioty z obszarów badań, technologii, rozwoju i innowacji. Ulepszono by w ten sposób otoczenie badawcze i **utworzono nowe trwałe miejsca pracy** w RNO.

38. Sugeruje zachęcanie do ustanowienia centrów ad hoc i laboratoriów w regionach najbardziej oddalonych i w całej UE, na rzecz rozpowszechniania wyników badań na temat RNO, sprawdzonych rozwiązań i udanych przedsięwzięć, w celu utworzenia nowych, bardziej obszernych źródeł pomysłów i wniesienia wkładu w opracowanie rozwiązań, zacieśnienia bliskiej współpracy pomiędzy państwami członkowskimi i regionami najbardziej oddalonymi a UE, oferując w ten sposób nowe szanse na trwałe zatrudnienie w tych regionach.

39. Zaleca, by specjalne projekty UE, programy mobilności i działania na rzecz spójności zostały wdrożone w regionach najbardziej oddalonych, by zwiększyć ich zaangażowanie i propagować szkolenia zawodowe lokalnych zasobów ludzkich w zakresie znaczenia **procesu udziału** wśród podmiotów prywatnych i publicznych społeczeństwa obywatelskiego w tych regionach, oraz podkreśla, że jedynie łącząc siły można zrealizować cele strategii „Europa 2020” na rzecz zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu RNO.

40. Sugeruje, by wyniki wspomnianych szkoleń w konsekwencji natychmiast stały się **szansą na zatrudnienie** w regionach najbardziej oddalonych, przyczyniając się do rzecz dalszego rozpowszechniania informacji i organizowania kampanii informacyjnych na temat odnowionej strategii UE na rzecz inteligentnego partnerstwa RNO i wdrażania powiązanych programów.

41. Zaleca nasilenie współpracy w zakresie innowacji i klastrów między państwami należącymi i nienależącymi do UE oraz wspieranie współpracy regionalnej w celu zwiększenia inwestycji spoza UE i rozwoju turystyki. Środki te mogłyby faktycznie stanowić skuteczny postęp w realizacji celów strategii „Europa 2020”.

42. Popiera wniosek Komisji dotyczący wsparcia rolnictwa w ramach programu POSEI, który stanowi dla regionów najbardziej oddalonych odpowiednik pierwszego filaru WPR i jest kluczowym instrumentem utrzymania i rozwijania rolnictwa w RNO. Popiera także utrzymanie programu „POSEI w dziedzinie rybołówstwa”, ponieważ ten system wyrównania dodatkowych kosztów jest zasadniczym instrumentem umożliwiającym wprowadzenie produktów rybołówstwa i akwakultury z RNO na rynek zewnętrzny.

43. W tym kontekście podkreśla, że ocena skutków umów międzynarodowych dotyczących gospodarek RNO jest niezbędna w celu uniknięcia reperkusji ekonomicznych w już i tak trudnych warunkach.

44. Podkreśla, że również zintegrowana polityka morska musi zostać skonsolidowana, jako że zasoby morskie stanowią jeden z głównych filarów wdrażania strategii „Europa 2020” w regionach najbardziej oddalonych.

45. Podkreśla znaczenie zasobów morskich i rybnych RNO i zachęca Komisję do działań na rzecz modernizacji floty rybackiej, w tym ponownego wprowadzenia pomocy na budowę statków w kolejnym okresie programowania 2014–2020, i infrastruktury morskiej w regionach najbardziej oddalonych.

46. Wyraża zadowolenie z tego, iż Komisja zachęca do dalszego rozwoju zrównoważonej turystyki w regionach najbardziej oddalonych, szczególnie w odniesieniu do nowych sektorów specjalistycznych, oraz do wykorzystania potencjalnych motorów wzrostu na tych obszarach (w dziedzinach takich jak m.in.: zasoby morskie, zrównoważona turystyka, różnorodność biologiczna czy budownictwo ekologiczne) poprzez zastosowanie badań, rozwoju technologicznego i działań innowacyjnych z myślą o **upowszechnianiu nowych możliwości w zakresie zatrudnienia i przedsiębiorczości**, które mogą doprowadzić (m.in.) do zmniejszenia zagrożenia drenażem mózgow, a także przyczynić się do poprawy efektywności energetycznej i upowszechnienia energii odnawialnej.

47. Wskazuje na potrzebę wspierania **szkoleń i systemów edukacji** w regionach najbardziej oddalonych. Wzywa więc Komisję do zapewnienia, by w obecnych unijnych programach kształcenia i szkolenia, zwłaszcza w zakresie mobilności, uwzględnić specyfikę RNO.

48. Podkreśla, że podczas następnego przeglądu europejskich ram dotyczących pomocy państwa należy uwzględnić specyfikę RNO i dążyć do większej elastyczności, uproszczenia i spójności interwencji na rzecz przedsiębiorstw w regionach najbardziej oddalonych.

49. Proponuje nadać priorytetowy charakter wspieraniu działań na rzecz poprawy, modernizacji i restrukturyzacji systemów zdrowotno-edukacyjnych w RNO przy wykorzystaniu partnerstw między podmiotami państwowymi i prywatnymi.

Wymiar zewnętrzny

50. Zgadza się z Komisją, że położenie geograficzne regionów najbardziej oddalonych jest korzystne dla całej UE, a rozwój potencjału tych obszarów i ich pełne zintegrowanie z jednolitym rynkiem stanowi kluczową szansę na to, by RNO wygenerowały wartość dodaną dla UE. Należy przy tym zagwarantować im szczególne traktowanie, w ramach którego przestrzegane będą zasady równości szans i proporcjonalności, a także równowagę między tym wymiarem wewnętrznym a lepszą integracją z otoczeniem geograficznym.

51. Proponuje ocenić nowe produkty (w oparciu o docelowy popyt na rynku i w ramach ich sąsiedztwa regionalnego), w stronę których dane państwo członkowskie mogłoby przesunąć swoją produkcję w stosownym RNO w celu zwiększenia wymiany handlowej bądź wymiany wiedzy i doświadczeń z sąsiadami lub krajami trzecimi takimi jak kluczowe gospodarki wschodzące (np. Brazylia, RPA) oraz poprawienia możliwości w zakresie trwałego zatrudnienia.

52. Pragnie zwrócić uwagę na możliwości, z którymi wiąże się powyższa sugestia w odniesieniu zarówno do RNO, jak i UE: tzn. **nowe możliwości związane z transportem morskim, szansami na zatrudnienie w tym sektorze**, rozwojem sektora transportu w basenach morskich oraz z optymalizacją kosztów transportu i relacji handlowych między UE a wschodzącymi rynkami międzynarodowymi.

53. Podziela pogląd Komisji dotyczący potrzeby traktowania regionów najbardziej oddalonych mniej w kategoriach ewentualnych platform przedsiębiorczości i współpracy, a bardziej w kategoriach rzeczywistych strategicznych ambasadorów UE na obszarach Atlantyku, Karaibów i Oceanu Indyjskiego, wykorzystujących swój rzeczywisty potencjał, a także poszerzenia wpływów Europy na obszarach, na których leżą te regiony, z korzyścią dla całej UE. W tym celu wzywa Unię do przyjęcia szczególnych środków wspierających odpowiednie połączenie RNO z sąsiadującymi krajami trzecimi.

54. Podkreśla zaletę bliskiego położenia regionów najbardziej oddalonych w stosunku do sąsiadujących z nimi krajów trzecich i terytoriów z punktu widzenia szans oferowanych przez handel regionalny i współpracy na rzecz rozwoju zewnętrznego wymiaru jednolitego rynku.

55. Zachęca również Komisję do zwiększenia integracji RNO w obszarach, w których są położone, z punktu widzenia handlu, rozwoju przemysłu kosmicznego i innych unikalnych atutów tych regionów, a także modernizację zatrudnienia i dywersyfikację gospodarek RNO, przy jednoczesnym **zwiększeniu szans na trwałe zatrudnienie**.

56. W świetle powyższego, podkreśla potrzebę opracowania w przyszłości planów działania odnowionej strategii na rzecz regionów najbardziej oddalonych z obu punktów widzenia: dostępu RNO do jednolitego rynku oraz ułatwienia integracji na rynkach regionalnych.

57. Popiera zaangażowanie Komisji w uwzględnianiu regionów najbardziej oddalonych i dostosowywaniu do nich realizacji działań, o których mowa w komunikacie „Małe przedsiębiorstwo, wielki świat”⁽⁶⁾, dotyczącym rozwoju MŚP działających na rynku międzynarodowym, np. poprzez przyjęcie szczególnych środków w obszarze prawa konkurencji, ukierunkowanych na wspieranie internacjonalizacji MŚP w RNO. Uznaje rolę funduszy strukturalnych Unii Europejskiej jako istotnego źródła finansowania MŚP oraz popiera ideę ułatwienia dostępu MŚP do procedur zamówień publicznych.

Podsumowanie

58. Przyjmuje do wiadomości, że instytucje UE z powodzeniem zaangażowały się na rzecz trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu regionów najbardziej oddalonych i kładzie szczególny nacisk na potrzebę zacieśnienia partnerstwa między unijnymi instytucjami, państwami członkowskimi, regionami najbardziej oddalonymi oraz innymi kluczowymi podmiotami i zainteresowanymi stronami (publicznymi i prywatnymi), które mogą przyczynić się do zrównoważonego rozwoju regionów najbardziej oddalonych.

59. Podkreśla, że **zatrudnienie** jest celem priorytetowym oraz punktem odniesienia dla wszystkich ważnych działań, które zostaną przeprowadzone w przyszłości na rzecz udanej realizacji strategii „Europa 2020” w regionach najbardziej oddalonych. Dlatego wzywa UE do rozwinięcia, w drodze konkretnych środków, celów nowej osi związanej z wymiarem społecznym, ustanowionej w komunikacie z 2012 r., gdyż Komisja tego nie czyni i jedynie nawiązuje do ogólnych programów finansowania, bez właściwej modulacji.

60. W tym kontekście Komitet popiera inicjatywę RNO dotyczącą sporządzenia planu wzrostu i zatrudnienia w tych regionach w celu przeprowadzenia dalszej oceny wykonalności i wdrażania.

61. Sugeruje i proponuje kilka konkretnych przykładów rozwiązań na rzecz zwiększenia lub stworzenia **nowych możliwości zatrudnienia** w RNO.

62. Podkreśla, że należy nadać priorytetowy charakter **służbie zdrowia, szkoleniom i edukacji** w regionach najbardziej oddalonych, by optymalnie wykorzystać lokalne zasoby ludzkie i ich doświadczenie jako kluczowe potencjalne czynniki wzrostu na tych obszarach.

63. Wskazuje na znaczenie modernizacji i zróżnicowania gospodarek RNO i podkreśla znaczenie wspierania **modernizacji floty rybackiej i infrastruktury morskiej w regionach najbardziej oddalonych**, a także zachęca do tego Komisję. Zasoby morskie i rybne to jedne z najważniejszych zasobów regionów najbardziej oddalonych, które przyczyniają się do zróżnicowania produktów i integracji regionów najbardziej oddalonych na jednolitym rynku oraz wspierają wzrost i konkurencyjny handel z krajami sąsiednimi.

64. Zwraca uwagę na sposoby, na jakie kluczowe interwencje mogą stworzyć nowe możliwości zatrudnienia zarówno w regionach najbardziej oddalonych, jak i w UE, z punktu widzenia **transportu morskiego, szans na zatrudnienie w tym sektorze, rozwoju sektora transportu w basenach morskich oraz optymalizacji kosztów transportu i relacji handlowych** między UE a wschodzącymi rynkami międzynarodowymi.

65. Popiera, wraz z Parlamentem Europejskim, konieczność ustanowienia ram ad hoc dla transportu i ITC, tak aby RNO mogły skutecznie stawić czoła problemowi rozczłonkowania terytorium i przepaści cyfrowej.

66. Zachęca Komisję również do zwiększenia integracji regionów najbardziej oddalonych w obszarach, w których są one położone, z punktu widzenia handlu i rozwoju unikalnych zalet tych obszarów na rzecz modernizacji i dywersyfikacji ich gospodarki, w ramach dążeń do inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

67. Podkreśla znaczenie zniesienia kryterium 150 km dla granic morskich we współpracy transgranicznej między regionami najbardziej oddalonymi a krajami z nimi sąsiadującymi, co wiąże się z tym, że wiele RNO to wyspy położone w odległości większej niż 150 km od krajów sąsiednich.

68. Podkreśla znaczenie współpracy regionalnej RNO, która wymaga nie tylko kontynuacji programów współpracy terytorialnej w ramach EFRR, lecz również zwiększenia synergii między funduszami polityki spójności a Europejskim Funduszem Rozwoju.

69. W świetle powyższego, podkreśla potrzebę opracowania w przyszłości planów działania odnowionej strategii na rzecz regionów najbardziej oddalonych z obu punktów widzenia: dostępu do jednolitego rynku oraz ułatwienia integracji rynków regionalnych na tych obszarach.

Bruksela, 1 lutego 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁶⁾ COM(2011) 702 final z 9 listopada 2011 r.

Opinia Komitetu Regionów „Rola władz lokalnych i regionalnych w promowaniu wzrostu gospodarczego i działaniu na rzecz tworzenia miejsc pracy”

(2013/C 62/14)

KOMITET REGIONÓW

- Przypomina Komisji Europejskiej, że władze lokalne i regionalne często są odpowiedzialne za wdrażanie polityki zatrudnienia, edukacji i szkoleń zawodowych. Wymiar terytorialny tych strategii ma zatem ogromne znaczenie i szkoda, że w komunikacie Komisji Europejskiej nie znalazło się konkretne odniesienie do kompetencji regionów i władz lokalnych w tym zakresie.
- Przyjmuje z zadowoleniem środki opisane w „Pakcie na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”. Zwraca uwagę na związek między tym paktem a programami na rzecz wzrostu uwzględnionymi w wieloletnich ramach finansowych (WRF) na lata 2014–2020, począwszy od rubryki 1 „Trwały wzrost”.
- Zachęca państwa członkowskie do uwzględnienia w swych krajowych programach reform wytycznych Komisji Europejskiej, a zwłaszcza zaleceń dotyczących modelu *flexicurity*, który jest prawdziwym wyzwaniem dla europejskiego rynku pracy.
- Uważa za istotne zachęcanie do samozatrudnienia i prywatnej przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorstw zakładanych przez młodych ludzi. Mogłoby to pomóc w efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, które w innych okolicznościach pozostają bezproduktywne (koszty przedwczesnych emerytur, zapomogi dla bezrobotnych).
- Proponuje większe zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w opracowanie polityki zachęt dla ekologicznych miejsc pracy w ramach krajowych planów zwiększania zatrudnienia.
- Ocenia pozytywnie propozycję udoskonalenia Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES), m.in. poprzez wprowadzenie serwisu „Match and Map”, który przyczyni się do jasnego przedstawienia dystrybucji geograficznej ofert pracy. W związku z tym przypomina regionalne i krajowe znaczenie stypendiów umożliwiających zdobycie doświadczenia zawodowego oraz proponuje zakrojone na szeroką skalę połączenie ich z programami realizowanymi przez Europejską Sieć Przedsiębiorczości, regiony oraz izby handlowe.

Sprawozdawczyni	Maria Luisa COPPOLA (IT/PPE), członkini Rady Regionalnej, region Veneto
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „W kierunku odnowy gospodarczej sprzyjającej zatrudnieniu” COM(2012) 173 final

Opinia Komitetu Regionów – Rola władz lokalnych i regionalnych w promowaniu wzrostu gospodarczego i działania na rzecz tworzenia miejsc pracy

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Przyjmuje z zadowoleniem komunikat Komisji Europejskiej „W kierunku odnowy gospodarczej sprzyjającej zatrudnieniu” i przypomina, że pełne zatrudnienie i spójność społeczna to cele zapisane w TFUE, które należy realizować z poszanowaniem zasad proporcjonalności i pomocniczości (art. 3, 4, 5, 6 i 9 TFUE). Uznaje komunikat Komisji za akt o charakterze politycznym, po którym powinny nastąpić konkretne inicjatywy ustawodawcze państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych.

2. Odnotowuje, że Komisja zwraca uwagę na konieczność przeprowadzenia reform strukturalnych na szczeblu krajowym, głównie w celu zliberalizowania rynku usług i rynku pracy. Komitet zgadza się co do potrzeby takich reform, ale chciałby, by przedstawiono bardziej konkretne propozycje działań służących stymulowaniu zatrudnienia w zielonej gospodarce.

3. Ponownie zwraca się do Komisji, by we wszystkich swych wnioskach, zwłaszcza dotyczących wdrażania komunikatu Komisji pt. „W kierunku odnowy gospodarczej sprzyjającej zatrudnieniu”, uwzględniła art. 9 TFUE, w którym mowa jest o wspieraniu wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewniania odpowiedniej ochrony socjalnej i zwalczania wykluczenia społecznego.

4. Zdecydowanie popiera strategię „Europa 2020” i przewidziane w niej mechanizmy (np. krajowe programy reform), a także zaangażowanie na rzecz realizacji jej celów w zakresie zatrudnienia. Zachęca tym samym państwa członkowskie do podążania drogą wzrostu i innowacji wyznaczoną w tej strategii.

5. Niemniej stwierdza z zaniepokojeniem, że w ostatnich latach różnice społeczne i gospodarcze między państwami członkowskimi (oraz poszczególnymi regionami) zamiast się zmniejszać, coraz bardziej się pogłębiają.

6. Podkreśla, że dla osiągnięcia celów zdefiniowanych w europejskiej strategii zatrudnienia wskazane jest uwzględnienie wymiaru terytorialnego, co umożliwi państwom członkowskim oraz władzom lokalnym i regionalnym utrzymanie wystarczającej elastyczności w zakresie wyznaczania priorytetów i opracowywania odpowiednich rozwiązań strategicznych. Dużą wagę

może mieć również właściwe wykorzystanie środków w ramach polityki spójności. W związku z tym podejście oparte na wielo-poziomym sprawowaniu rządów, zgodne z zasadą pomocniczości, zwłaszcza przy sporządzaniu krajowych programów reform, z pewnością najbardziej się nadaje do tego, by zaspokoić potrzeby lokalne i skuteczniej zrealizować cele w zakresie zatrudnienia.

7. Uważa, że wyzwaniem w zakresie zatrudnienia zarówno obecnie, jak i w przyszłości jest nie tylko walka z bezrobociem osób młodych, lecz również zaradzenie brakowi zatrudnienia wśród osób powyżej 55 roku życia, osób niepełnosprawnych, imigrantów i kobiet oraz wzrostowi liczby długotrwale bezrobotnych. Z tego względu zachęca Komisję Europejską i państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na kategorie stanowiące cenny i doświadczony kapitał ludzki.

8. Przypomina Komisji Europejskiej, że władze lokalne i regionalne często są odpowiedzialne za wdrażanie polityki zatrudnienia, edukacji i szkoleń zawodowych. Wymiar terytorialny tych strategii ma zatem ogromne znaczenie i szkoda, że w komunikacie Komisji Europejskiej nie znalazło się konkretne odniesienie do kompetencji regionów i władz lokalnych w tym zakresie.

9. Zachęca Komisję Europejską i państwa członkowskie do przedsięwzięcia środków koniecznych do wyeliminowania szkodliwej praktyki dumpingu socjalnego i pracy nierejestrowanej, związanej również z różnymi formami wykorzystania imigrantów przebywających nielegalnie na terenie danego kraju.

10. Apeluje do Komisji Europejskiej o wspieranie konkurencyjności europejskiego sektora przemysłowego i usługowego poprzez wzmocnienie unijnego zarządzania gospodarczego po to, by nie pozwolić na powrót do polityki protekcjonizmu.

Posiedzenie Rady Europejskiej w dniach 28–29 czerwca 2012 r., „Pakt na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”

11. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż kwestie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia znalazły się w centrum uwagi Rady Europejskiej na posiedzeniu w dniach 28–29 czerwca 2012 r., zaś podczas szczytu dostrzeżono konieczność uruchomienia instrumentów i strategii na wszystkich szczeblach sprawowania rządów w Unii Europejskiej w celu tworzenia miejsc pracy i generowania wzrostu gospodarczego.

12. Podkreśla, że konsolidacja budżetowa państw członkowskich nie jest celem sama w sobie. Od władz lokalnych i regionalnych powinno się wymagać wyważonego udziału – z poszanowaniem zasady proporcjonalności i bez uszczerbku dla ich wzrostu gospodarczego oraz spójności terytorialnej i społecznej.

13. Przyjmuje ogólnie rzecz biorąc z zadowoleniem środki adresowane do państw członkowskich oraz środki na poziomie Unii Europejskiej opisane w „Pakcie na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”. Zwraca uwagę na związek między tym paktem a programami na rzecz wzrostu uwzględnionymi w wieloletnich ramach finansowych (WRF) na lata 2014–2020, począwszy od rubryki 1 „Trwały wzrost”. Te same państwa, które poparły pakt, powinny teraz przyjąć spójne stanowisko w ramach negocjacji dotyczących WRF. Zwłaszcza w odniesieniu do środków europejskich uzgodnionych w konkluzjach Rady Komitet Regionów zwraca uwagę na konieczność wzmocnienia jednolitego rynku, ograniczenia złożoności przepisów regulacyjnych, zmobilizowania EBI i szybkiego rozpoczęcia „fazy pilotażowej obligacji projektowych” służących finansowaniu szybkich działań sprzyjających wzrostowi gospodarczemu. Niezmiernie istotne jest, by unikać zakłóceń konkurencji w fazie pilotażowej oraz sytuacji, w której projekty nie są rentowne ekonomicznie. Instrument ten nie powinien zastępować kapitału państw członkowskich, organów lokalnych i regionalnych, ani też kapitału prywatnego. Kontynuowanie projektu po zakończeniu fazy pilotażowej powinno zależeć wyłącznie od wyników niezależnej oceny. W ocenie tej należy zwrócić uwagę na to, czy wybrane projekty stworzyły wartość dla Unii.

14. Odnośnie do wprowadzenia obligacji projektowych w celu finansowania strategicznej infrastruktury przypomina swoje wcześniejsze stanowisko w sprawie instrumentu „Łącząc Europę”⁽¹⁾, zgodnie z którym sugerował włączenie władz lokalnych i regionalnych w realizację projektów TEN z myślą o maksymalizacji korzyści dla obywateli.

15. Wyraża jednakże ubolewanie z powodu tego, że konkluzje Rady nie znajdują odzwierciedlenia w szybkich działaniach wszystkich państw członkowskich ani z większym naciskiem nie propagują dalszych rozwiązań ukierunkowanych na wzrost.

Działania na rzecz tworzenia miejsc pracy

16. Wyraża uznanie dla propozycji Komisji Europejskiej w zakresie tworzenia miejsc pracy, zwłaszcza jeśli chodzi o ograniczenia obciążeń podatkowych dla przedsiębiorstw bez wywierania wpływu na budżet, lecz z jednoczesnym zmniejszeniem klina podatkowego na rzecz innych form dochodów (jak np. podatki środowiskowe).

17. Podkreśla wagę – zwłaszcza w kontekście kryzysu gospodarczego – koncentrowania działań w celu nie tylko tworzenia nowych miejsc pracy i wspierania zachęt dla restrukturyzacji, ale przede wszystkim utrzymania istniejącego zatrudnienia.

18. Sugeruje lepsze wykorzystanie, koordynację i interoperacyjność instrumentów dostępnych na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym, a także na szczeblu izb handlowych (zachęcając zwłaszcza do wykorzystania nie tylko EFS, lecz również EFRR) do wsparcia samozatrudnienia, przedsiębiorstw

społecznych, kształcenia przemienne i tworzenia nowych przedsiębiorstw. Dzięki ściślejszej koordynacji możliwe będzie efektywniejsze wykorzystanie instrumentów.

19. Uważa, że europejska agenda na rzecz wzrostu mająca zapewnić trwałe miejsca pracy wysokiej jakości powinna opierać się na celu dotyczącym wdrożenia realnej strategii na rzecz odbudowy przemysłu w Europie, przy czynnym udziale władz publicznych wszystkich szczebli, oraz na solidnej polityce przemysłowej sprzyjającej konkurencyjności MŚP (stanowiących trzon gospodarki europejskiej, będących podstawą jej historii kulturowej i produktywności) i sektora usługowego. Tego rodzaju strategia na rzecz odbudowy przemysłu zakłada, że Komisja Europejska w pełni wykorzysta potencjał traktatu lizbońskiego w dziedzinie polityki przemysłowej poprzez wykorzystanie możliwości „podjęcia każdej użytecznej inicjatywy w celu wsparcia (tej) koordynacji (między państwami członkowskimi w dziedzinie polityki przemysłowej), w szczególności inicjatywy mającej na celu określenie wytycznych i wskaźników, organizowanie wymiany najlepszych praktyk i przygotowanie elementów niezbędnych dla prowadzenia okresowego nadzoru i oceny” (art. 173 TFUE). Owa strategia na rzecz odbudowy przemysłu, która powinna powstać w wyniku przeprowadzenia śródkonkresowej oceny inicjatywy przewodniej „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” dotyczyłaby szczególnie ułatwienia dostępu do kredytu, zniesienia obciążeń administracyjnych i stworzenia lepszego klimatu dla przedsiębiorczości, do czego Komitet Regionów przyczynia się we współpracy z Komisją Europejską poprzez konkurs o tytuł „Europejskiego Regionu Przedsiębiorczości”. Komitet pragnie również podkreślić znaczenie sprawnie i skutecznie działającego sektora publicznego, który jest niezbędny dla wzrostu gospodarczego.

20. Uważa, że kluczowym elementem dla konkurencyjności przedsiębiorstw europejskich jest wzrost wydajności dzięki zrównoważonemu zarządzaniu zasobami, a także dzięki długotrwałym szkoleniom, innowacyjności i podziałowi odpowiedzialności. Za istotne uważa zatem wykorzystanie doświadczenia przedsiębiorstw, które działają na rzecz zrównoważonego rozwoju, także poprzez stosowanie certyfikatów europejskich.

21. Zwraca uwagę, że jeśli chodzi o waloryzację jakości produkcji europejskiej, pozytywny wpływ na firmy mogłoby również wywrzeć stosowanie, obok krajowego oznakowania pochodzenia lub oznakowania jakości, dodatkowo także oznakowania „wyprodukowano w UE” – bez wątplenia z korzyścią dla rynku pracy.

22. Przypomina własną opinię w sprawie pakietu „Odpowiedzialne przedsiębiorstwa” (dotyczącą komunikatu Komisji Europejskiej COM(2011) 681–685 final) i podkreśla, że podejście uwzględniające równowagę społeczną i środowiskową może wywrzeć pozytywny wpływ na konkurencyjność przedsiębiorstw, zarządzanie ryzykiem, redukcję kosztów, trwałe relacje z klientami i potencjał innowacyjny.

23. Popiera środki mające na celu tworzenie miejsc pracy w sektorze związanym z równowagą środowiskową, opieką zdrowotną i ICT (co znalazło także swoje potwierdzenie w konkluzjach z posiedzenia Prezydium KR-u w dniach 22–23 marca 2012 r.). Uważa ponadto, iż należy pamiętać m.in. o tym, że fundamentem europejskiego rynku pracy

⁽¹⁾ Cdr 648/2012, COTER-V-24.

w dalszym ciągu są głównie miejsca pracy w branży przemysłowej i wytwórczej, które to sektory w ogromnym stopniu przyczyniły się do rozwoju Europy. W związku z tym wnosi o lepsze uwzględnienie tych miejsc pracy i zaproponowanie instrumentów przekwalifikowania kapitału ludzkiego.

24. Przypomina, że przestawienie się na gospodarkę zrównoważoną i niskoemisyjną wymaga niezbędnej restrukturyzacji obecnego rynku pracy, którą należy wesprzeć pod każdym względem za pomocą odpowiednich środków wspierających.

25. Popiera propozycję przedłużenia okresu działania instrumentu mikrofinansowego Progress, gdyż umożliwia on finansowanie niewielkiej pomocy dla wartościowej i użytecznej społecznie działalności.

26. Popiera propozycję Komisji Europejskiej, by utrzymać Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG), gdyż przedsiębiorstwa europejskie nadal znajdują się w niepewnej, kryzysowej sytuacji. Oczekuje jednak wyjaśnienia na temat przyszłości tego programu oraz wyraża nadzieję, że nowe procedury uruchomienia funduszu będą prostsze, szybsze i pewniejsze.

Przywrócenie dynamiki rynków pracy

27. Zachęca państwa członkowskie do uwzględnienia w swych krajowych programach reform wytycznych Komisji Europejskiej, a zwłaszcza zaleceń dotyczących modelu *flexicurity*, który jest prawdziwym wyzwaniem dla europejskiego rynku pracy. Polityka uwzględniająca z jednej strony konieczność elastycznego systemu pracy, a z drugiej potrzebę ochrony obywateli, powinna w głównej mierze koncentrować się na regionach i organach lokalnych. Ubolewa ponadto, że mimo politycznego zobowiązania podjętego podczas wiosennego szczytu Rady Europejskiej w 2012 r. i wytycznych określonych w komunikacie Komisji, nie wszystkie państwa członkowskie przedstawiły w ramach krajowych programów reform na 2012 r. krajowe plany dotyczące zatrudnienia, które określają kompleksowe środki sprzyjające tworzeniu miejsc pracy, w tym ekologicznych miejsc pracy.

28. Wyraża zaniepokojenie z powodu braku aktywności i bezrobocia osób młodych w Unii Europejskiej i zachęca Komisję Europejską oraz państwa członkowskie do przedsięwzięcia wszelkich niezbędnych środków, by zapewnić ludziom młodym pracę zgodną z ich kwalifikacjami, która da im ekonomiczną stabilność i niezależność.

29. Przyjmuje do wiadomości fakt, że w niektórych krajach wskaźnik bezrobocia osób młodych jest dużo wyższy niż w innych i zachęca Komisję Europejską do uważnego śledzenia tej sytuacji, m.in. poprzez ściślejszą kontrolę rozpoczętych programów i jak najszybszą realizację celu polegającego na przygotowaniu wniosku dotyczącego zalecenia Rady w sprawie instrumentów gwarancyjnych dla osób młodych.

30. Odnawia, że w niektórych państwach członkowskich pracodawcy nadużywają możliwości związanych z przyjmowaniem stażystów i przyjmuje z zadowoleniem propozycję wprowadzenia ram jakości w tej dziedzinie. Sugeruje jednocześnie,

by nie stosować zbyt daleko idących ograniczeń wiążących się z ryzykiem odejścia od zatrudniania stażystów przez firmy.

31. Wzywa państwa członkowskie do dołożenia starań, by do 2013 r. na podstawie umowy dotyczącej stażu wszyscy stażyści mogli korzystać z odpowiedniej ochrony i otrzymywali niezbędne informacje na temat swych praw i obowiązków, a także na temat praw i obowiązków pracodawcy.

32. Uważa, że powinny istnieć dobre możliwości organizacji staży dla studentów na uczelniach wyższych w Unii Europejskiej, ponieważ przyczyni się to do zbliżenia studentów do środowiska pracy. Konieczne jest bowiem stworzenie pomostu łączącego środowisko akademickie z rynkiem pracy, co można osiągnąć m.in. dzięki takim programom jak „Uczenie się przez całe życie” lub „Erasmus dla młodych przedsiębiorców”. Okazuje się, że zwłaszcza ten drugi program bardzo skutecznie przyczynia się do ożywienia przedsiębiorczości, co ma niebagatelne znaczenie dla przezwyciężenia kryzysu.

33. Żywi nadzieję, że podmioty regionalne będą mogły odgrywać ważną rolę pomostu łączącego środowisko szkoleń zawodowych z sektorem produkcji. Chciałby stać się propagatorem porozumień zapewniających uznanie uniwersytetów dla działań prowadzonych bezpośrednio na terenie zakładów pracy bądź w jednostkach sektora publicznego lub trzeciego sektora w czasie szkoleń. Warunkiem realizacji tego scenariusza jest konsensus osiągnięty między regionalnymi bądź lokalnymi urzędami edukacyjnymi, partnerami społecznymi, przedstawicielami zakładów pracy i pracownikami uniwersytetów.

34. Stwierdza, że dla osób młodych staże są obecnie jedną z głównych metod wejścia na rynek pracy, odnotowując jednocześnie, że w praktyce nierzadkie są przypadki, gdy są oni przenoszeni z jednego stażu na drugi, nie mając możliwości otrzymania prawdziwej umowy o pracę, która dawałaby im należne gwarancje. Wyraża zatem ubolewanie, że pośród propozycji Komisji Europejskiej zabrakło zalecenia dla państw członkowskich w sprawie tego, jak najlepiej uregulować tę sytuację i przezwyciężyć przeszkody za pomocą odpowiedniej polityki pracy, ewentualnych zachęt podatkowych i innych właściwych środków.

35. Przypomina, że osoby młode obdarzone naturalnym potencjałem w zakresie innowacji i umiejętności zrzeszania się tworzą zasoby o fundamentalnym znaczeniu i że właśnie z tej perspektywy powinni być postrzegani przez przedsiębiorstwa, organizacje i instytucje publiczne. Wartość dodana stażu widoczna jest wtedy, gdy przeszkolony stażysta staje się aktywnym pracownikiem przedsiębiorstwa, organizacji lub instytucji publicznej, w których interesie leży dalsza współpraca.

36. Żywi nadzieję, że w niedalekiej przyszłości państwa europejskie dostosują system oświaty do warunków zmieniającej się rzeczywistości na globalnym rynku pracy. Główny wskaźnik służący do oceny kształcenia – wskaźnik skolaryzacji – nie spełnia należycie swojej roli. Dlatego zachęca do poszukiwania nowych, skuteczniejszych możliwości oceny polityki edukacyjnej. Wskazane jest przededefiniowanie celów szkolnictwa wyższego oraz dopasowanie systemu pomiaru, kontroli i finansowania do potrzeb rynkowych.

37. Zgadza się, że mamy do czynienia z niedoborem umiejętności dostosowanych do wymogów przyszłego rynku pracy, w związku z czym pozytywnie ocenia propozycję powołania do życia unijnej panoramy umiejętności, która powinna jak najszybciej doprowadzić do pełnego uznawania kwalifikacji i kompetencji – jest to niezbędne do zagwarantowania prawdziwie jednolitego rynku pracy w Unii Europejskiej.

38. Podkreśla, że przyszły europejski paszport kompetencji zawodowych nie powinien być instrumentem pozwalającym na uznawanie zaniżonych standardów, ale czymś, co umożliwi realną ocenę praktycznych umiejętności (związanych z produkcją, rzemiosłem, itp.), które stanowią o doskonałości naszych regionów, i sprzyja tym samym zatrudnianiu pracowników w oparciu o ich przygotowania.

39. Odnotowuje obecny brak interakcji między placówkami oświatowymi a środowiskiem pracy i opowiada się za propagowaniem kształcenia przemiennego realizowanego poprzez wspomniane już staże, a także programy szkoleniowe – w szkołach i na uniwersytetach – prowadzone przez osoby czynne zawodowo.

40. Proponuje opracowanie specjalnych programów wymiany między urzędnikami administracji publicznej a przedsiębiorstwami, by wypełnić lukę między służbą cywilną a potrzebami przedsiębiorstw, co umożliwi wzajemne poznanie się i skorzystanie ze sprawdzonych rozwiązań.

41. Opowiada się poza tym za promowaniem kształcenia ustawicznego pracowników (poprzez odpowiednie programy współfinansowane z funduszy europejskich).

42. Uważa za istotne zachęcanie do samozatrudnienia i prywatnej przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorstw zakładanych przez młodych ludzi. Mogłoby to pomóc w efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, które w innych okolicznościach pozostają bezproduktywne (koszty przedwczesnych emerytur, zapomogi dla bezrobotnych).

43. Zgadza się z koniecznością propagowania środków, które mogą się przyczynić do stworzenia europejskiego rynku pracy, ułatwiając mobilność obywateli i pracowników UE dzięki wyeliminowaniu przeszkód podatkowych, przenoszeniu zasiłków dla bezrobotnych i możliwości przenoszenia uprawnień emerytalnych.

44. Jest przekonany, że respektowanie zobowiązań i ochrona praw mobilnych pracowników powinny nadal należeć do priorytetów UE, tak by rozwinąć odpowiednią mobilność na rynku wewnętrznym. Dlatego też system rozwiązywania problemów rynku wewnętrznego (SOLVIT) mógłby zostać włączony do usług Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości, by pracodawcom i pracownikom umożliwić korzystanie ze zintegrowanego punktu kontaktowego ds. europejskich.

45. Ocenia pozytywnie propozycję udoskonalenia Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES), m.in. poprzez wprowadzenie serwisu „Match and Map”, który przyczyni się do jasnego przedstawienia dystrybucji geograficznej ofert pracy. W związku z tym przypomina regionalne i krajowe znaczenie stypendiów

umożliwiających zdobycie doświadczenia zawodowego oraz proponuje zakrojone na szeroką skalę połączenie ich z programami realizowanymi przez Europejską Sieć Przedsiębiorczości, regiony oraz izby handlowe, które mają tę zaletę, że są ściśle powiązane z przedsiębiorstwami oraz znają ich potrzeby i problemy.

46. By uniknąć powielania prac, zachęca Komisję Europejską do szczegółowego przedstawienia wykonanych już badań, które łączą popyt i podaż na krajowych rynkach pracy. Wymiana i koordynacja tych danych może okazać się zasadniczym warunkiem funkcjonowania mobilności wewnątrz UE. W tym celu przywołuje badanie Excelsior przeprowadzone przez włoski system izb handlowych.

47. Przyjmuje z zadowoleniem oświadczenie o rozpoczęciu do końca 2012 r. konsultacji w sprawie migracji ekonomicznej i proponuje wnikliwe zastanowienie się nad kwestią migracji cyrkulacyjnej oraz wsparcie harmonizacji przepisów krajowych.

Poprawa systemu zarządzania na poziomie UE

48. Przyjmuje z zadowoleniem ściślejszą koordynację europejskiego systemu zarządzania i podkreśla zasadniczą rolę władz lokalnych i regionalnych – z poszanowaniem zasady pomocniczości.

49. Popiera propozycję corocznego wydawania publikacji przedstawiającej poziomy referencyjne wskaźników zatrudnienia. System ten mógłby dotyczyć nie tylko krajowych, lecz również regionalnych rynków pracy aż do poziomu NUTS 2, i umożliwiać stosowanie rozwiązań wyraźniej odzwierciedlających różne realia.

50. Wyraża nadzieję, że przyszły europejski system rachunków (SEC2010) będzie mógł objąć większą liczbę regionalnych danych statystycznych na poziomie NUTS 2 i udostępnić konkretne wskaźniki umożliwiające poprawę systemu zarządzania na szczeblu UE i zwiększenie poczucia odpowiedzialności poszczególnych szczebli władzy.

51. Zgadza się z potrzebą wprowadzenia pewnych form monitorowania postępów poczynionych w zakresie realizacji krajowych planów zwiększania zatrudnienia, pod warunkiem że nie będą im towarzyszyć sankcje skutkujące konsekwencjami o zasięgu lokalnym i regionalnym.

Załącznik – zestaw głównych działań w zakresie zatrudnienia w zielonej gospodarce

52. Uważa, że konieczne jest opracowanie jednoznacznej definicji „zielonych miejsc pracy”, czyli ekologicznych miejsc pracy odpowiadających zasadom rozwoju zrównoważonego. Wymaga to opracowania wskaźników, które powinny stanowić jedyny europejski punkt odniesienia.

53. Proponuje większe zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w opracowanie polityki zachęt dla ekologicznych miejsc pracy w ramach krajowych planów zwiększania zatrudnienia.

54. Proponuje ocenę możliwości opracowania koncepcji meta-okręgu ekologicznego na rzecz rozwoju zrównoważonego (czyli koncepcji klastra niezwiązanego z bliskim położeniem fizycznym przedsiębiorstw, który – dzięki nowym technologiom – może jednak umożliwić współpracę i jednocześnie konkurencję w oparciu o sukces okręgów przemysłowych), tak by stworzyć podstawę instytucjonalną i doprowadzić do uznania ekologicznej działalności gospodarczej.

55. Uważa, że wszystkie instrumenty stosowane na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym w celu dostarczenia niezbędnych informacji na temat przyszłych umiejętności ekologicznych, potrzebnych na rynku pracy, muszą być ze sobą skoordynowane i nawzajem się uzupełniać – tak, by uniknąć marnotrawstwa zasobów i dublowania wysiłków.

56. Wyraża uznanie dla działań informacyjnych prowadzonych w ramach programów jak *Intelligentna Energia dla Europy*.

57. Bardzo pozytywnie ocenia współpracę z EBI i proponuje wzmocnienie programu ELENA, by pomóc władzom lokalnym i regionalnym w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację programów w dziedzinie energii zrównoważonej i odnawialnej.

58. Całkowicie zgadza się, że fundusze EFS i EFRR powinny być głównymi instrumentami rozwoju nowych umiejętności i zatrudnienia.

59. Uważa jednak, że należy dążyć do innowacyjnego wykorzystania tych funduszy, propagując szkolenia uwzględniające również mobilność międzynarodową, tak by była ona możliwa tam, gdzie uznaje się wzorcowe rozwiązania w zakresie zrównoważenia środowiskowego.

60. Chociaż uważa, że propozycja dotycząca promowania ekologicznych inwestycji w ramach instrumentu mikrofinansowego Progress jest interesująca, to nie rozumie potrzeby propagowania „forum podmiotów”.

61. Proponuje natomiast, by pośredników finansowych działających w ramach programu Progress zachęcano bodźcami finansowymi do wspierania projektów ekologicznych.

62. Uznaje znaczenie partnerstw jako instrumentu praktycznego stosowania zasady wielopoziomowego sprawowania rządów i zachęca do ich wykorzystywania.

63. Uważa, że istotne jest dążenie do koordynacji strategicznej wysokiego szczebla służb zatrudnienia, by zmniejszyć różnice między państwami członkowskimi. Ma nadzieję, że instrument PARES może zostać dostosowany do tego celu.

64. Pozytywnie ocenia wymianę sprawdzonych rozwiązań, m.in. za pomocą publikacji specjalnego podręcznika – oczywiście pod warunkiem, że nastąpią po niej konkretne działania.

Załącznik – plan działania dotyczący pracowników opieki zdrowotnej w UE

65. Całkowicie zgadza się z propozycją lepszego planowania i prognozowania dotyczącego pracowników opieki zdrowotnej w Unii Europejskiej.

66. Ma jednak nadzieję, że platformie państw członkowskich uda się szybko ujednoczyć ścieżki kształcenia, co umożliwi uproszczenie procedur biurokratycznych i większy przepływ pracowników opieki zdrowotnej w UE.

67. Zwraca się zatem o wcześniejsze sporządzenie (już w 2013 r.) wytycznych dotyczących wymiany zdolności w zakresie kształcenia i szkolenia w zawodach związanych z opieką zdrowotną, gdyż przegląd zdolności powinien być wyłącznie przygotowaniem do opracowania wytycznych.

68. Wyraża wątpliwości co do propozycji utworzenia europejskiej rady umiejętności pracowników w dziedzinie pielęgniarstwa i opieki oraz pilotażowego sojuszu na rzecz umiejętności sektorowych, gdyż nie rozumie wartości dodanej tej propozycji.

69. Uważa, że proponowana europejska platforma państw członkowskich może być mechanizmem wystarczającym i niezbędnym do szczegółowego określenia umiejętności w poszczególnych państwach członkowskich oraz do opracowania minimalnych wymogów w zakresie kształcenia pracowników opieki zdrowotnej, w tym pielęgniarzy i opiekunów.

70. Ocenia pozytywnie zamiar poznania sprawdzonych rozwiązań w zakresie naboru i utrzymywania pracowników, choć uważa, że proces ten powinien być jak najmniej kosztowny. Z tego względu proponuje, by najpierw rozpoczęto specjalne konsultacje, a następnie – na podstawie uzyskanych wyników – oceniono, czy przystąpić do innych rodzajów badań.

71. Jeżeli chodzi o nabór pracowników opieki zdrowotnej, przypomina o potrzebie zniechęcenia ludności do podejmowania pracy nierejestrowanej – dotyczy to zwłaszcza opiekunów pracujących w domu pacjenta.

72. Uważa, że kodeks postępowania WHO powinien być jednolicie stosowany w całej Unii Europejskiej, lecz wzięwszy pod uwagę jego niewiążący charakter, apeluje o udostępnienie bardziej szczegółowych informacji na temat środków, jakie należy przedsięwziąć w celu jego zastosowania.

Załącznik – zestaw głównych działań w zakresie zatrudnienia w sektorze technologii informacyjno-komunikacyjnych

73. Przyjmuje z zadowoleniem propozycję powoływania partnerstw na rzecz zaangażowania podmiotów działających na rynku ICT, izb handlowych, władz publicznych oraz jednostek badawczych w organizację inicjatyw szkoleniowych na temat umiejętności wymaganych na rynku.

74. Uważa jednak, że oprócz wspierania kampanii podnoszącej świadomość społeczną i promującej karierę zawodową w dziedzinie ICT wśród ludzi młodych, konieczne jest także szersze promowanie inwestycji w tym sektorze (ze względu na to, że badania Komisji Europejskiej wykazują, że inwestycje takie zwiększają wydajność) i poprawa jego konkurencyjności poprzez odpowiednie metody uwzględniające różnice między państwami członkowskimi (przykładem mogłoby tu być łączenie przedsiębiorstw).

75. Zaleca analizę działań sprzyjających powstawaniu nowych przedsiębiorstw, ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze ICT. Przykłady takich działań to: tworzenie inkubatorów w obrębie parków naukowych i technologicznych (charakteryzujących się skoncentrowaną obecnością nowych firm wyspecjalizowanych w nowoczesnych technologiach – przedsiębiorstwa te korzystają z dobrych warunków, tworząc korzystny i synergiczny klimat między zakładami) oraz inwestycje bezpośrednie regionalnych instytucji finansowych (które, uczestnicząc w kapitale ryzyka nowopowstającej firmy przez pierwsze lata jej działalności, ułatwiają i chronią finansowanie, zastępując tym samym prywatne środki kapitałowe wysokiego ryzyka).

76. Proponuje, by wsparciem kształcenia objąć także pracowników powyżej 55 roku życia, ponieważ sektor ICT jest młody i rozwija się w sposób naturalny, zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami rynku. Sugeruje zwrócenie szczególnej uwagi na sektor publiczny, gdzie niechęć do przyjmowania nowych pracowników doprowadził do znacznego podwyższenia średniego wieku osób zatrudnionych, a tym samym do opóźnień w dziedzinie wykorzystania nowych technologii informatyczno-telekomunikacyjnych, na których opierają się świadczone usługi.

77. Docenia opracowanie europejskich ram e-umiejętności, nalegając na ich ściślejszą koordynację z podobnymi inicjatywami (takimi jak ECDL), żeby uniknąć dublowania inicjatyw.

78. Przyjmuje z zadowoleniem gotowość do finansowania projektu pilotażowego w celu stworzenia mapy certyfikatów pod warunkiem, że projekt ten zostanie wykorzystany jako pierwszy krok na drodze do normalizacji certyfikatów.

79. Zgadza się z tym, by EFS odgrywał zasadniczą rolę w realizacji tej polityki, lecz przypomina, że dla osiągnięcia konkretnych wyników lepiej byłoby skoncentrować wydatki

Bruksela, 1 lutego 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

99. SESJA PLENARNA W DNIACH 31 STYCZNIA I 1 LUTEGO 2013 R.

Opinia Komitetu Regionów „Statut i finansowanie europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych”

(2013/C 62/15)

KOMITET REGIONÓW

- Z pełnym przekonaniem stwierdza, że omawiany wniosek może stanowić środek ułatwiający debatę na poziomie europejskim i transnarodowym oraz przyczyniający się do powstania europejskiej opinii publicznej.
- Pozytywnie ocenia fakt, że jednym z warunków uzyskania europejskiego statusu prawnego ma być poszanowanie wysokich standardów w zakresie sprawowania rządów, odpowiedzialności i przejrzystości.
- Popiera uwzględnienie w rozporządzeniu obok parlamentów na poziomie europejskim i krajowym, również reprezentacji parlamentów na szczeblu regionalnym na etapie, kiedy partie polityczne i powiązane z nimi fundacje występują do Parlamentu Europejskiego o ich rejestrację jako europejskich partii politycznych lub fundacji.
- Wzywa Radę i Parlament Europejski do dołączenia KR-u do procesu kontroli poszanowania wartości podstawowych UE.
- Uważa, że proponowany przydział środków z UE jest do przyjęcia, ale proponuje, by przy rozdziale środków uwzględnić także pewną liczbę przedstawicieli KR-u.
- Zaleca dopuszczenie wykorzystywania europejskich środków finansowych w kampaniach referendalnych lub w przypadku publicznych inicjatyw obywatelskich na szczeblu europejskim.

Sprawozdawca	István SÉRTŐ-RADICS (HU/ALDE), burmistrz miejscowości Uszka
Dokument źródłowy	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statutu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych
	COM(2012) 499 final – 2012/0237 (COD)

Opinia Komitetu Regionów – Statut i finansowanie europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Przyjmuje z zadowoleniem wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statutu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych, opublikowany w dniu 12 września 2012 r. przez Komisję Europejską. Wniosek ten unieważnia i zastępuje rozporządzenie nr 2004/2003/WE stosowane do chwili obecnej w odniesieniu do partii i fundacji politycznych.

2. Uwzględniając między innymi swój skład będący odzwierciedleniem podziału na grupy polityczne, Komitet pragnie mieć wpływ na opracowanie wniosku legislacyjnego, który może m.in. w większym stopniu zwrócić uwagę na szczeblu lokalnym i regionalnym na europejskie decyzje polityczne i zaangażowanie członków KR-u w ich kształtowanie.

3. Potwierdza swoją aktywność na rzecz upowszechnienia obywatelstwa unijnego ⁽¹⁾ oraz na rzecz edukowania o obywatelstwie unijnym ⁽²⁾, co ostatnio w szczególności potwierdził w swoich kilku opiniach.

4. Przypomina zwłaszcza o swoim zaangażowaniu na rzecz promowania obywatelstwa unijnego i praw, które się z nim wiążą, w tym prawa do głosowania. Temu tematowi ⁽³⁾ poświęcone będą wydarzenia w ramach Europejskiego Roku Obywateli 2013.

5. Podkreśla znaczenie włączenia obywateli do procesu integracji europejskiej, jako że obywatelstwo unijne przyczynia się do powstawania demokracji europejskiej. W interesie obywateli UE leży więc rozkwit europejskiej demokracji przedstawicielskiej. W europejskim procesie stanowienia prawa to partie i fundacje polityczne na poziomie europejskim, które charakteryzują się rzeczywistym wymiarem ponadnarodowym, odgrywają podstawową rolę w nagłośnieniu tego, co mają do powiedzenia obywatele na poziomie europejskim.

6. Z pełnym przekonaniem stwierdza, że omawiany wniosek może stanowić środek ułatwiający debatę na poziomie europejskim i transnarodowym oraz przyczyniający się do powstania europejskiej opinii publicznej, a ponadto może przyczynić się

do zwiększenia zainteresowania obywateli europejskich wyborami europejskimi i do wzrostu ich udziału w tychże wyborach oraz do zwiększenia mandatu demokratycznego Unii Europejskiej.

7. Popiera ogólne cele rozporządzenia takie jak: zwiększenie widoczności, uznania, skuteczności i przejrzystości europejskich fundacji i partii politycznych oraz zobowiązanie tych ostatnich do składania sprawozdań.

8. Ocenia za absolutnie konieczne dalsze powiązanie europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych. Zgadza się, że jedna europejska partia polityczna może dysponować jedną formalnie powiązaną z nią fundacją polityczną.

Rejestracja i kontrola

9. Uważa utworzenie jednolitego europejskiego statutu prawnego dającego europejskim partiom politycznym lub europejskim fundacjom politycznym możliwość zarejestrowania się w takiej formie, a więc uzyskania statusu prawnego w oparciu o prawo UE i w ten sposób zniesienie ich dotychczasowej różnorodności form prawnych wynikającej z różnic w prawodawstwach krajowych, za ważny krok naprzód na rzecz politycznego zjednoczenia Europy. Jednakże odnotowuje, iż wypełnienie zadań przewidzianych w projekcie wniosku zależy od prawidłowego wdrożenia przez państwa członkowskie.

10. Podkreśla, że ramy statutu europejskiego zaproponowanego przez Komisję opierają się na doświadczeniach wyciągniętych z funkcjonowania partii, stowarzyszeń partii i fundacji zarejestrowanych na szczeblu krajowym, obecnie istniejących i cieszących się szerokim poparciem, lecz obecna propozycja ma pewne ograniczenia (zwłaszcza odnośnie do niezależnego europejskiego statusu prawnego), sugerujące, że doświadczenia europejskich partii politycznych od 2004 r. nie zostały w pełni uwzględnione przy pracach nad nowym statutem.

11. Podkreśla, że utworzenie autentycznego europejskiego statusu prawnego ma podstawowe znaczenie dla europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych z nimi powiązanych: pozwala im na zarejestrowanie się w dowolnym państwie członkowskim na takich samych warunkach, z uwagi na właściwe im cechy i tożsamość polityczną, którą się charakteryzują.

12. Uznaje z tego powodu za sprawę pierwszorzędą uwzględnienie przepisów krajowych w europejskim statucie prawnym wprowadzonym na podstawie omawianego rozporządzenia. W związku z tym zaleca, aby instytucje europejskie przewidziały przygotowanie w przyszłości pełnego europejskiego statutu prawnego.

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

⁽²⁾ CdR 120/2005.

⁽³⁾ R/CdR 1030/2012 pkt 7.

13. Pozytywnie ocenia fakt, że jednym z warunków uzyskania europejskiego statusu prawnego ma być poszanowanie wysokich standardów w zakresie sprawowania rządów, odpowiedzialności i przejrzystości.

14. Uznaje za ważny etap dołączenie do warunków i wymogów niezbędnych do uzyskania europejskiego statusu prawnego, a także do jego utrzymania, kryterium przestrzegania wartości, na których opiera się UE. Ten oczywisty punkt figurował dotychczas wśród kryteriów przystąpienia dla krajów kandydujących, ale w omawianym rozporządzeniu wartości podstawowe UE zostały podniesione do rangi kryterium, które powinno i może być poddane kontroli w ramach politycznego monitorowania.

15. Popiera uwzględnienie w rozporządzeniu obok parlamentów na poziomie europejskim i krajowym, również reprezentacji parlamentów na szczeblu regionalnym na etapie, kiedy partie polityczne i powiązane z nimi fundacje występują do Parlamentu Europejskiego o ich rejestrację jako europejskich partii politycznych lub fundacji. Należy jednak, uwzględniając różnice struktur państw członkowskich, sprecyzować formę, jaką przybiera pośredni poziom polityczny (kraj związkowy, region, hrabstwo, departament, prowincja).

16. Popiera możliwość corocznego przeprowadzania przez Parlament Europejski kontroli poszanowania przez europejskie partie polityczne i europejskie fundacje polityczne warunków i wymogów zdefiniowanych w rozporządzeniu oraz, na wniosek, kontrolowania przez PE, czy dana partia lub fundacja nadal przestrzega wartości, na których opiera się Unia Europejska.

17. Wzywa Radę i Parlament Europejski do dołączenia KR-u do procesu kontroli poszanowania wartości podstawowych UE.

18. Zaleca, by w każdym wypadku dołączyć obowiązkowo do kontroli KR, gdy kontrolowana partia ma swojego przedstawiciela w KR-ze.

Finansowanie

19. Przypomina, że w swojej opinii dotyczącej nowych wieloletnich ram finansowych na okres po 2013 r. (4), KR położył nacisk na konieczność zapewnienia odpowiednich środków na udział obywateli w wysiłkach na rzecz promowania praw podstawowych, demokracji oraz na tworzenie obywatelstwa europejskiego. Europejskie partie polityczne o autentycznym wymiarze transnarodowym i powiązane z nimi europejskie fundacje polityczne mają kluczową rolę do odegrania jako organy wyrażania opinii obywateli na poziomie europejskim poprzez zbliżanie polityki prowadzonej na szczeblu krajowym do polityki szczebla unijnego.

20. Przyjmuje do wiadomości, że w propozycji Komisji kryteria uzyskania statusu prawnego oddzielono od kryteriów przyznawania finansowania.

21. Zgadza się na dalsze finansowanie europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych przez UE w ramach budżetu Parlamentu Europejskiego.

22. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że warunkiem wstępnym przyznania finansowania z budżetu UE jest uznanie za europejską partię polityczną lub europejską fundację polityczną, a tym samym spełnienie warunków i wymogów, od których zależy to uznanie.

23. Uważa, że proponowany przydział środków z UE (15 % dzielone w równych częściach, 85 % dzielone między partie polityczne proporcjonalnie do liczby członków wybranych do Parlamentu Europejskiego) jest do przyjęcia, ale proponuje, by przy rozdziale środków uwzględnić także pewną liczbę przedstawicieli KR-u.

24. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że omawiany wniosek zakłada zwiększenie dopuszczalnego poziomu darowizn na rok i na darczyńcę (osoba fizyczna lub prawna) z obecnych 12 000 EUR do nieprzekraczalnej wysokości 25 000 EUR w celu podniesienia zdolności partii i fundacji politycznych do generowania zasobów własnych.

25. Popiera zasadę i praktykę, zgodnie z którą finansowania europejskich partii politycznych nie wykorzystuje się do bezpośredniego lub pośredniego finansowania wyborów krajowych, regionalnych lub lokalnych ani innych partii politycznych, a w szczególności krajowych partii politycznych lub ich kandydatów, co w istocie stałoby to w sprzeczności z ponadnarodowym charakterem wniosku.

26. Nie rozumie natomiast, dlaczego europejskie partie polityczne i europejskie fundacje polityczne nie mogłyby – korzystając z zasobów własnych – finansować w wyborach krajowych, regionalnych lub lokalnych kandydatów występujących w imieniu swoich własnych europejskich opcji politycznych.

27. Rozumie cel wniosku odnośnie do zakazu wykorzystywania finansowania europejskiego do krajowych, regionalnych lub lokalnych kampanii referendalnych (np. w celu zmiany traktatu), ale zaleca dopuszczenie wykorzystywania europejskich środków finansowych w kampaniach referendalnych lub w przypadku publicznych inicjatyw obywatelskich na szczeblu europejskim.

Funkcjonowanie w praktyce, perspektywy lokalne i regionalne

28. Jest przekonany, że europejskie partie polityczne poprzez swoją działalność w skuteczny sposób będą mogły wyrażać i odzwierciedlać wolę obywateli w odniesieniu do wybieralnych stanowisk i innych funkcji reprezentacyjnych na poziomie europejskim oraz ustanawiać bardziej bezpośrednią więź między organami władzy na poziomie europejskim a szczeblem lokalnym i regionalnym.

29. Podkreśla konieczność posiadania przez obywateli UE pełnego dostępu do informacji na terytorium państw członkowskich, co stanowi warunek ich politycznego zaangażowania, i wzywa swych członków do podjęcia wysiłków w tym zakresie w celu zapewnienia dostępu do informacji również w państwach członkowskich (5). Istnienie prawdziwie transnarodowych europejskich partii politycznych mogłoby w tym zakresie również odegrać istotną rolę.

(4) CdR 283/2011.

(5) CdR 170/2010, pkt 17. Patrz też: CdR 355/2010, pkt 37.

30. Uznaje, że istnienie prawdziwie transnarodowych europejskich partii politycznych może doprowadzić w przyszłości do sytuacji, w których kandydaci będą startować w wyborach lokalnych lub regionalnych w imieniu europejskiej partii politycznej, a nie swojej partii krajowej bądź regionalnej. W ten sposób bezpośredni związek między polityką europejską a polityką lokalną, czy regionalną będzie wyraźniejszy.

31. Popiera wolę polityczną, aby doprowadzić do wprowadzenia w życie europejskiego statutu prawnego i przepisów dotyczących finansowania na długo przez wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2014 r. i zyskać możliwość wykorzystania ich również w odniesieniu do finansowania przez europejskie partie polityczne i europejskie fundacje polityczne kampanii prowadzonych na szczeblu lokalnym i regionalnym dotyczących europejskich inicjatyw obywatelskich.

Pomocniczość, proporcjonalność i lepsze uregulowania prawne

32. Uważa, że omawiany wniosek można uznać za w pełni zgodny z zasadą pomocniczości, gdyż poziom UE to jedyny poziom, na którym można określić zasady regulujące zapisy statutowe i finansowanie europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych.

33. Zwraca uwagę na fakt, że wielopoziomowa struktura wyłaniającego się demokratycznego systemu UE znalazłaby swoje praktyczne odzwierciedlenie, gdyby KR został włączony

do procesu kontroli poszanowania wartości podstawowych UE przez europejskie partie polityczne i europejskie fundacje polityczne.

34. Przyznaje, że omawiany wniosek jest generalnie zgodny z zasadą proporcjonalności, w tym znaczeniu, że nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia celów wyznaczonych na poziomie europejskim.

35. Uznaje za sprzeczność fakt, iż mimo, że celem wniosku jest stworzenie nowej europejskiej formy prawnej dla obu struktur (partii oraz fundacji), to w większości aspektów praktycznych działałyby one w dalszym ciągu na podstawie formy prawnej uznanej w porządku prawnym państwa członkowskiego, w którym mają swoją siedzibę.

36. Wyraża ubolewanie z powodu braku oceny wpływu odnoszącej się do wniosku.

37. Ocenia, że Komisja Europejska przeprowadziła konsultacje z zainteresowanymi stronami i włączyła wyniki tych konsultacji do wniosku; w dokumencie brak jest jednak widocznych śladów uczestnictwa władz poziomu lokalnego i regionalnego w tych konsultacjach.

38. Wzywa także Parlament Europejski do włączenia Komitetu Regionów do przewidzianego we wniosku procesu oceny europejskiego statutu prawnego i systemu finansowania, który zostanie przeprowadzony w trzecim roku następującym po najbliższych wyborach do Parlamentu Europejskiego.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Artykuł 2 ustęp 5

Definicje

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
5) „parlament regionalny” lub „zgromadzenie regionalne” oznacza organ, którego członkowie posiadają regionalny mandat wyborczy albo odpowiadają politycznie przed wybranym zgromadzeniem,	5) „parlament regionalny” lub „zgromadzenie regionalne” oznacza organ <u>szczebla pośredniego między gminą a państwem</u> , którego członkowie posiadają <u>regionalny</u> mandat wyborczy albo odpowiadają politycznie przed wybranym zgromadzeniem <u>szczebla niższego niż krajowy</u> .

Uzasadnienie

Wybierane w wyborach zgromadzenia na poziomie pośrednim nie mają jednakowego profilu, lecz różnią się w zależności od państwa członkowskiego. Nie określa się ich wszędzie mianem parlamentów regionalnych lub zgromadzeń regionalnych. Biorąc pod uwagę różnice struktur, należy sprecyzować formę, jaką przybiera pośredni poziom polityczny (kraj związkowy, region, hrabstwo, departament, prowincja itp.). Sformułowanie „poziom pośredni” zaproponowane w poprawce ma charakter ogólniejszy, możliwy do zastosowania w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich, wyraźnie różny od mandatu wyborczego na poziomie lokalnym.

Poprawka 2

Artykuł 7 ustęp 2

Weryfikacja rejestracji

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
2. Na wniosek jednej czwartej swoich członków, reprezentujących co najmniej trzy grupy polityczne w Parlamencie Europejskim, Parlament Europejski decyduje większością głosów swoich członków, czy europejska partia polityczna nadal spełnia warunek określony w art. 3 ust. 1 lit. c), a europejska fundacja polityczna – warunek z art. 3 ust. 2 lit. c).	2. Na wniosek jednej czwartej swoich członków, reprezentujących co najmniej trzy grupy polityczne w Parlamencie Europejskim, Parlament Europejski decyduje większością głosów swoich członków, czy europejska partia polityczna nadal spełnia warunek określony w art. 3 ust. 1 lit. c), a europejska fundacja polityczna – warunek z art. 3 ust. 2 lit. c).

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Przed podjęciem decyzji Parlament Europejski wysłuchuje przedstawicieli danej europejskiej partii politycznej lub europejskiej fundacji politycznej i zwraca się do komitetu złożonego z niezależnych wybitnych osobistości o wydanie opinii na ten temat w rozsądnym czasie.	Przed podjęciem decyzji Parlament Europejski wysłuchuje przedstawicieli danej europejskiej partii politycznej lub europejskiej fundacji politycznej i zwraca się do komitetu złożonego z niezależnych wybitnych osobistości o wydanie opinii na ten temat w rozsądnym czasie. <u>Komitet regionów jest włączony do tej procedury, w każdym wypadku, gdy kontrola dotyczy europejskiej partii politycznej reprezentowanej w Komitecie Regionów.</u>
Komitet ten składa się z trzech członków; Parlament Europejski, Rada i Komisja wyznaczają po jednym członku w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia pierwszej po wyborach do Parlamentu Europejskiego sesji Parlamentu Europejskiego. Sekretariat i finansowanie komitetu zapewnia Parlament Europejski.	Komitet ten składa się z trzech członków; Parlament Europejski, Rada i Komisja wyznaczają po jednym członku w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia pierwszej po wyborach do Parlamentu Europejskiego sesji Parlamentu Europejskiego. Sekretariat i finansowanie komitetu zapewnia Parlament Europejski.

Uzasadnienie

Wśród warunków wstępnych rejestracji figuruje odniesienie do wymiaru regionalnego, tak więc logiczne jest, że Komitet Regionów również odgrywa rolę w procesie kontroli poszanowania wartości podstawowych UE, w każdym razie wtedy, gdy dana partia jest reprezentowana w KR-ze.

Poprawka 3

Artykuł 18 ustęp 4

Zakaz finansowania

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<u>4. Zakaz finansowania nie odnosi się do wsparcia europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych udzielanego kampaniom związanym z publicznymi inicjatywami obywatelskimi.</u>

Uzasadnienie

Europejskie partie polityczne i europejskie fundacje polityczne powinny być obecne i nawiązywać dialog z obywatelami europejskimi nie tylko podczas kampanii przed wyborami do Parlamentu Europejskiego, ale także promować wartości europejskie w okresie między tymi kampaniami wyborczymi, np. przy okazji europejskich inicjatyw obywatelskich.

Bruksela, 31 stycznia 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

CENY PRENUMERATY w 2013 r. (bez VAT, włącznie z normalną opłatą za dostawę przesyłki)

Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	1 300 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wersja papierowa + roczne wydanie na płycie DVD	w 22 językach urzędowych UE	1 420 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	910 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, miesięczne wydanie na płycie DVD (komplet)	w 22 językach urzędowych UE	100 EUR/rok
Suplement do Dziennika Urzędowego (seria S) – Ogłoszenia o przetargach, płyta DVD raz w tygodniu	wielojęzyczny: w 23 językach urzędowych UE	200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria C – Konkursy	w językach, których dotyczy konkurs	50 EUR/rok

Prenumerata *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, który jest wydawany w językach urzędowych Unii, dostępna jest w 22 wersjach językowych. Dziennik Urzędowy składa się z dwóch serii – L (Legislacja) oraz C (Informacje i zawiadomienia).

Dla każdej wersji językowej jest otwierana osobna prenumerata.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 920/2005, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym L 156 z dnia 18 czerwca 2005 r., instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim ani publikowania ich w tym języku. W związku z tym irlandzkie wydania Dziennika Urzędowego sprzedawane są osobno.

Prenumerata Suplementu do Dziennika Urzędowego (seria S – Ogłoszenia o przetargach) obejmuje wszystkie 23 wersje językowe na pojedynczej płycie DVD.

Na żądanie prenumeratorzy *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* mogą otrzymać różne załączniki do Dziennika Urzędowego. Prenumeratory informowani są o publikacji załączników poprzez zawiadomienia dołączane do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Sprzedaż i prenumerata

Prenumeratę różnych odpłatnych publikacji wydawanych okresowo, na przykład prenumeratę *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, można zamówić u naszych dystrybutorów handlowych. Wykaz dystrybutorów handlowych znajduje się na stronie internetowej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm

Portal EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) zapewnia bezpośredni i bezpłatny dostęp do prawodawstwa Unii Europejskiej. EUR-Lex umożliwi dostęp do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz traktatów, aktów prawnych, orzecznictwa i aktów przygotowawczych.

Dodatkowe informacje o Unii Europejskiej znajdują się na stronie: <http://europa.eu>

